

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLazio od 1945. do 1956.
OBNOVljen 2003.

HRVATSKA RIJEĆ

ISSN 1451-4257

9 771451 425001

BROJ
623

MULTIETNIČKA SUŠTINA
I NACIONALNI SIMBOLI

MOĆI SV. TEREZIJE
AVILSKE U SUBOTICI

Mitrovčani uče
hrvatski

INTERVJU
IGOR KORDEJ

HRVATSKA RIJEĆ

U ČAST BISKUPU
IVANU ANTUNOVIĆU

Subotica, 20. ožujka 2015. Cijena 50 dinara

Djela od kapitalne
važnosti

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE **Informativne novine u Svaštari** **PLUS**

PESLOVNI BANER

Reklama Preduzeca Marketing Kontakt Moja stranica Odjavi se

TRAZI

Rezultata po kategoriji

2741 Rezultata pronađeno za Automobili - prodaja

Filtriraj rezultate

Cena

Ugledaj se sajtu

Nekretnine

Kategorije

Automobili

2796
178
98
2138
513
29
1229
67
1229
89
44
54

Bela

Promocije

253
156
264
28

Gradivo

239
141
109
887

Nekretnine

279
143
123
71
887

Automobili

2796
178
98
2138
513
29
1229
67
1229
89
44
54

V.I.P.

pristup preko

6265

Svakog poslednjeg dana u svim imaju ekskluzivne mogućnosti da do potrebnih informacija dođu pre svih.

V.I.P.

Prijava

Euro 122,36
USD 109,87
CHF 122,37
GBP 160,35
AUD 87,02
CAD 88,56
JPY 0,9
RUB 1,62
HRK 19,92
KISD 209,95
HUF 0,38

Alfa Romeo 33 boxer
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Piva boja, manje dve mesece.
350 €
110.000 dinara

VW Golf teck regt
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
380 €
127.000 dinara

Ford Fiesta 1.4TDCI 2004god.
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 2004. Auto je u odličnom stanju, manje dve mesece.
2.200 €
647.000 dinara

Budući automobili
19.01.2010
100.000 km
Po pogovoru

Opel Omega
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
2.400 €
670.000 dinara

TDI

DAEWOO

Yugo Florida 1.3
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
300 €
92.000 dinara

Golf 1. TAS
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
300 €
92.000 dinara

Renault Megane 1.6 16 V
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
3.100 €
1.027.102 dinara

Suzuki Swift 1.3
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
350 €
100.000 dinara

Opel Astra Classic 2000 g. 1.4 plin
19.01.2010
100.000 km
Registaracije godine 1990. Manje dve mesece.
1.850 €
650.000 dinara

Red arrow pointing right towards the search bar.

www.svastara.rs

VOJVODANSKA **Svaštara**

AKCIJA!

ESOC

internet

već od
649 din

TIPPNET
INTERNET

KARAĐORĐEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 500 dinara.

AKTUALNO

Prekogranična suradnja Srbije i Hrvatske

Iz EU fondova 3,6 milijuna eura..... 6

TEMA

Župnik Josip Štefković digitalizirao Bunjevačke i šokačke novine

U čast biskupu Ivanu Antunoviću ... 10-11

U Zagrebu predstavljeni Zbornik radova i monografija o podunavskim Hrvatima – Bunjevcima

Djela od kapitalne važnosti 14-15

INTERVJU

Igor Kordej, strip autor i ilustrator

Strip kao način života 11-13

SUBOTICA

Moći sv. Terezije Avilske u Subotici

Moliteljica i zagovornica naša 18-19

ŠIROM VOJVODINE

Izvanredna izborna skupština Podružnice DSHV-a Sombor

Antun Borovac novi predsjednik 24

Hrvatski jezik za srednjoškolce u Srijemskoj Mitrovici

Veliko zanimanje učenika..... 26-27

KULTURA

Gradska knjižnica Karlo Bijelicki u Somboru

Knjige na hrvatskom – rijetkost..... 32-33

SPORT

Marinko Poljaković, izbornik nogometne reprezentacije Hrvata iz Srbije

Igrati za reprezentaciju je velika čast i obveza 55

autor kipa na naslovnici: Horvath M.

Suptilna sila odbijanja

Skupština Autonomne pokrajine Vojvodine nije usvojila ovoga tjedna »paralelne simbole« kako je to bilo predloženo i prema najavama i usuglašeno među zastupničkim klubovima. Demokratska stranka naime nije glasovala za prijedlog prema kojem je AP Vojvodina trebala imati dvije zastave i dva grba koji su se trebali primjenjivati u svim za to predviđenim mjestima i dokumentima paralelno. Ne znam jeste li vi čuli za tako nešto?! Ja, moram priznati, nisam čula da jedna zemlja, grad, pokrajina, institucija što god, ima paralelne simbole. Suština zastave, grba i drugih simbola je upravo u tome da baš samo jedna zastava ili grb označavaju neku državu, pokrajinu itd... Valjda... No, dok je pitanje paralelnih simbola jedinstveno, i za sada je ostalo otvoreno, teza o postojanju paralelnih svjetova sve više dobiva poklonika, a već odavno zaokuplja pažnju kako laika tako i znanstvenika. U posljednje vrijeme se može pročitati da su paralelni svjetovi stvarnost i utječu jedni na druge. Američki znanstvenici, može se pročitati na portalima posvećenim ovakvoj tematiki, tvrde da paralelni svjetovi ne evoluiraju neovisno, nego se razvijaju zajedničkom interakcijom kroz suptilnu silu odbijanja. Znanstvenici su, piše među ostalim, predložili neke teze koje nekima mogu zvučati sumanuto. No znanstvenici tvrde da je njihova teorija, po kojoj svi neobjašnjivi kvantni fenomeni potječu od univerzalne sile odbijanja među svjetovima što te svjetove čini sve različitijima, dokaziva.

Vratimo se na pitanje paralelnih simbola. Kao što je poznato skupštinski Odbor za pitanja ustavno-pravnog položaja pokrajine usvojio je 13. ožujka Prijedlog odluke o službenim simbolima čime su stvoreni uvjeti da ona bude usvojena neophodnom dvotrećinskom većinom glasova na sjednici Pokrajinske skupštine. Tim dokumentom predviđeno je da se uz, postojeće službene simbole AP Vojvodine, usporedno ističu srpska zastava trobojka i grb »srpskog vojvodstva« iz 1848. godine. Međutim prijedlog je dobio samo 50 glasova, a za usvajanje je bilo potrebno 81 glas od 120. Reagiranja na ovakav razvoj događaja pokazala su, da premda paralelni simboli nisu prošli u Skupštini Vojvodine, paralelno egzistiraju različiti svjetovi različitih shvaćanja o tome što je Vojvodina i kako treba predstaviti njenu multietničnost kroz službene simbole. Čini se da i ideja o paralelnim simbolima ima uporište ne u povijesti ili multietničnosti Vojvodine već u činjenici da paralelni svjetovi egzistiraju jedni pokraj drugih u Vojvodini. Pa zašto onda ne bi svaki od njih imao i svoje simbole?

J. D.

Blagdan Sv. Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda

Svetom misom u crkvi Srca Isusova i prigodnim domjenkom u Galeriji Prve kolonije naivne u tehnici slame u Tavankutu je u četvrtak 19. ožujka obilježen blagdan Sv. Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda, jedan od četiri praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji.

Konstituiran Odbor za informiranje pri HNV-u

Konstituiranjem Odbora za informiranje pri Hrvatskom nacionalnom vijeću, nastaviti će se rad na širenju javne riječi na hrvatskom jeziku, a u skladu sa Strategijom, koja će obuhvatiti sve aspekte informiranja na hrvatskom jeziku, rečeno je u ponedjeljak tijekom prve sjednice ovoga tijela, objavljeno je na internetskom stranici HNV-a. Informiranje na hrvatskom jeziku u Srbiji, koje ionako nije dovoljno razvijeno niti dopire do dovoljnog broja pripadnika naše zajednice, suočeno je s uskraćivanjem stečenog prava u vidu skorog prestanka postojanja Radio Subotice, i u okviru nje Uredništva programa na hrvatskom jeziku, upozorenje je ovom prilikom.

ZKVH u novim prostorijama

Nove poslovne prostorije Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, koje se nalaze na novoj adresi u ulici Laze Mamužića 22. u Subotici, službeno su otvorene na prigodnoj svečanosti u četvrtak, 19. ožujka. Tijekom 2014. godine Zavod je na korištenje dobio prostorije koje je za potrebe trajnog rješavanja sjedišta Zavoda kupilo Hrvatsko nacionalno vijeće sredstvima Grada Zagreba i Vlade Republike Hrvatske, posredstvom Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u visini od 60.000 eura, dok je Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje osiguralo sredstva od blizu 2.500.000 dinara za adaptaciju prostorija i privođenja njihovo namjeni namjeni. Koncem 2014. godine, nakon sprovedenog postupka javne nabave i obimnih radova uređenja prostorija, Zavod je konačno i preseljen, a početak 2015. godine obilježen je dodatnim aktivnostima na osiguranju kvalitetnijih uvjeta za nesmetano daljnje funkcioniranje ustanove. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je profesionalna ustanova, čiji su osnivači Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine i Hrvatsko nacionalno vijeće, koja ima za cilj rad na očuvanju, unapređenju i razvoju kulture vojvođanskih Hrvata.

Iz EU fondova 3, 6 milijuna eura

Agenцијa za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Delegacija Europske unije u Republici Srbiji objavili su poziv za prikupljanje projektnih prijedloga u okviru IPA prekograničnog programa Hrvatska – Srbija 2007. – 2013. S obzirom na to da su Hrvatska i Srbija prošle godine pogodene teškim poplavama, ovaj poziv za dostavljanje projektnih prijedloga ima za cilj pomoći objemu zemljama u oporavku od ove prirodne nepogode. Rok za dostavu projektnih prijedloga je prvi lipnja. U okviru ovog poziva na raspolažanju će biti 3,6 milijuna eura i to po 1,8 milijuna za svaku od partnerskih zemalja. Kako bi se svi zainteresirani informirali o specifičnim ciljevima i uvjetima iz Trećeg poziva za podnošenje projektnih prijedloga u okviru Prekograničnog programa Hrvatska – Srbija 2007. – 2013. organiziraju se informativni dani. Ovog tjedna (18. i 19. ožujka) informativni dani održani su u Vukovaru i Osijeku), u Somboru će biti 26. ožujka,

Subotici 27., Srijemske Mitrovici 30. i Novom Sadu 31. ožujka. Ovo je treći, posljednji, poziv za prekograničnu suradnju Srbija – Hrvatska iz proračunskog perioda 2007. – 2013. godine. Po prvom pozivu iz 2009. godine partneri iz Srbije i Hrvatske utrošili su 2,7 milijuna eura, a po drugom pozivu prekogranične suradnje iz 2011. godine 4,1 milijuna eura. Ovaj treći poziv objavljen je s kašnjenjem od oko dvije godine.

Z. V.

Štrajk prosvjetnih radnika se nastavlja

Čelnici dva srpskih sindikata koji su u štrajku i ministar prosvjetne Republike Srbije **Srđan Verbić**, u utorak 17. ožujka nisu postigli dogovor o zahtjevima prosvjetnih radnika, pa će protest u školama, koji ulazi u pet mjesec, biti nastavljen. Verbić je na sastanku s predsjednikom Unije sindikata prosvjetnih radnika **Draganom Matijevićem** i potpredsjednikom Sindikata radnika u prosvjeti Srbije **Miloradom Antićem**, rekao da zbog aranžmana s MMF-om ne može se izići u susret prosvjetnim radnicima koji traže bolji materijalni položaj. »Vlada to ne može obećati zbog aranžmana s MMF-om i Ministarstvo prosvjetne nema taj novac u proračunu«, rekao je Verbić i naveo da nema ovlaštenje da tako nešto potpiše. Matijević i Antić ponovno su zatražili garancije i precizne datume kada će i na koji način vlada isplatiti jednu plaću. Čelnici sindikata su izrazili željenje zbog incidenta u kome je vodom poliven ministar Verbić, koji je, na konstataciju da su među štrajkačima sve dobri nastavnici, upitao »kako li polivaju vodom oni koji nisu dobri nastavnici«.

Članovi dva sindikata obrazovanja sudjelovali su u protestnoj šetnji pod nazivom *Prosvjeto, vrijeme je*, od Doma Narodne skupštine do vlade i Ministarstva prosvjetne, nezadovoljni materijalnim položajem i stanjem u obrazovanju. Prosvjedovali su su Unija sindikata prosvjetnih radnika Srbije i Sindikat radnika u prosvjeti Srbije i njihovi članovi u utorak nisu držali satove. To je treći izlazak prosvjetnih radnika na ulice za četiri mjeseca štrajka, a ministar Srđan Verbić, čiju ostavku traže, upozorio ih je da bi mogli ostati bez dijela zarade.

Tanjug

Konstituirano Povjerenstvo za upis u poseban popis birača

Povjerenstvo za upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine konstituirano je u subotu, 14. ožujka. Predsjednik je **Mato Princip** iz Beograda a članovi su **Stipe Ercegović** iz Beograda, **Stanko Krstić** iz Novog Sada, **Ivica Mamužić** s Palića, **Ivan Karan** iz Stanišića, **Bela Bašić Palković** iz Subotice i **Josip Stipić** iz Bajimaka.

»Iznalaženje rješenja za poboljšanje upisa i motiviranje Hrvata za upis u poseban popis bila je druga točka dnevnog reda nakon konstituiranja Povjerenstva. Zatražili smo od HNV-a da nam preko Ministarstva lokalne samouprave dostavi podatke o tome koliko je do sada upisano u poseban popis birača kako bi smo mogli dalje raditi. Gledali smo da se fokusiramo na to gdje ima najviše Hrvata a koji nisu upisani u popis, po našim procjenama je to Niš pa bi idućeg mjeseca sjednicu održali u Nišu« kazao je predsjednik Povjerenstva Mato Princip za *Hrvatsku riječ*. Princip dodaje da razmatraju i mogućnost da se u Beogradu osigura neki prostor kako bi se ljudi mogli javljati prvenstveno oni stariji, kako bi im se olakšala procedura upisa u poseban popis.

Sljedeća sjednica Povjerenstva se planira između 12. i 25. travnja u Nišu.

SASTANAK ANNE BRASSEUR I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

Potrebno poboljšati zakonske okvire

Predsjednice Parlamentarne skupštine Vijeća Europe Anne Brasseur boravila je prošloga tjedna u službenom posjetu Republici Srbiji, u okviru kojega je održala i radne sastanke u Skupštini AP Vojvodine, gdje se osim s potpredsjednicom Anom Tomanovom Makanovom, sastala i s predstvincima nacio-

Brasseur s osnovnim karakteristikama AP Vojvodine i aktuelnostima u vezi s rješavanjem najvažnijih pitanja za funkcioniranje Pokrajine. Poslana je zajednička poruka da autonomija mora imati i svoje nadležnosti i financije, kako bi se mogla nesmetano ostvarivati. U tom smislu, ukazano je da je potreb-

po pitanju ljudskih i manjinskih prava. Međutim, ima još otvorenih pitanja kao što su reforma paravosuđa, decentralizacija, transparentnost, borba protiv diskriminacije i druga bitna pitanja koja možemo zajednički rješavati i mi smo u tom smislu spremni pomoći vašoj zemlji», rekla je Brasseur.

nju manjinskih pitanja i još jednom potvrdila spremnost Vijeća Europe da pomogne.

Potpredsjednica vojvođanske Skupštine i predsjednica Nacionalnog vijeća Slovaka, Ana Tomanova Makanova je po pitanju položaj nacionalnih zajednica navela da ono što pokušavamo u Vojvodini i u tome uspijevamo,

nalnih vijeća nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica.

»Posjet Anne Brasseur Skupštini AP Vojvodine, interes i razgovori o položaju pokrajine i o stanju u području poštovanja ljudskih i manjinskih prava, potvrda su da nismo sami u našim naporima da se na najbolji i najbrži način uredi država i da postanemo dio Europske unije«, ocijenila je Ana Tomanova Makanova, nakon sastanka s Braserovom, a navodi se u priopćenju.

Potpredsjednica vojvođanske Skupštine upoznala je Anne

no ubrzati donošenje zakona o nadležnostima i zakona o finansiranju Pokrajine.

»Donijeti ta dva zakona i primjeniti ih u praksi ujedno znači i poštovati Ustav Republike Srbije i to bi samo pridonijelo boljem funkcioniranju cijele države«, ocijenila je Tomanova Makanova.

Anne Brasseur je kazala kako će Vijeće Europe pomoći Srbiji na putu k punom ostvarivanju vladavine prava i pridruživanju Europskoj uniji. »Evidentni su i napredak i približavanje standardima Vijeća Europe, posebno

MANJINE NEDOVOLJNO UKLJUČENE U PREDPRISTUPNE AKTIVNOSTI

Predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća Darko Sarić Lukendić istaknuo je prigodom sastanka u Novom Sadu problem nedovoljnog uključivanja manjinskih zajednica u prepristupne aktivnosti Srbije Europskoj uniji, objavljano je na sajtu HNV-a. Naime, prošle je godine usvojen akcijski plan za poglavlje 23, međutim, to je učinjeno u kolovozu, u vrijeme kada su održavani izbori za nacionalna vijeća i niti jedno vijeće nije kontaktirano od strane države.

»Očito je bila namjera državnih tijela Republike Srbije, a ne mogu to drugačije protumačiti, da akcijski plan u svezi s poglavljem 23 usvoji nezapaženo. Ukažali smo na tu činjenicu i smatramo da to svakako nije primjer dobre prakse, napose jer se poglavlje 23 tiče upravo ljudskih i manjinskih prava«, kaže Sarić Lukendić.

»Vojvodina se posebno ističe u Srbiji, kao specifična višenacionalna regija i zbog toga su ovaj posjet i današnji razgovori za mene kao i za sve zastupnike Parlamentarne skupštine Vijeća Europe koje predstavljam, posebno značajni«, dodala je Brasseur.

U razgovoru s predstvincima nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini i Srbiji, Anne Brasseur se informirala o njihovom radu i navela kako je impresionirana posvećenošću, pristupom i međusobnom suradnjom predstavnika vijeća u rješava-

jest da u potpunosti integriramo naše nacionalne zajednice u sve tokove društva i očuvamo njihov identitet, naslijede i običaje, stalno apelirajući na to da se stечena prava ne smiju smanjivati. Sugovornice i sugovornici zajedničkog sastanka suglasni su da za to postoje dobre osnove ali su i ukazali da je potrebno poboljšati zakonske okvire i način finansiranja rada vijeća. Kao jedan od osnovnih zahtjeva istaknuta je potreba za donošenjem novog zakona o nacionalnim vijećima.

D. B. P.

SKUPŠTINA VOJVODINE NIJE USVOJILA TZV. TRADICIONALNE SIMBOLE

Multietnička suština i nacionalni simboli

Zastupnici Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine na sjednici održanoj u utorak 17. ožujka imali su priliku izjasniti se o Prijedlogu odluke o izgledu i korištenju simbola i tradicionalnih simbola AP Vojvodine, što je ujedno bila i jedina točka dnevnog reda ove sjednice Skupštine AP.

Uvodno izlaganje u povodu Prijedloga pokrajinske skupštinske odluke podnio je prof. dr. Slobodan Orlović, član Odbora za pitanja ustavno-pravnog položaja Pokrajine. Kao jedan od predлагаča inicijative, obrazlažući odluku, Orlović je izrazio zadovoljstvo tim kako je naveo posljednjim korakom u pokrajinskom parlamentu kojim će biti zaokružena pravna priča o donošenju i provođenju Statuta Vojvodine.

PREOKRET

Iako je ranije bila najavljena dvotrećinska podrška usvajajućem odlukom, na samoj sjednici Skupštine APV došlo je do promjene. Za usvajanje ove Odluke glasovalo je 50 zastupnika dok je protiv bilo 10 zastupnika, a suzdržana čak 42 zastupnika. Zastupnici Demokratske stranke i Nove demokratske stranke

odlučili su biti suzdržani dok su zastupnici Lige socijaldemokrata Vojvodine bili protiv te odluke što je dovelo do toga da Skupština AP Vojvodine nije usvojila odluku o uvođenju takozvanih tradicionalnih simbola pokrajine. Naime, za donošenje ove odluke potrebna je dvotrećinska većina. Ovakav je preokret izazvao veliki broj međusobnih optužbi zastupnika u parlamentu.

Šef zastupničke skupine Demokratske stranke, **Borislav Novaković** objasnio je stajalište zastupnika te stranke da budu suzdržani od glasovanja kao čin koji je uslijedio nakon zaključka da je izostala široka javna rasprava o izgledu tradicionalnih simbola Vojvodine, iako su ranije najavljuvali da će glasovati za uvođenje tradicionalnih simbola. Novaković je kazao da političku javnost čine nevladine organizacije i strukovne udruge a da je prijedlog odluke o simbolima donijet bez te procedure što je dovelo do stajališta DS-a da ne pruže podršku prijedlogu.

Ovakvo stajalište DS-a doveo je do toga da je dužnosnik SNS-a, **Predrag Matejin** optužio Demokratsku stranku da su pregazili dogovor koji je postignut na kolegiju skupštine, na kojem su predstavnici svih stranaka izuzev LSV najavili da će glasovati

Inicijativu je pokrenula oporbena Demokratska stranka Srbije, a profesor Pravnog fakulteta u Novom Sadu Slobodan Orlović, kao jedan od predлагаča inicijative, izrazio je ranije zadovoljstvo zato što će se, pored službenog, ubuduće isticati i tradicionalni grb Vojvodine iz vremena »srpskog vojvodstva« iz 1848. godine, kada je Vojvodina bila dio Austro-Ugarske Monarhije, kao i srpska narodna trobojka.

za ovu Odluku. On je naglasio kako je zahvaljujući takvom stajalištu DS-a Vojvodina sada u pravnom vakuumu bez simbola kao i da su na taj način zastupnici DS-a pogazili simbole Vojvodine i Srbije.

Skupštini kršenje Poslovnika i ponovno otvaranje diskusije, jer to kršenje ne bi doprinijelo ničemu. Nema ni minimuma šanse da bilo tko promijeni svoje stajalište», kazao je Pásztor.

NEPOZNATI RAZLOZI

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine, **István Pásztor**, kazao je kako svaka zastupnička skupina može mijenjati svoja stajališta do momenta glasovanja, te je odbio zahtjev SNS-a da se otvorí dodatna skupštinska rasprava budući je DS promijenila stajalište, i objasnio da bi na taj način bio prekršen Poslovnik o radu Skupštine Vojvodine. »Ne vidim smisla da predložim

Potpredsjednik Skupštine Vojvodine, **Dušan Jakovljev**, podsjetio je da je njegova stranka, LSV, 2014. godine glasovala protiv novog Statuta Vojvodine, između ostalog i zbog odredbe o uvođenju tradicionalnih simbola. »Kada je u pitanju zastava koja se predlaže, ona je identična s narodnom zastavom Srbije, a grb je zapravo grb Kneževine Srbije. Ne znamo na temelju čega su odabrali baš ovi simboli«, kazao je Jakovljev. On je ocijenio kako

*Iako je ranije bila najavljena dvotrećinska podrška usvajanju ove Odluke, na samoj sjednici Skupštine APV došlo je do promjene * Zastupnici DS-a i NDS odlučili su biti suzdržani dok su zastupnici Lige socijaldemokrata Vojvodine bili protiv te odluke*

bi usvajanjem tih simbola koji su zapravo samo simboli srpskog naroda, bio narušen princip multi-etničke i multikulturalne Vojvodine. Šef zastupničke skupine Saveza vojvodanskih Mađara, **Sándor Egeresi** opravdao je stajalište ove stranke da podrži uvođenje tradicionalnih simbola smatrući da kao što manjinske zajednice imaju pravo koristiti svoje

»Kada je u pitanju zastava koja se predlaže, ona je identična s narodnom zastavom Srbije, a grb je zapravo grb Kneževine Srbije. Ne znamo na temelju čega su odabrani baš ovi simboli«, kazao je Dušan Jakovljev.

simbole, tako i srpski narod ima pravo isticati svoje simbole.

Šef zastupničke skupine Socijalističke partije Srbije i koaličijskih partnera, **Pavle Budakov** kazao je kako uvođenje tradicionalnih simbola ne ugrožava nikoga u Vojvodini, niti će multietnička suština te pokrajine biti ugrožena. Srpska radikalna stranka također je podržala uvođenje tradicionalnih simbola.

Izvor: RTV
Privedila: A. J. M.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE POVJERENICE ZA ZAŠTITU RAVNOPRAVNOSTI

Diskriminacija i dalje raširena pojava

Diskriminacija u Srbiji je i dalje veoma raširena pojava, kako prenosi euractiv.rs, ocijenjeno je u godišnjem izvješću povjerenice za zaštitu ravnopravnosti **Nevene Petrušić**. U izvještaju za 2014. dostavljenom Skupštini Srbije navodi se kako je evidentno da društvenu stvarnost u Srbiji obilježavaju duboko ukorijenjeni i rašireni rodni, etnički i drugi stereotipi i predrasude i visoka razina socijalne distance prema pojedinim manjinama.

Kako se navodi, u 2014. povjerenici je podneseno 666 pritužbi, a najviše je bilo onih u kojima je kao osnova diskriminacije navedena nacionalna pripadnost ili etničko podrijetlo (18 posto), na osnovu zdravstvenog stanja (14 posto) i starosne dobi (11 posto).

Više od jedne trećine pritužbi (36 posto) podneseno je zbog diskriminacije u postupku upošljavanja ili na poslu. Na diskriminaciju tijela javne vlasti odnosi se 16 posto pritužbi a na diskriminaciju prilikom pružanja javnih usluga ili pri korištenju objekata i površina 15,6 posto.

Tijekom 2014. godine povjerenica je donijela 109 mišljenja, od toga je u 66 slučajeva utvrđena diskriminacija i diskriminatorima su izdate odgovarajuće preporuke. Najviše pritužbi podneseno je protiv pravnih lica i državnih tijela.

U izvješću se navodi da je istraživanje javnog mnjenja pokazalo da najveće predispozicije za diskriminaciju postoje u odnosu na LGBT osobe, pripadnike drugih etničkih zajednica i pripadnike manjinskih vjerskih zajednica i da je diskriminacija najprisutnija prilikom zapošljavanja.

Istraživanje u kome su sudjelovali predstavnici javne vlasti pokazuje da su oni samo djelomično upoznati s anti-diskriminacijskim propisima, da znatan dio ispitanika ne pravi razliku između diskriminacije i predrasuda, kao ni između mobinga i diskriminacije.

Ispitanici iz redova javne vlasti smatraju da predstavnici tijela javne vlasti imaju predrasude prema određenim grupama, posebno prema LGBT populaciji, pripadnicima malih vjerskih zajednica,

osobama koje žive s HIV-om, Romima i djeci sa smetnjama u razvoju.

»Zabrinjavajuće je da skoro polovica ispitanika smatra da su diskriminirane grupe same odgovorne za svoj položaj, kao i da je 'tolerancija različitosti' otišla u drugu krajnost i da sada pripadnici manjina imaju više prava nego većinska populacija«, navedeno je u izvješću.

Istraživanje stavova policijskih službenika o diskriminaciji pokazalo je da najmanja socijalna distanca postoji prema siromašnim ljudima, osobama s fizičkim invaliditetom i izbjeglicama, jer policijski službenici smatraju da su ove grupe u nepovoljnijem položaju u odnosu na druge građane. Također je istraživanje pokazalo da nešto manje od polovice ispitanih uopće ne vidi diskriminaciju.

»U ovom istraživanju navedeno je da neprepoznavanje suštine diskriminacije vodi k tome da se ona ne može prepoznati ni u vlastitim postupcima, što u slučaju rada policije može biti od višestruke štete«, navodi se u izvješću.

Najveći broj pritužbi upućenih povjerenici odnosio se na diskriminaciju na osnovu nacionalne pripadnosti, a prema istraživanju iz izvješća socijalna distanca postoji prema Albancima, Romima, Hrvatima i Bošnjacima.

Raspoloživi podaci potvrđuju da su žene u nepovoljnijem položaju u odnosu na muškarce u svim oblastima društvenog života, a posebno na tržištu rada, u sudjelovanju u odlučivanju, u ekonomskoj sferi i obrazovanju, a prisutan je i fenomen rodno zasnovanog nasilja. Diskriminacija žena prisutna je i u sektoru biznisa, žene zauzimaju tek četvrtinu najviših pozicija odlučivanja u kompanijama, a čine nešto manje od trećine poduzetnika.

Ocenjuje se da je u prethodnom periodu poboljšan normativni okvir i povećana društvena vidljivost osoba s invaliditetom, ali da su one i dalje u znatno gorem položaju u odnosu na ostale građane i to u oblasti zapošljavanja i obrazovanja, ali i kroz političku nezastupljenost i nasilje kojem su posebno izložene žene s invaliditetom.

Privedila: J. D.

ŽUPNIK JOSIP ŠTEFKOVIĆ IZ BAČA DIGITALIZIRAO BUNJEVAČKE I ŠOKAČKE NOVINE

U čast biskupu Ivanu Antunoviću

Bunjevačke i šokačke novine, nakon 145 godina otkako ih je pokrenuo biskup **Ivan Antunović**, dobile su novo ruho i ponovno su oživljene. Vlč. **Josip Štefković** ih je digitalizirao i tako ih, ovim pothvatom i vlastitim trudom, učinio dostupnim široj javnosti. Budući da se ove godine obilježava i 200. obljetnica rođenja Ivana Antunovića, ovaj događaj time dobiva još veći značaj i pridonosi proslavi dvostrukе obljetnice u hrvatskoj zajednici.

IVAN ANTUNOVIĆ – LUČO-NOŠA NARODNOG PROSVJEĆIVANJA

Ivan Antunović (Kunbaja, 1815. – Kalača, 1888.) bio je kaločki kanonik i naslovni biskup bosonski te publicist i prozni pisac, a smatra se pokretačem zakašnjelog preporoda među ugarskim Hrvatima. Poznato je da ga je kralj **Franjo Josip** 1866. godine imenovao prepozitom sv. Pavla u Baču, čime je uveden u kraljevsku knjigu plemića drugog reda. U ovom članku se nećemo baviti životopisom Ivana Antunovića, nego ćemo ga promatrati u kontekstu preporoditelja šokačkih i bunjevačkih Hrvata, koji je spasio ovaj narod od podjarmljivanja te pokrenuo tisak i spašavao ono što se većinilo izgubljenim.

U povijesti pozajmimo dva razdoblja narodne borbe bunjevačkih i šokačkih Hrvata. U današnje su krajeve došli s mačem u ruci koncem XVII. stoljeća nakon borbe s Turcima, kada je završeno prvo razdoblje. Drugo je razdoblje bilo mnogo duže, značajnije i teže. To je bila borba duha, borba protiv mađarizacije. I upravo tada je došao pravi čovjek, suradnik i vršnjak bana i pjesnika **Ivana**

Mažuranića i povjesničara **Franje Račkog**, vjerojatno najveći velikan bunjevačke i šokačke prošlosti Ivan Antunović. Njegov rad je najzaslužniji za bunjevačko i šokačko hrvatstvo, prosvjetu i narodnu svijest.

Tada bunjevački i šokački Hrvati još nisu imali svoje škole, tek je izšla pokoja dobra knjiga i Antunović je znao da bi pokretanje novina u tom trenutku bilo najbolji način za očuvanje i razvoj narodne svijesti i obrane narodnih prava i dobara. Tako je došao na ideju, da počne izdavati *Bunjevačke i šokačke novine*. Antunović je uz to imao širok spektar aktivnosti: bavio se poslovima kojima je htio nadoknaditi kašnjenje ugarskih Hrvata s narodnim preporodom. Njegov rad je bio nadahnute svima onima koji su poslije njega bili angažirani na narodnoj stvari. Ipak, neki su mu projekti bili preambiciozni s obzirom na okolnosti izobrazbe među samim Bunjevcima i Šokcima, ali i općenito političko, društveno i kulturno stanje u Monarhiji. Do seoskog puka Antunovićeve su ideje teško dopirale, a građanski sloj među ovim granama Hrvata gotovo da nije postojao. Djelovanje Antunovića i prilike koje su u Donjoj Ugarskoj uslijedile poslije njega sputavale su: slaba recepcija njegovih stajališta, nepostojeca institucionalna potpora, prisila izvanjskih identifikacija te nepovoljna društvena struktura bačkih Hrvata. Sve je to uzrokovalo da se o njihovu kolektivnom identitetu u pojedinim krugovima do danas vode sporovi.

BUNJEVAČKE I ŠOKAČKE NOVINE

Biskup Antunović je prvi broj *Bunjevačkih i šokačkih novi-*

na objavio na dan sv. Josipa, 19. ožujka 1870. godine. Narod je oduševljeno dočekao svoje prve novine, a **Blaž Modrošić** je tada izjavio:

»I mi započevši trudni rad 1870. g da probudimo uspavane Bunjevce i Šokce, da se dignu na noge, i da ih uputimo na stazu, kojom će prigrli poučnu knjigu i pojuriti za inimi prosvićećenimi narodi, da na vrieme još stignu k hramu, u kom se širi prosvjeta za sve, a napose za slavenska plemena« (*Bunjevačka i šokačka vila*, 1873., str. 2).

Josip Štefković

Nvine su bile tipično preporodno glasilo kakva su tada izlazila diljem slavenskih krajeva u Monarhiji, a Antunović ih je pokrenuo nakon što je u Ugarskoj 1868. g. donesen Zakon o narodnostima. Tiskane su na onodobnome hrvatskome književnom jeziku, odnosno jeziku Zagrebačke filološke škole: morfonološkim pravopisom, s nesinkretiziranim množinskim nastavcima u imenskoj sklonidbi, s istim tipičnim sintaktičnim shemama, stilskim tendencijama i vokabularom, a napose s istim nazivljem.

Odjek *Novina* nije bio kao što je Antunović očekivao, teško je nalazio suradnike, a najveći broj tiskanih primjeraka odlazio je, zapravo, u Hrvatsku. Protivnici

su ga napadali i sumnjičili. Mađarsko ga je svećenstvo optuživalo, pa i sam kalački nadbiskup i kardinal **Lajos Hajnald** nije gledao na njegov projekt dobrohotno. Antunović je zato 1872. godine prestao izdavati politički list i posvetio se izdavanju isključivo kulturnog lista *Bunjevačka i šokačka vila*, koji je dotad izlazio kao prilog *Novinama*. Rezignirani Antunović uredništvo *Vile* je 1875. prepustio Blažu Modrošiću. *Vila* je zbog raznih poteškoća nerедovito izlazila, da bi se u kolovozu 1876. konačno ugasila.

Naslovna strana *Bunjevačkih i šokačkih novina* ukrašena je slikom, koja predstavlja pravu starinsku bunjevačku sobu. List je izlazio kao tjednik, a tiskan je u Kaloči. Antunović je uređivao, izdavao i raspačavao *Novine* tri godine i time je sprječavao mađarizaciju bunjevačkih i šokačkih Hrvata. Zadnji je broj izšao 26. prosinca 1872. godine, a vrijedne su spomena riječi oproštaja, koje je tom prigodom u ime suradnika izgovorio Blaž Modrošić:

»S *Bunjevačkim i šokačkim novinama* prestasmo na vrieme poput bukteće političke luči svjetlitu rodu svomu, znajući da u prvi čas najtvrdjega sna i najjasnija luč spavačem slabo pomaže. Nje stavismo u zabit do boljih vremenah dok ne ustane vitez dvostruka mača, a dotle obuhvatismo pouku i zabavu objeručke, da se bližimo s rodом svojem cilju spasavajućemu sve narode: Sve za vjeru, narodnost i rieč svoju« (*Vila*, 1873., str. 6.).

SVOME NARODU NA KORIST

O svom radu na digitaliziranju *Bunjevačkih i šokačkih novina*, za koji možemo slobodno

Župnik Josip Štefković

je digitalizirao kom-

pletno izdanje tjednika

Bunjevačke i šokačke

novine koje su izlazile u

Kalači 1870. – 1872. godi-

ne i cijelokupno izdanje

Bunjevačke i šokačke vile

koja je izlazila 1871. –

1876. Uskoro će sve to

postaviti na internet, a za

sada se to može nabaviti

u župnom uredu u Baču

reći da je velik i hvale vrijedan pothvat, Josip Štefković je za Hrvatsku riječ kazao: »Već 18 godina sazrijevala je i razvijala se u meni ideja o potrebi prikupljanja i digitalizacije svega onoga što je bačkim Hrvatima – Bunjevcima i Šokcima napisano, a više nije zaštićeno po Zakonu o autorskim pravima. Mislim prvenstveno na starija izdanja koja su gotovo i nedostupna, pogotovo široj javnosti. Jedna japanska mudrost veli: *Izučavaj staro pa ćeš upoznati novo.* Želja mi je digitaliziranu knjižnu građu bačkih Hrvata učiniti javno dostupnom, i to potpuno besplatno. Kada kažem digitalizacija, onda mislim na pretvaranje papirnatih izdanja u računalno pretraživi oblik. Znači, kada se otvorí digitalna knjiga, ona je preslik tiskanog izdanja, ali se tekst može pretraživati, kopirati i distribuirati u novi tekstualni editor i tamo kasnije dalje uređivati. To je značajno prvenstveno, da bi se skratio postupak pronaalaženja određenih informacija. Čak nije potrebno niti otvoriti neku knjigu jer se cijelokupna

digitalizirana zbirka može odjednom pretraživati na vrlo jednostavan način. Digitalna knjiga, dakle, nije skup fotografija, kako vidimo da to pogrešno shvaćaju neke renomirane institucije u Srbiji, već potpuno pretraživa datoteka cijele knjige ili časopisa. Terminološke jasnoće radi, valja

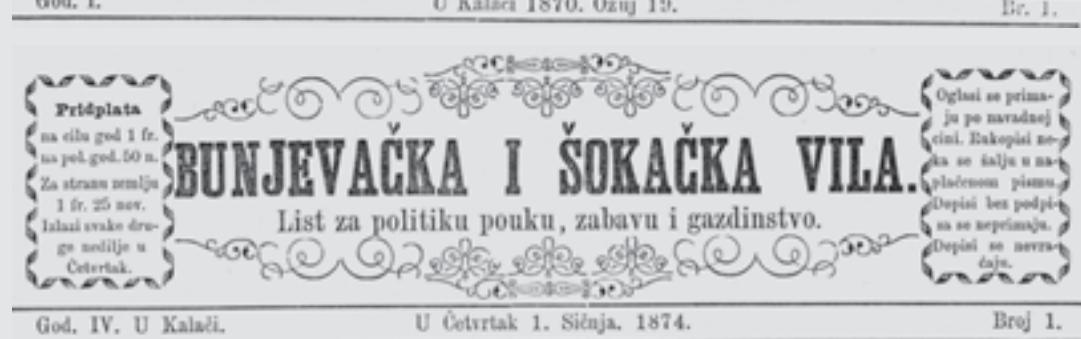
Biskup Antunović je prvi broj Bunjevačkih i šokačkih novina objavio na dan sv. Josipa, 19. ožujka 1870. godine.

napomenuti da postoje i elektronske knjige. Ali one, za razliku od digitalnih knjiga, ne obuhvaćaju sadržaj cijele knjige nego tek nekoliko stranica kako bi predstavile što se u toj knjizi nalazi i uputili na kupnju ili posudbu papirnatog izdanja. Digitalizacija je složen postupak u kojem naižimo na nekoliko većih problema. Za mene osobno je najveći problem doći do neke knjige ili časopisa. Osim toga, potrebna su

i određena tehnološka pomagala. Potrebno je strpljenje i ustrajnost, jer valja naglasiti da digitalizaciju ipak vrši čovjek a ne tehnika. Čemu digitalizacija? Potrebno je ići u korak s vremenom i iskoristiti blagodati suvremenih dostignuća kako bismo objednili i sačuvali naše kolektivno znanje i pisani ostavštini naših pređa. To treba raditi u sinergiji s institucijama, a smatram osobno da same institucije u ovome ponekad zakažu. Primjerice, nigdje u Srbiji ne mogu se naći svi primjerici Subotičkih novina, a kamoli neka isključivo hrvatska – bunjevačka ili šokačka izdanja. Netko to treba skupiti, a ja u tome želim dati svoj doprinos. Raduje me što sam uspio završiti ovaj posao i neka to bude: biskupu Ivanu Antunoviću u čast, *Bunjevačkim i šokačkim novinama* u spomen, *Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović*, čiji sam član, na diku, a svome narodu na korist. Digitalizirao sam kompletno izdanje tjednika *Bunjevačke i šokačke novine* koje su izlazile u Kalači 1870. – 1872.

godine. Usput sam digitalizirao i cijelokupno izdanje *Bunjevačke i šokačke vile* koja je izlazila 1871. – 1876. Uskoro ću sve to postaviti na internet, a za sada se to može nabaviti u župnom uredu u Baču. Valja napomenuti da se radi o vrlo starijim izdanjima u kojima ima puno tipkarskih pogrešaka, mnogi su detalji izbljedjeli ili su na neki drugi način oštećeni. No, unatoč svemu, u usporedbi s onim što velike knjižnice rade smatram postupak digitalizacije *Novina* i *Vile* uspješno obavljenim. Iako prostora za napredak uvijek ima, sugestije, prijedlozi i kritike su dobrodošli. Za nastavak realizacije ideje digitalizacije otvoren sam za svaku suradnju, a prije svega, trebat će mi pomoći gledate pronalaženja pojedinih starih izdanja. Koristim ovu prigodu da najavim kako planiram i digitalizaciju nekih potpuno zagubljenih i zaboravljenih izdanja, koja se ne mogu naći niti u jednoj velikoj knjižnici na svijetu, poručio je v.l. Josip Štefković.

Zvonimir Pelajić

IGOR KORDEJ, STRIP AUTOR I ILUSTRATOR

Strip kao način života

*Izložba u Subotici kronološki prikazuje razvoj mojeg shvaćanja stripa kao pripovjedačkog medija * Sve su priče manje-više ispričane, jedino se radi o načinu kako ispričati neku priču. A tu su mogućnosti bezgranične i tu strip ima prostora još godinama istraživati*

U subotičkoj Galeriji dr. Vinko Perčić do 18. travnja može se pogledati izložba originalnih strip tabli i ilustracija **Igora Kordeja**. Kordej slovi za jednog od najplodnijih i najuspješnijih strip autora i ilustratora u regiji i šire. Osim stripova i ilustracija, bavi se i grafičkim dizajnom.

Roden je 1957. godine u Zagrebu. Profesionalna karijera teče mu, uglavnom, uzlaznom putanjom već četiri desetljeća. S 18 godina bio je član umjetničke

skupine *Novi kvadrat*. Radio je stripove za brojne časopise i magazine na prostoru bivše Jugoslavije (*Polet, Stripoteka, Spunk...*).

Radovi su mu objavljivani diljem Europe, SAD (gdje je najpoznatiji po stripovima *X-Men, Tarzan i Ratovi zvijezda*), Kanadi i Latinskoj Americi, i nalaze se u brojnim javnim i privatnim kolekcijama, od Nacionalne kongresne knjižnice u Washingtonu, do Lucasovog filmskog studija.

Surađivao je s brojnim nakladnicima kao što su: *Heavy*

Metal magazin, Marvel, DC Comics, Dark Horse, Dargaud, Humanoides Associes, Toutain, Silvester Strips i Algoritam. Posljednjih godina radi kao »kućni autor« za francuski Delcourt, crtajući simultano na četiri serijala.

Dobitnik je više nagrada, među kojima se odličje Vitez reda umjetnosti i književnosti od strane Ministarstva kulture Francuske.

HR: Na početku razgovora, kažite nam više o radovima zastupljenim na vašoj izložbi u Subotici?

U pitanju je izložba originalnih strip tabli rađenih u posljednjih 25 godina, kao i mojih »alter ego« radova, budući da se uz strip, bavim ilustracijom i dizajnom. Izložene strip table predstavljaju presjek mojeg stvaralaštva – od američkog do europskog razdoblja, budući da sam radio za nakladnike s oba tržišta. Izložba ima kronološki slijed i mislim da će publici biti lako pratiti razvoj mojeg shvaćanja stripa kao pripovjedačkog medija.

Što se tiče ilustracija, uglavnom su to omoti za knjige koje sam radio za *Algoritam* i neke druge nakladnike u Hrvatskoj. U nekim od tih radova ne zazirem od erotike. Od toga ne zazirem ni u nekim svojim drugim radovima, a ono od čega zazirem je nasilje.

HR: Godinama ste živjeli u Kanadi, kratko i u Danskoj. U Hrvatsku ste se vratili prije desetak godina. Kako ocjenjujete prilike na hrvatskoj, odnosno regionalnoj strip sceni?

U cijeloj regiji je slična priča što se tiče stripa. Postoji puno nakladnika, a malo čitatelja. Tome pridonosi i recesija, koja kod nas nije samo proizvod svjetskih ekonomskih prilika, već i lokalne krize koja dugo traje. Nama ovde nedostaje briga neke institucije, poput Ministarstva kulture, koje bi se brinulo o stripu koji jeste tzv. deveta umjetnost. S druge strane, u Francuskoj je strip treća ekonomija po profitu, a tamošnje ministarstvo još

uvijek skrbi da svaka generacija, od osnovnoškolaca do odraslih, ima neku svoju nišu u stripu koji može pratiti. Kod nas, budući da ne postoji institucionalna briga o stripu, sve ovisi o entuzijazmu, odnosno fanatizmu nakladnika koji objavljuju kako domaće tako i strane, licencne naslove. Usprkos svemu, danas 2015. godine na tržištu imamo više nego ikad prije divnih izdanja, a nikad toliko malo kupaca. Što je paradoks. Autorski strip također postoji, ima dosta izdanja, tu svaka nova generacija stvara nove crtače, među kojima ima briljantnih autora.

Što se tiče crtača u regiji, ima ih dosta, jako su dobri i uglav-

HR: U Srbiji ste posljednjih godina imali više izložaba – dvije u Beogradu, jednu u Novom Sadu, evo sada u Subotici. Kako ste zadovoljni recepcijom vašeg stvaralaštva ovdje?

U Srbiji postoji više ljubitelja moga stvaralaštva nego u Hrvatskoj. Ali to vam je po onoj staroj izreci da nitko nije prorok u vlastitom selu.

HR: Radili ste i za američke nakladnike, poput globalno poznatog Marvela (*Spider-Man*, *Hulk*, *X-Men*) a s druge strane za europske, preciznije francuske nakladnike. Što vam je više odgovaralo?

HR: Stripom se bavite već četiri desetljeća. S tolikim iskustvom, kako biste definirali strip?

Za mene je strip, jednostavno rečeno, način života. Volim ga i potpuno sam u tome, od jutra do mraka. Stoga mi ga je, na neki način, teško definirati. Davno sam napustio ideju čitateljima pokazati koliko znam crtati, ono što me zanima jeste ljudima na najbolji način ispričati priču. Čitatelju »uči pod kožu«, da ga priča ne pušta. To mi je cilj. A to područje, taj *storytelling* nisam istražio do kraja, i na tomu gotovo svakodnevno radim. Jer sve su priče manje više ispričane, jedino se radi o načinu kako ispričati neku priču. Tu su mogućnosti bezgranične i tu strip ima mjesta još godinama istraživati.

nom rade za strano tržište. Ova regija, rekao bih, ima najveći broj talentiranih stripaša po broju stvanovnika, kad se usporedi sa zapadnom Europom, Amerikom itd. Zanimljivo je da crtači u Srbiji inkliniraju francuskom, a u Hrvatskoj američkom tržištu. Slična je sudbina crtača i u mnogo razvijenijim, ali isto tako manjim zemaljima u Europi, poput Danske, Nizozemske, Švicarske. I crtači u tim zemljama rade za vanjska tržišta, jer u tim zemljama ne mogu razviti jako tržište stripa.

Svakako da su to francuski nakladnici. Oni imaju humaniji pristup autoru i pokazuju da se profit može ostvarivati i bez eksploracije koju rade *mainstream* američke kuće kao što su *Marvel* i *DC*.

HR: Koji su trendovi u stripu danas?

Trenutačno je aktualan zombije žanr, koji je nastao pod utjecajem horor filmova. Od nekadašnjeg podžanra danas je to postao *mainstream*. To je dosta išlo preko filma, dijelom i preko literaturе, tako da danas imamo pregršt izdanja s ovom tematikom. Prije

zombija, na francuskom tržištu bio je popularan žanr distopije, alternativne budućnosti. Ili žanr alternativne povijesti, kao podžanr znanstvene fantastike. I to se tako mijenja... Mene inače žanrovi ne zanimaju: strip će biti dobar samo ako je priča ispričana na dobar način.

HR: Kako vidite poziciju stripa u odnosu na druge umjetnosti?

Strip je medij star preko stotinu godina. On je specifičan medij jer je verbo-vizualan, odnosno spaja tekst i sliku. U okviru toga, on se i dalje razvija i ima svoj način pričanja priče, montaže, različit od filma ili književnosti. Po tome je on samosvojan.

HR: Kakva je, po vašem mišljenju, budućnost stripa u eri digitalizacije?

Koliko god bilo zlih proroka, koji mu svako malo predviđaju propast, on pronalazi svoju publiku. U najvećem naponu bio je 70-ih i 80-ih godina prošloga stoljeća. Nakon toga, džeparac za djecu, od kojih onda idu u kino, kupuju knjigu ili strip, se smanjivao. Tako da danas malo ljudi ide na kiosk kupiti stripove. Ali postoje novi mediji, poput interneta, preko kojih se i strip razvija. Kao što danas dosta ljudi čita knjige preko *kindla*. Budućnost predstoji, ali mislim da neće doći do izumiranja stripa, to su pretjerane prognoze. Svaki od medija postoji i dalje, i s razvitkom tehnologije, dobiva nove prilagodbe i raste s njim. Zapravo, sve je ok. Moje je stajalište da ne treba previše razmišljati o sudbini stripa, već da ga treba stvarati.

Inače, držim i da je strip medij koji treba služiti širokoj komunikaciji. A ne visiti u galerijama. To što ja sada izlažem u galeriji, to je za mene način da se upoznam s ljudima u lokaluu, da pričam s ljudima koji čitaju ili ne čitaju strip. Strip bi se, po meni, trebao tiskati u stotinama tisućama primjeraka na jeftinom papiru. On treba biti pristupačan, kakav je bio i prije stotinu godina. A danas se dosta ide na skuplja, elitna izdanja.

U ZAGREBU PREDSTAVLJENI ZBORNIK RADOVA I MONOGRAFIJA O PODUNAVSKIM HRVATIMA

Djela od kapitalne važnosti

U ravnopravnoj partnerskoj suradnji Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata pokazalo se da se mogu ostvariti najsloženiji pothvati u području znanosti, ovoga puta u području etnologije i kulturne antropologije

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, u petak 13. ožujka, održano je predstavljanje dvaju knjiga, zbornik radova *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu i znanstvena monografija Tradicijska baština i etnokulturni identitet podunavskih Hrvata Bunjevaca*. Na predstavljanju knjiga, o kojima je publika u Subotici i Bajci već imala prilike čuti, u Zagrebu su govorili: prodekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. sc. Željko Holjevac, prof. dr. sc. Milana Černelić, prof. dr. sc. Jadranka Grbić Jakopović, doc. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta, prof. dr. sc. Vitomir Belaj, dr. sc. Jelka Vince Pallua, znanstvena savjetnica s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, te ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov.

U prepunoj konferencijskoj dvorani fakultetske knjižnice prisutne je pozdravio dekan Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Vlatko Previšić koji je izrazio zadovoljstvo zbog višegodišnje planske suradnje Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i subotičkog Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, koja je rezultirala ovim hvalevrijednim znanstvenim radovima.

KONTINUIRANA SURADNJA U ZNANOSTI

Zadovoljstvo postignutim iskazao je i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, koji nije krio zahvalnost zbog realizacije ovog projekta. »Naša je zahvala

veća tim prije jer je ovo prvi puta da smo bili svjedoci jedne kontinuirane suradnje na području znanosti koja je podrazumijevala i terenska istraživanja. Mi u Vojvodini želimo napraviti pomake u razvoju na prostoru znanosti. Baština je velika, žive prakse još uvijek ima, međutim manjkalo je znanstvene elaboracije. Područje etnologije, osim

Bunjevcu u Bačkoj dio suvremene hrvatske nacije. U tom kontekstu, u ovoj vrsti ravnopravne partnerske suradnje dvije institucije koje zajednički žele ostvariti isti cilj, pokazali smo da možemo biti sudionici najsloženijih pothvata u području znanosti. To gradi dostojanstvo institucija ali s druge strane izaziva i određenu vrstu agresivnosti kada su u

kulturna baština je pod raznim političkim utjecajima mijenjala kontekst opstanka. U svakom novom kontekstu, bolje rečeno, u novom zemljopisnom i etničkom lokalitetu, održavala je značajke svojih hrvatskih korijena. Ovdje se danas govorilo o samo jednoj dimenziji bunjevačkih Hrvata, o drugoj smatram da i nije bilo potrebe. Kaže se da

opusu prof. Černelić nije bilo značajnije tematizirano», tvrdi Žigmanov, te dodaje da je posebno zadovoljstvo što gotovo polovicu radova ovih dvaju knjiga potpisuju autori s našeg područja koji su ostali tamo unatoč svemu ili su pak s tog područja došli ovamo ostvariti svoje karijere. »To nas hrabri jer vidimo da naša nastojanja koja su izuzetno složena i koja imaju nesvakidašnje trivijalne poteškoće, od toga da se zabranjuje predstavljanje ovakvih monografija na određenim prostorima u gradu Subotici, pa do stalne izloženosti nijekanja onoga što se na identitetском planu bunjevačkih Hrvata događa s one strane koja negira da su

pitanju nijekanja koja dolaze s pojedinim područja srpske konzervativne političke i znanstvene elite», zaključuje Žigmanov.

PROVJERENI I DOKUMENTIRANI PODACI

Neke od prisutnih smo upitali za dojmove o izdanjima ovih knjiga koje na znanstveni način govore o povijesnoj zbilji, te nastajanju i njegovanju baštine podunavskih Bunjevaca tijekom stoljeća kao dijela hrvatske kulture. Lajčo Perušić nam kaže kako je ove knjige doživio kao rezultat jednog vrlo stručnog i kompleksnog znanstvenog izučavanja. »Iako poštivana i čuvana, bunjevačka

druga dimenzija navodno i ne vuče svoje korijene iz hrvatskog etnosa. Zato i nije bilo riječi o tome. Nije se ulazio u problematiku kako se moglo dogoditi da utjecaj konteksta opstanka bude prijeloman u toj mjeri da se u jednom trenutku povijesti može prekinuti sa svojim korijenima i stvoriti svoj poseban, dominantan identitet, sa snagom etničke samosvojnosti», kaže Perušić. Naco Zelić nam s druge strane ističe važnost ovih djela koje svojim postojanjima ostavljaju manje prostora za razna kvazi-znanstvena tumačenja i političke interpretacije. »Ova djela su od kapitalne važnosti, jer kad treba nešto argumentirano reći

MA – BUNJEVACIMA

onda se nemamo na što pozvati. Mislim da su ovo pravi podaci na koje se mogu pozvati oni koji znaju i ne znaju, dakle otvaraju se vrata i imamo dokument koji nešto svjedoči. Možemo i onima koji nisu upućeni pokažati da ovo nije izmišljotina, nego provjereni i dokumentirani podaci», navodi Naco Zelić.

NA REDU SU ŠOKAČKI HRVATI

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov i dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu prof. dr.

ZNANSTVENA I EMOTIVNA VRIJEDNOST

Izdanja ovih dvaju knjiga imaju ne samo znanstvenu, nego i emotivnu vrijednost za podunav-ske Bunjevce. Kako je i sam Tomislav Žigmanov na kraju svoj izlaganja ustvrdio, oni koji su bili u Subotici na prezentaciji knjiga, mogli su svjedočiti tome. »Mogli ste vidjeti tu vrstu dragosti kod ljudi da su oni dostojni, da su njihove prakse običajne, njihovo postojanje objektivno, da su dostojni neke vrste znanstvene tematizacije, da netko spram njih pokazuje određenu vrstu interesa, što donosi određenu vrstu ponosa i samopoštovanja«, zaključuje Žigmanov.

sc. Vlatko Previšić su prilikom ovog susreta potpisali Ugovor o suradnji o velikom međunarodnom znanstvenom skupu *Ivana Antunovića*, koji ove godine slavi 200 godina od rođenja. Kada je u pitanju partnerska suradnja s prof. Černelić, ona

se i dalje nastavlja, te se tako već nakon Uskrsa očekuju nova terenska istraživanja studenata. Poslije bunjevačkih Hrvata, na redu su šokački Hrvati. Obilazit će se Sonta i Bač, a u planu je da ishod i tih istraživanja bude dokumentiran knjigom. Nakon

toga pokušat će se vidjeti što se po tom pitanju može uraditi u Srijemu gdje je baština još uvijek živa i gdje je posljednji trenutak da se zabilježe ostaci tih sjećanja.

Dijana Prćić

REAGIRANJE POVODOM OBJAVLJIVANJA FOTOGRAFIJE IZ *BLAGA IZ DOLAF* U RIČI BUNJEVAČKE MATICE

Marinko Piuković

monografija izdana je 2011. godine u sklopu obilježavanja 100. godišnjice *Dužjance*, a njezin autor je Marinko Piuković, koji je i potpisnik ovoga reagiranja.

»Ovim putem želim reagirati na nekorektno ponašanje i neprofesionalan pristup kada su u pitanju publikacije. Fotografija na kojoj je prikazana originalna i jedina u kompletu sačuvana nošnja bunjevačkih Hrvata i koja je objavljena u knjizi *Blago iz dolafa* iskorištena je za naslovnicu *Riči bunjevačke maticе*, a da pri tome nije kontaktiran niti autor fotografije, niti vlasnik nošnje, niti ja kao autor fotomonografije u čijem je ona vlasništvo. Iznenadio me je ovakav neprofesionalni pristup. Ono što me još tiši i brine je da ljudi nemaju obzira prema tomu zašto se i kako koja fotografija radi. Cilj fotomonografije u kojoj je spomenuta fotografija je bio da se originalna bunjevačka nošnja prezentira i zabilježi u takvim ambijentima u kakvima je ona i nošena. Ako uzmemo u

Nekorektno ponašanje i neprofesionalan pristup

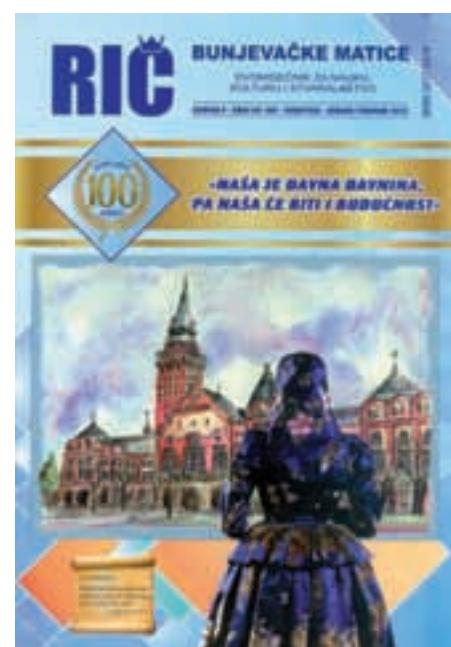
Fotografija objavljena na naslovnicu broja 99-100 *Riči bunjevačke maticе* za januar-februar 2015. godine fotografija je koja je izrađena i objavljena u fotomonografiji *Blago iz dolafa*, prikazu nošnje bunjevačkih Hrvata subotičkog kraja. Navedena foto-

obzir da je fotografija napravljena u ambijentu Gradske knjižnice iz vremena kada je ta nošnja i nošena (1910.), obrađivanjem fotografije za naslovnicu *Riči bunjevačke maticе* narušena je kompletan kompozicija same fotografije i fotografija više nema svoju vrijednost kao što je imao u knjizi *Blago iz dolafa*. S obzirom na to, objavljuvanje ove fotografije ne samo da je bio nekorektan i neprofesionalan čin Bunjevačke matice, nego je bio i potez kojim je fotografija 'unakažena.'

J. D. B.

Blago iz dolafa

Riči bunjevačke maticе

Izazovi projektnog financiranja udruga

STANKA ČOBAN,
predsjednica UG *Tragovi Šokaca, Bač*

Snalazimo se

Tijekom godine naša udruga ima brojne aktivnosti, ali njihova realizacija ovisi prije svega o odobrenim sredstvima za koja apliciramo na natječajima. Gotovo je postalo pravilo da odobreni iznosi budu znatno manji od traženih. Sredstva su mala, ali se nekako snalazimo. Mnogo toga ne možemo uraditi kako smo zamislili, jer su sredstva umanjena pa događanja budu skromnija nego što je planirano, jer se i proračun za njih umanjuje, odnosno uskladuje prema dobivenim sredstvima.

Sredstva kasno pristižu. Prošle godine smo imali slučaj da su sredstva od Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje prišla u svibnju, a od Tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice koncem ljeta. Od Veleposlanstva sredstva su pristigla tek koncem godine. To također utječe na realizaciju aktivnosti kao i na njihovu dinamiku.

Za 2015. godinu aplicirali smo na sve raspisane natječaje kod pokrajinskih tajništava, a novina je da smo ove godine aplicirali i kod Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Razumijemo da postoji mnogo udruga pa su samim tim i sredstva koja nam se odobre manja. Inače osim svih pobrojanih apliciramo redovito i na natječaje koje raspisuje i sredstva iz svog proračuna izdvaja i dodjejuje Hrvatsko nacionalno vijeće. Imamo loše iskustvo s Ministarstvom kulture. Tamo smo podnosili više projekata ali nikada nam ništa nije odobreno, te više ne apliciramo kod njih.

Nemamo problema gledje pisanja samih projekata jer to uglavnom činim ja sama.

Z. P.

MARKO VILIĆ,
predsjednik HBKUD *Lemeš, Lemeš*

Da je više novca

Pratimo sve natječaje i sredstva tražimo svugdje. Imamo četiri velika projekta koja pripremamo svake godine. To su *Božićni koncert, Marin bal, Dužionica, Memorijal Antun Aladžić*. Apliciramo na sve natječaje i naravno nikada ne dobijemo onoliko koliko tražimo, ali se uvijek nešto dobije. Prošle godine smo izvanredno dobili sredstva za gostovanje u Rovinju. Pomogao je grad, sponzori, HNV. Naravno da to što dobijemo putem natječaja nije dovoljno novca, jer tu su troškovi koje ima svaka udruga koja redovito radi, ima po nekoliko sekcija, gostuje, prima goste. Kada nam dođu gosti treba ih i ugostiti i počastiti i to je generalni problem svih udruga, jer se sredstva za to ne dobivaju. Dobiju se sredstva za nošnju, kulise, scenu, gostovanja u inozemstvu. Sudjelujemo i na gradskom natječaju za plaćanje koreografa u seoskim KUD-ovima i to nam je značajna pomoć. Dobro je i što će se mijenjati kriteriji za natječaj grada Sombora za KUD-ove koji njeguju nacionalni identitet i što će polovica novca biti raspoređena za redovitu djelatnost.

Smaram da HNV treba davati mišljenje na raspodjelu sredstva pokrajinskih tajništava, jer imaju najbolji uvid u što i kako rade udruge. Oni prate naš rad na terenu, dolaze na naše manifestacije, vide njihovu kvalitetu i sigurno bolje znaju što nekoj udruzi treba od nekog administratora u Beogradu ili Novom Sadu.

Projekte s kojima sudjelujemo pišemo sami i ti projekti su nam prolazili. Tako radimo petnaestak godina.

MARIJANA PETROVIĆ,
predsjednica HKD *Ljuba, Ljuba*

Zadovoljni

S obzirom na to da smo relativno mlada udruga mogu reći da smo do sada vrlo zadovoljni sredstvima koje smo dobili kako od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća, tako i od drugih razina vlasti. Prošle godine smo aplicirali za sredstva u općini Šid od kojih smo dobili 60.000 dinara i ta sredstva smo iskoristili za adaptaciju naše prostorije. Uputili smo i projekt Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu i od njih dobili 120.000 dinara koje smo namijenili za izradu nošnji. Već početkom ove godine, uručili smo projekt općini Šid za financiranje programa i projekata iz oblasti kulture i ovih dana dobili smo informaciju da su nam odobrena sredstva u iznosu od 50.000 dinara. S obzirom na to da smo počeli s radom bez početnog kapitala, a kasnije sredstvima skupljenim dobrovoljnim prilozima, zahvalni smo i HNV-u s kojim imamo izuzetno dobru suradnju i od njih odobrena su nam sredstva u iznosu od 120.000 dinara. Projekte smo sami pisali, no, uvijek se konzultiramo s predstavnicima hrvatskih udruga u Šidu i Srijemskoj Mitrovici, s kojima imamo izuzetno dobru suradnju. Kako smo jedna od najmlađih udruga, barem ovdje u Srijemu, svaka pomoć bi nam dobro došla, mislim na komplikiranje projekte gdje je potrebno uključiti stručni tim. Nadam se da ta pomoć neće izostati. Mi ćemo se u svakom slučaju obratiti za pomoć i HNV-u i ostalim prijateljima iz hrvatskih udruga, koji imaju više iskustva od nas, jer nam je svima u cilju da radimo još bolje i kvalitetnije.

Z. V.

S. D.

**RAZGOVOR POVODOM FACEBOOK
STRANICE FRANJEVCI SUBOTICA:**
PATER ZDENKO GRUBER

Prije nekoliko mjeseci, Franjevačka crkva u Subotici dobila je svoju Facebook prezentaciju naslovljenu *Franjevci Subotica*. Kako je došlo do realiziranja ove ideje i što je želja izlaska na najmasovniju svjetsku društvenu mrežu upitali smo patera Zdenka Grubera.

Kada je na Facebook postavljen status *Franjevci Subotica*?

Bilo je to prije prošloga Božića, jer smo željeli startati s jednim velikim blagdanom i na određeni način odmah obavijestiti dosta ljudi o našem ulasku na internetske Facebook stranice.

Kako je uopće došlo do ideje za prezentacijom subotičkih franjevaca na internetu i tko je zaslužan za njezinu praktičnu realizaciju?

Nositelj ideje izlaska u virtualni internetski svijet bio je **Bela Tonković**, koji je došao s idejom da mi pokrenemo internet prezentaciju koja je trenutačno u pripremi i u narednih mjesec dana bi trebala biti pokrenuta. A onda, kada smo počeli razmišljati o internet portalu, pomislili smo zašto ne i Facebook, pa je **Franjo Antal** inicirao postavljanje statusa *Franjevci Subotica*.

Živimo u vremenima 21. stoljeća gdje jesu vremena tehnologija zavladala svim druš-

tvenim segmentima, pa stoga nikoga ne može začuditi vaše pojavljivanje na najmasovnijoj svjetskoj društvenoj mreži, no kažite nam svoje viđenje spoja Crkve i Facebook-a?

Moj odgovor je vrlo jednostavan. Postoji jedan novi, elektronički kontinent koji treba evangelizirati i trebamo biti tu.

Osim hrvatskog jezika na vašem Facebook statusu, od prvog trenutka postavljanja, ravnopravno se koristi i mađarski jezik.

Obavijesti se obvezno prevode i dostupne su na oba jezika, na kojima se i inače obavljaju sve službe u našoj crkvi. Što se tiče autorskih tekstova, to već ovisi o tome kako tko piše, imamo mnogo ljudi koji su da tako kažem dvojezični, a i naš đakon **Oto Baranji** je tu ukoliko je potrebno nešto jezično prilagoditi.

Kako ocjenjujete prvih nekoliko mjeseci egzistiranja na interenetskim Facebook stranicama?

Prvi dojmovi su izuzetno dobri, puno ljudi se javilo i »lajkalo« našu stranicu i da se izrazim u duhu Facebook-a koliko imać »lajkova« koliko te vole ljudi. Imamo puno posjeta našoj stranici i to je nešto što je jako dobro, ali sada treba ustrajati i nastaviti dalje.

Prvi dojmovi su izuzetno dobri

Jesu li u planu neke nove akcije statusa *Franjevci Subotica*?

Odmah bi želio naglasiti kako mi naš Facebook status doživljavamo kao davanje neposrednih obavijesti za određene događaje. Dakle na Facebook ne idu obavijesti kako će se nešto dogoditi za dva tjedna, nego da će se nešto dogoditi za dva dana. Jer, ako bi stavili nešto što će tek biti u daljoj budućnosti, bliži događaj neposrednije budućnosti bi ga automatski pokrio i stavio ga na dnu statusa i samim time udaljio od sfere mogućeg interesnog fokusa.

Znači li to kako je vaš Facebook status svojevrsni uvod i prethodnica budućeg internet portala koji je kako ste rekli trenutačno u izradi?

Može se tako reći, jer naša buduća internetska prezentacija će biti ispunjena obavijestima, duhovnim sadržajima kojih na drugim stranicama nema, s raznim linkovima prema drugim stranicama i sl.

U kojoj mjeri je nužna modernizacija Crkve u sferi usklađivanja sa suvremenim društvenim tokovima?

Nužna je. Sva tehnika i tehnologija su dobri ukoliko se koriste na dobar način. Ništa ne treba odbacivati kao loše. Ni televiziju, ni mobitel, ni internet jer sve su to stvarnosti svijeta u kojem živi-

mo, a mi navještamo evangelije u svijetu u kome živimo. Ako ne bismo prihvatali stvarnosti svijeta u kome živimo bili bi smo manjkavi u svome djelu. Jedino bih naglasio kako treba paziti da ti koristiš Facebook, a ne da Facebook koristi tebe i da pred monitorom provodiš sate i sate. Onda je to zbilja loše.

Kakvi su, da se izrazimo sukladno modernim tekonama društva u kome živimo, feedbackovi, tj. povratne informacije glede posjetitelja vaše Facebook stranice, i dokle su se daleko dobacili *Franjevci Subotica*?

Ciljano idemo na okolicu Subotice do nekih 100 kilometara, jer posve je različito ukoliko se orijentiraš na cijeli svijet ili na neposrednu okolicu. U zajedničkim razmišljanjima smo konstatali kako je lijepo kada ti se netko iz Nigerije ili Zimbabwe javi, ali ne možemo na tome graditi stranicu. Primarno smo fokusirani na područje oko Subotice.

Na koncu, evo lijepe prilike da pozovete sve koji su možda zainteresirani sudjelovati u kreiranju Facebook statusa i buduće internetske prezentacije.

Pozivam sve osobe zainteresirane za suradnju neka nam se slobodno jave, otvoreni smo i dobro došli ste.

Dražen Prćić

MOĆI SV. TEREZIJE AVILSKE U SUBOTICI

Moliteljica i zagovornica naša

Relikvije, moći svete Terezije Avilske, zaštitnice grada Subotice i subotičke katedrale, povodom 500. obljetnice rođenja ove svetice gostovale su u Subotici. Protekli vikend, 14. i 15. ožujka, bio je posvećen svetici te su vjernici cijelograđani imali priliku moliti za zagovor sv. Terezije od Isusa, za razne potrebe. Nakon svečane procesije i ulaska u katedralu slijedilo je molitveno bdijenje koje je uz nazočnost nekoliko svećenika i đakona predvodio katedralni župnik mons. **Stjepan Beretić.**

Molitveno bdijenje je ujedno bila i prilika bolje se upoznati sa svetičnim životom, njenim djelima i mislima.

MOLITVENO BDIJENJE

»Danas je u grad Suboticu došla velika gošća. U našu je katedralu stupila noga svete

Terezije od Isusa. Terezija Avilska je u Subotici, riječi su mons. Beretića koji je u uvodnom dijelu podsjetio na veliku ulogu svete Terezije Avilske, u obnovi Katoličke crkve i karmelske provincije. Sveta Terezija od Isusa rođena je 28. ožujka 1515. godine, za nekoliko dana bit će točno pola tisućljeća od njezinog rođenja. Umrla je 15. listopada 1582. godine. U svom obraćanju mons. Beretić je istaknuo nauk sv. Terezije Avilske koja je rekla: »'Gospodin ne gleda toliko na veličinu djela, koliko na ljubav kojom se čine'. Jasno nam je poručila riječima koje i danas važe: 'Voli, pa možeš raditi što hoćeš'. U njezinom časoslovu se nalazila glasovita misao: 'Ništa neka te ne uzinemiruje. Ništa neka te ne straši. Sve prolazi, Bog se ne mijenja. Strpljivost sve dostiže. Tko ima Boga, ništa mu ne manjka. Samo Bog dostaže'. To je sigurnost svete Terezije, ali

i svakoga čovjeka, koji se osloni na Boga», kazao je katedralni župnik.

Tijekom molitvenog bdijenja djevojke u nošnji čitale su molitve vjernika, a članovi dječjeg katedralnog zbara *Zlatni klasovi* su imali posebno mjesto pred moćnikom svetice.

SVETA MISA PRED MOĆNIM

U nedjelju 15. ožujka svečanu svetu misu pred izloženim moćima sv. Terezije Avilske služio je mons. Stjepan Beretić uz prisustvo mnoštva vjernika iz cijelograđana. Tim povodom, u prigodnoj homiliji mons. Beretić je rekao: »'Gospa i sv. Terezija su u našem gradskom grbu, u znaku nama najdražeg grada. Na slici su i našeg velikog oltara kao znak ljubavi. Pogledajte s koliko ljubavi Gospa grli, čuva i nama pruža svoga Sina. Terezija je ovdje pri-

kazana u trenutku kad je seraf ranio njezino srce strelicom Božje ljubavi. I ova katedrala je za nas znak Subotice. Ponosni smo na nju kao i na gradsku kuću. Nema grada kojem se više radujemo. Ponosni smo na svoju zaštitnicu. Sv. Terezija je rođena prije 500 godina, a djeluje i danas u svijetu i u Crkvi. Djeluje molitvom i tako pomaže, podiže ovaj naš često tako tužan svijet. Dok danas slavimo, mi u molitvama mislimo na ljude koji su spasavajući malu djevojčicu zajedno s njome poginuli. Mislimo na sve ljude koji već dugo proživljavaju dane progona i straha. Dok je sav svijet u plamenu, ne smijemo ni povremeno gubiti vrijeme na beznačajne stvari! Tako je govorila sv. Terezija. Molitva pobjeđuje pesimizam. Molitva je izvor ovih pothvata. Ne dajmo se apatiji, latimo se molitve. Velika moliteljica, sv. Terezija nam pomaže molitvom i zagovorom«,

*Gospodin ne gleda toliko na veličinu djela, koliko na ljubav kojom se čine **
*Ne smijemo ni povremeno gubiti vrijeme na beznačajne stvari! * Molitva je izvor ovih pothvata*

dio je iz nedjeljne propovijedi. Nakon misnog slavlja vjernici su imali priliku prići moćniku i moliti zagovor sv. Terezije od Isusa.

RELIKVIJE I NJIHOVO ZNAČENJE

Moći ili relikvije, kako nam je pojasnio mons. Bertić, su posmrtni ostaci. Čitavo tijelo, jedan njegov dio ili pak samo čestica nekoga sveca ili blaženika čiji je kult od Crkve odobren. »Budući da se tim ostacima pripada čudotvorna moć, u slavenjskim su jezicima dobili naziv moći. Pravoslavni Srbi će reći mošti. Posuda ili škrinja u kojoj se čuvaju moći se zove moćnik ili latinski reliquiarij (relikvijar). U mnogim većim crkvama širom svijeta se čuvaju moći, relikvije nekoga sveca. U crkvi svetoga Roka u Subotici čuva se u malom relikvijaru djelić tijela blaže Marije Petković Raspetoga. U subičkoj katedrali su dva mala moćnika s moćima svete Terezije Avilske, ali i moćnik s

djelićem tijela svetoga Leopolda Bogdana Mandića«, pojasnio je mons. Stjepan Beretić i dodao: »Štovanje relikvija (moći) u katoličanstvu, pravoslavlju i budizmu počiva na vjerovanju da ostaci tijela ili predmeta svetog čovjeka imaju čudotvornu moć, a njihovo štovanje (u procesijama, doticanjem ili poljupcem) znači svečevu prisutnost i prenošenje čudotvorne moći. Prisutnost sve-

tih moći ili predmeta kojim se svetac služio ili predmeta kojim je dotaknuto tijelo sveca čuva se kao što u svojoj novčarki nosimo fotografije dragih nam osoba ili u svojim kućama čuvamo neki predmet kojim se služio neki nama dragi pokojnik. Svetе moći nam dozivaju u pamet duhovnu bliskost sveca čije moći častimo.«

Hrvatska karmelska provincija sv. Josipa upriličila je

ovaj pohod svetičnih relikvija. Moćnik svete Terezije Avilske je iz Sofije stigao u Suboticu, te je u nedjelju odnesen u Đakovačko-osječku nadbiskupiju, nakon čega će biti prenijeti u Sloveniju i Austriju. Relikvija se nakon toga 27. ožujka, vraća na svoje stalno mjesto u Rim u crkvu santa Marila della Scala.

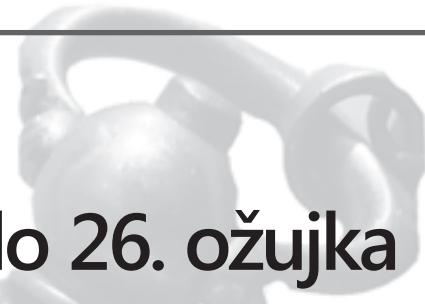
Ž. Vukov

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 20. do 26. ožujka

20. OŽUJKA 1862.

Potaknuto brzim porastom pučanstva Subotice, Gradsko vijeće je zatražilo od poglavara franjevačkog reda da uz postojećih pet, osigura još nekoliko dušobrižnika, katehetu koji bi pastoralnu službu obavljali na dalmatinskom (hrvatskom) jeziku.

20. OŽUJKA 1920.

Ministarstvo unutarnjih djela u Beogradu potvrdilo je izbor subotičke gradske uprave. Čine je podnačelnik dr. Josip Prčić, glavni odvjetnik dr. Mirko Ivković Ivandekić, savjetnik Bogdan Dimitrijević i drugi. Za gradonačelnika je nešto ranije postavljen dr. Stipan Matijević.

21. OŽUJKA 1902.

Umro Ago Mamužić, pravnik, glavni odvjetnik Gradske poglavarstva, spisatelj, novinar, narodni djelatnik, pokretnički i utemeljitelj više društava i novina. Jedan je od osnivača *Pučke kasine* 1878. bio je izdavač novina *Bácskai ellenőr* (*Bački revizor*). Rođen je 27. travnja 1844.

21. OŽUJKA 1986.

Preminuo je Pavle Tumbas, popularni čika Pajo, nogometni sudac saveznog ranga i instruktor sudačke organizacije Vojvodine.

22. OŽUJKA 2002.

U Stonu kod Dubrovnika umro je istaknuti subotički književnik, kritičar, povjesničar književnosti i antologičar Geza Kikić. Tvorac je dva najzna-

čajnija djela *Antologija poezije bunjevačkih Hrvata* i *Antologija proze bunjevačkih Hrvata*. Zbog sudjelovanja u pokretu hrvatskog proljeća, rasturen mu je slog *Zbornik preporednog pokreta biskupa Ivana Antunovića*, dok su rukopisi antologije drame, kritika i eseja bunjevačkih Hrvata, navodno – zagubljeni! Rođen je u Subotici 15. rujna 1925.

23. OŽUJKA 1877.

U Bajmaku, u siromašnoj obitelji, kao sedmo dijete, rođen je Stipan Kopilović, istaknuti slikar i osnivač Udruženja likovnih umjetnika Vojvodine (1924.). U Budimpešti njegov talent zapaža Gustav Morelli, profesor Škole dekorativnog crtanja, zatim Škole primijenjenih umjetnosti, gdje je Kopilović student (1900. – 1902.), a potom studira u klasi profesora Petera Halma na Bavarskoj kraljevskoj slikarskoj akademiji u Münchenu (1902. – 1903.). Nakon više godina provedenih u Münchenu, Parizu, Firenci i Rimu vraća se rodnom podneblju. Unatoč tomu što su, za sada, poznata svega dvadeset tri njegova ulja i zidne slike što ih je napravio u transeptu i apsidi bajmačke crkve (1907. – 1908.) Stipan Kopilović smatra se prvim impresionistom i najvažnijom likovnom pojmom svoga razdoblja.

23. OŽUJKA 1999.

U večernjim satima (oko 21 h), predsjednik Vlade Savezne Republike Jugoslavije Momir Bulatović saopćio je odluku Vlade o proglašenju stanja neposredne ratne opasnosti. Odluka je trenutačno stupila na snagu. Prije toga je Narodna

skupština odbila jednoglasno prihvati strane vojne postrojbe na bilo kojem dijelu Jugoslavije.

23. OŽUJKA 1963.

Rođena je Jasmina Dulić, sociologinja. Nakon diplome stecene na Filozofskom fakultetu u Beogradu, magistrirala je u Novom Sadu (Religioznost, socijalna alienacija i vrijednosne orijentacije – Analiza rađena na uzorku učenika srednjih škola u Subotici), a doktorsku radnju obranila je u Beogradu (Političko-ideološke orijentacije i stranačka preferencija stanovnika Vojvodine). Jedno vrijeme predaje u subotičkim školama, zatim je koordinatrica obrazovnih i istraživačkih projekata pri Centru za ženske studije, potom je u NIU *Hrvatska riječ* novinarka, a sada odgovorna urednica istoimenog tjednika.

24. OŽUJKA 1860.

Rođen je Ferenc Franjo Gál, istaknuti pijanist, skladatelj, pedagog i ravnatelj subotičke Muzičke škole. Napisao je oko 120 glazbenih djela koja su mahom objavljena i izvedena, a zapažena je i njegova suradnja s kazalištem. Kao pijanist s velikim uspjehom nastupa na svim značajnijim europskim scenama. Umro je 10. prosinca 1906.

24. OŽUJKA 1999.

U večernjim satima, nešto prije 20 sati, počeli su udari zrakoplovnih snaga NATO pakta na ciljeve u Vojvodini, Srbiji i Crnoj Gori. Predsjednik Momir Bulatović, proglašio je ratno stanje. Na izvanrednoj sjednici Izvršnog odbora Skupštine općine ustrojen je

Krizni štab. Prve sirene oglasile su se u Subotici u 20 i 25.

25. OŽUJKA 1611.

U Carigradu je rođen Evlija Čelebija (Evlija ibn Derviš Mehmed Zili), turski diplomat, spisatelj, kaligraf, zlatar, znanstvenik i putopisac. Obišao je sve dijelove Ottomanskog carstva i sudjelovao u ratnim pohodima u Ugarskoj, Hrvatskoj i Austriji. U svom golemom, devetosvečanom putopisu *Seyhatnama* opisao je mnoge krajeve, među njima i Sobočku, kako se Subotica nazivala u turskom razdoblju. Umro je neutvrđenog datuma 1682. godine.

26. OŽUJKA 1744.

Izaslanstvo katoličke općine Subotičkog vojnog šanca: Stipan Vojnić, Ilija Bukvić i Grgo Križanović u Beču je sklopilo ugovor s Kraljevskom komorom o razvojačenju šanca, koji je tada u sklopu Potiske vojne krajine. Poslužio je kao temelj za buduću Povelju kojom je Subotica stekla status slobodne, povlaštene kraljevsko-komorske varoši Szent-Mária (Sveta Marija), prije zvane Szabadka, odnosno Subotica.

26. OŽUJKA 1967.

U Zagrebu je umro Ervin Sinkó, književnik, publicist, sveučilišni profesor, akademik. Srednju školu uči u Subotici, učenik je revolucije u Pešti 1918./19. emigrant u Austriji, Švicarskoj, Austriji i SSSR-u. Godine 1939. vraća se u Jugoslaviju, sudionik je NOB-a. Objavio je više vrijednih djela u gotovo svim književnim vrstama. Rođen je 5. listopada 1898.

POGLED S DRUGE STRANE: O VRLINAMA NEKADA I SADA

Kome se vjeruje?

Osamdesetih godina prošlog stoljeća dvije novinarke posjetile su nekoliko salaša u đurđinskom ataru, mada je, u krajnjem slučaju, lokacija sporedna, iskustvo bi bilo slično i u drugim krajevima širokog i gostoljubivog subotičkog atara. Stigle su nenajavljenе. Struje je tada bilo na salašima (ne svim), ali o telefonskim vezama još nije bilo ni spomena. Bilo je to u vrijeme koje današnji tinejdžeri ne mogu niti zamisliti: nije bilo mobitela! Bez fiksnih i mobilnih telefona, naravno, bila je vrlo raširena i često upražnjavana pojava: stići »negdje« nenajavljen. Tako je bilo i u ovom slučaju, niti prvi, niti posljednji put. Kako su nenadani gosti tih osamdesetih stigli na jednu od salašarskih kapija, tako su bučni psi utišani, poneki i zavezani, a domaćini su ostavili posao po strani i srdačno pozdravili priđošle. Tamo gdje još nije bilo struje, brzo je čutkama rasplamsana vatra u štednjaku i pristavljenata kavica, na drugom salašu domaćini su na stol iznijeli – pun tanjur meda i po koji komad saća u njemu. Što je, ustvari, tek jedna ilustracija na temelju istinitih događaja o vremenu kada su se i znani i neznani srdačno i s povjerenjem primali u goste, a kapije na dvorištima po cijeli dan ostajale otključane i u selima i u gradu. Za dobru komunikaciju među ljudima nije bio neophodan telefon, ali jeste vjera, ili povjerenje, i obostrano dobra namjera.

SUMNJIVA LICA

Trideset godina kasnije, ili u drugom desetljeću dvadeset prvog stoljeća, a trebalo bi mu dodati i epitet te reći naprednijeg dvadeset prvog stoljeća, kratak presjek aktualnog stanja: telefo-

U Hrvatskoj je nedavno objavljeno nekoliko aktualnih načina kojima se manipulira osjećajima starijih ljudi, tj. vrijednostima u koje oni vjeruju i s kojima su odgajani, dok time danas postaju žrtve prevaranata

ni zvone na salašima, mobitele imaju gotovo svi, komunikacije su tehnološki višestruko unaprijeđene, sada je uobičajeno najaviti se u posjet (ako i jedna i druga strana nađu slobodnog vremena, jer često se radi duže), kapije su i danju i noću zaključane, na vratima kuća i s tanova višestruke brave, alarmi i video nadzor. Sumnja se uvukla u međuljudske odnose, nažlost, ne bez razloga.

Do koje mjere su se dogodile dramatične promjene u jednom razdoblju od tri-četiri desetljeća, a pogotovo posljednjih godina, moguće je uočiti gotovo u svakoj ulici. Ako ste u prilici tražiti neku osobu po imenu, a niste sigurni u adresu, i obrnuto, svako pitanje i interes pobuđuju sumnju, viri seiza zavjesa, odgovara s »ne znam« ili slijeganjem ramena, i, uopće, nema otvorene i jasne

komunikacije. Sve to, nažlost, nije bez razloga, nego posljedica u međuvremenu doživljenog iskustva. Srdačnost, otvorenost, iskrenost, povjerenje, sve što bi trebale biti vrlinama ljudi i ljudskih odnosa iskoristene su i zlouporabljenе u svojoj suprotnosti. Danas pogotovu starije ljude podučavaju kako »ne treba vjerovati svakome«, jer postaju žrtvama prijevara. A prijevara su sve bizarnije.

UPOZORENJA I OBUKE

U Hrvatskoj je nedavno objavljeno nekoliko aktualnih načina kojima se manipulira osjećajima starijih ljudi, tj. vrijednostima u koje oni vjeruju i s kojima su odgajani, dok time danas postaju žrtve prevaranata. To se događa u slučajevima kada netko djeluje na humanističku crtu i sažaljenje, a cilj je prijevara, zatim na nedovoljnu tehnološku upućenost zbog čega je bilo slučajeva »nasjedanja« na tobožnje pozive iz banaka i otkrivanja telefonskim putem šifara bankovnih računa, bilo je lažnih predstavnika osiguravajućih kuća i banaka, promotora lažnih tvrtki i mnogo toga još lažnog. Čak i uzimanja ušteđevine radi tobožnje provjere ispravnosti novčanica. Kamoli sreće kada bi tolika mašta i kreativnost bila upotrijebljena u stvaranje napretka i općeg dobrog u okruženju.

Osjećaj nezaštićenosti i nesigurnosti raste sa svakom nesankcioniranom provalom, svakom nesankcioniranom kradom torbe od nemoćne osobe na ulici, sa svakom nesankcioniranim manipulacijom bilo kojeg građanina. Raste i nostalgija za vremenom otključanih kapija. Imat takvih sela i gradova i danas, samo ne kod nas.

Katarina Korponaić

PREDAVANJE SUBOTIČKIM POLJOPRIVREDNICIMA O ISKUSTVIMA HRVATSKE ZA DOBIVANJE S IZ PREDPRISTUPNIH FONDOVA EU

Težak, ali isplativ put

Program Srbije prije svega bi morao biti baziran na forsiranju komparativnih prednosti u poljoprivrednoj proizvodnji u odnosu na druge države

Što se više bliži raspisivanje natječaja za konkretne projekte u okviru predpri- stupnih fondova Europske unije, intenzitet upoznavanja poljoprivrednika s njihovom suštinom postaje sve veći. Naime, nakon nedavnog boravka predstavnika Ministarstva poljoprivrede Aleksandra Bogunovića u Gradskoj kući u Subotici, o temi potpore razvoju poljoprivrede iz predpristupnog programa IPARD s osnovnim nazivom *Kako ostvariti potporu?* u utorak je u restoranu *Dukat* (u Bunjevačkom kolu) govorio i voditelj projekata u Regionalnoj razvojnoj agenciji Slavonije i Baranje Slavko Tušek.

U iscrpnom predavanju pred dvadesetak poljoprivrednika – koji su došli na poziv organizatora Udruge hrvatske mladeži u Vojvodini *Krov* i Regionalnog ureda za ruralni razvoj Subotice – Tušek je prenio jedanaestogodišnja iskustva Hrvatske, kako ona na putu priključenja Europskoj uniji, tako i ona nakon ulaska u Zajednicu. A ta iskustva, ma kako na prvi pogled izgledala

komplicirana do neostvarivo- sti, pametnima kakvi već jesmo mogu biti dragocjena.

Možda bi se u tom smislu kao suštinske mogle protumačiti njegove riječi da 175 milijuna eura, koliko će ove godine iz predpristupnih fondova biti na raspolaganja, uopće nisu mala. Navodeći kako prilikom odobravanja projekata korisnik može računati na 50 posto sredstava pomoći, Tušek postavlja pitanje tko na milijun eura kredita može zaraditi 500.000? Nitko, kaže on. A upravo je to suština pomoći iz predpristupnih fondova.

ČEKATI I ČEKATI

No, da bi se do tog iznosa došlo, treba proći dugotrajanu proceduru uz prikupljanje brojnih papira, pri čemu nedostatak samo jednog u startu znači odbijenicu. Nudeći našim poljoprivrednicima ubuduće besplatnu pomoć (!) – a čovjek je u Hrvatskoj uspješno odradio 105 projekata – Tušek kaže kako je, prije nego li se tko odluči na apliciranje za sredstva iz IPARD-a,

potrebno učiniti nekoliko stvari. Prvo je, kaže on, potrebno imati jasnu ideju što se želi, nakon toga izračunati koliko iznose potencijalni izdaci, a koliko dobit na koju se kasnije računa, pa zatim krenuti u pohode po raznoraznim uredima u prikupljanju dokumentacije (njegov savjet je da se bez legaliziranog objekta u takav posao niti ne kreće) i – čekati i čekati. To čekanje na odobravanje projekta, kaže on, u teoriji iznosi pol godine, ali se u praksi zna odužiti i na još jednu. Zbog toga, po njegovim riječima, treba biti i sam ažuran i ne čekati na poslovičnu brzinu birokracije nego angažirati nekoga tko taj posao zna bolje uraditi od onoga tko aplicira na projekt.

Ostavimo li po strani dobra iskustva Hrvatske u cijeloj ovoj priči, a nije da ih nema, ipak bi ozbiljno trebalo shvatiti njegove riječi da je naš zapadni susjed u samoj izradi Nacionalnog programa napravio jednu krupnu grešku kada u glavnih oblasti u poljoprivredi nije stavio i osmu – nabavu poljoprivredne mehanizacije. Prihvatomo li činjenicu da

je poljoprivredna mehanizacija u projektu zacijelo mlađa od one u Srbiji, sigurno je da novi (a samo takvi dolaze u obzir) traktori, kombajni i drugo nikome ne bi bili višak.

»GREŠKE U KORACIMA«

I kakve sad sve to veze ima s nama? Pa takve što, Tušek je to samo potvrdio, je Srbija doslovce prepisala program od Hrvatske, a to znači i nedostatke u njemu. Ističući kako je, upravo zarad vlastitih propusta, uvi-jek spremna pomoći Srbiji da ih ne ponovi Tušek kaže kako bi naš program – čiji je nositelj Ministarstvo poljoprivrede – prije svega morao biti baziран na forsiranju komparativnih prednosti u poljoprivrednoj proizvodnji ove države u odnosu na druge. Naravno, on tu dodaje i isticanje čitavog niza autentičnosti kojih nam ne manjka, a kojih – čak i dosta sličnih – ima i sama Hrvatska (ruralni razvoj, poticanje malih obiteljskih gospodarstava, mliječne, mesne, voćne i prerađevine od povrća itd.).

JE SREDSTAVA

Podsjećajući na iskustva iz Hrvatske, ukazao je Tušek i na još jedan potencijalni problem koji se nerijetko pojavljuje nakon odobravanja projekta. Vođeni ovdašnjim prepoznatljivim mentalitetom, ljudi nerijetko ne žele čuti tuđe mišljenje (pa makar bilo i pametnije) te im se događa da se preračunaju u dijelu koji smo već opisali a koji se tiče ulaganja i dobiti (primjerice: cijena nove farme i pad cijene svinja), što na koncu dovodi do kraha: započet put se prekida tako što, zbog nemogućnosti otplate kredita, ovršitelji odrade svoje. Niti drugi primjer nije baš »za baciti«. Tušek, naime, kaže kako je česta greška (bar u Hrvatskoj bila) da se ljudi, poneseni lagodnošću »grace razdoblja«, odluče uložiti u nov automobil ili se sjetiti da su s obitelji davno bili negdje na ljetovanju. Međutim, kada dođu prvi obroci na naplatu, rezultat je često sličan onom koji se pravi zbog greške u koracima«.

U svakom slučaju, predavanja poput ovog od prije dva dana prijeko su potrebna našim poljoprivrednicima. Teško je, naime, povjerovati da će onaj tko ne bude upoznat s pravilima koja postavlja Europska unija imati ikakve šanse da otuda dobije novac. Ako ga, naravno, želi.

Z. R.

Upis predškolske djece u PU Naša radost

PU Naša Radost vrši upis djece u jaslice, vrtić i pripravno predškolski program za školu 2015./2016. godinu, od 15. do 30. travnja 2015. godine u Radnoj zajednici PU Naša radost Antona Aškerca 3., od 9 do 15 sati. Potrebna dokumentacija: Izvadak iz Matice rođenih za dijete (može preslikati); potvrda o zaposlenju roditelja (samo za onu djecu koja se upisuju u jaslice i vrtić – bez podataka o zaradi); molba (popunjava se prilikom upisa). Napomena – Liječničko uvjerenje iz Dispanzera za djecu trebaju donijeti roditelji prvog dana polaska djeteta u vrtić u koji je upisano. Ako je dijete koje se smješta u vrtić, treće i četvrto po rođenju u obitelji, potrebno je priložiti Izvadak iz Matice rođenih za svu djecu iz obitelji te presliku osobne iskaznice mame, potvrdu o prebivalištu djeteta koje se upisuje ili važeće rješenje o dječjem doplatku koje prima obitelj. Ako je dijete sa smetnjama u razvoju, priložiti mišljenje interresorne komisije, ako je dijete bez roditeljskog staranja, priložiti potvrdu od Centra za socijalnu skrb o smještaju djeteta u hraniteljsku obitelj. Preslik rješenja o ostvarenju prava na dječji doplatak.

Dobra suradnja Grada i Tajništva

Suradnja Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice i Grada Subotice je dobra, ocijenjeno je u petak nakon sastanka gradonačelnika Jenó Maglaija i pomoćnica za financije pokrajinskog tajnika Ildikó Schneider Sara.

»Protekle godine Grad Subotica je s uspjehom izlazio na naše natječaje i na taj način Tajništvo je moglo poduprijeti aktualne projekte i ostale poslove Grada. Sudjelovali smo s ukupno 26 milijuna dinara, od čega je 23 milijuna bilo usmjereno na sufinanciranje programa i projekata osnovnih i srednjih škola i domova učenika, a 3 milijuna dinara bilo je usmjereno na programe u svezi sa službenom uporabom jezika i pisma«, rekla je Schneider Sara.

Izaslanstvo pokrajinskog tajništva posjetilo je pet srednjih škola i dvije mjesne zajednice u Subotici. »Željeli smo se neposredno upoznati s problemima s kojima se oni suočavaju i sagledati mogućnosti kako bi Tajništvo zajedno s njima moglo riješiti te probleme, kao i da vidimo u kom pravcu su usmjerili sredstva koja su tijekom proteklih godina dobili iz pokrajinskog proračuna«, kazala je Schneider Sara.

Tajništvo će ove godine raspisati nekoliko natječaja za opremanje osnovnih i srednjih škola i domova učenika, kao i za njihove programe i projekte, za što će na raspolaganju biti 170 milijuna dinara.

D. B. P.

Otkup zemljišta tvornice Zorka

Grad razmatra ponudu poduzeća Zorkakop da otkupi građevinsku parcelu na kojoj se nekada nalazila tvornica Zorka.

Gradonačelnik Jenó Maglai formirao je radnu skupinu koja ima zadaću sagledati uvjete kupovine, kojom bi grad pribavio 30 hektara građevinskog zemljišta, s trafo-postajom od 3,5 megavata, industrijskim kolosijekom i tri bunara dubine 180 metara.

Popusti za poljoprivrednike na NIS-u

Naftna industrija Srbije i ove je sezone osigurala niže cijene goriva za poljoprivrednike uz NIS Agro karticu. Uz ovu karticu, registrirana poljoprivredna gospodarstva ostvaruju popust od pet dinara po litri eurodizela, tri dinara po litri za plinsko ulje 0,1, kao i sedam dinara po litri za Ultra D. NIS Agro kartica omogućuje popust od 15 posto i na assortiman Nisotek ulja i maziva.

Ovom programu od polovice 2013. godine priključilo se više od 90.000 poljoprivrednih gospodarstava u Srbiji. Izдавanje kartice je besplatno.

Izložba fotografija o židovskoj zajednici

Savez židovskih općina Srbije priredit će u Modernoj galeriji Likovni susret izložbu pod nazivom Portreti i sjećanja. Izložba prikazuje preko tisuću fotografija članova Židovske zajednice Srbije iz razdoblja prije holokausta. Fotografije su prikupljene iz obiteljskih albu-ma onih koji su preživjeli holokaust i arhiva Židovskog povijesnog muzeja. Uz izložbu je osmišljen prateći obrazovni program za djecu školskog uzrasta, koja će imati priliku sudjelovati u radionicama koje obrađuju teme poput židovskih običaja, simbola, tradicije, kao i pitanja holokausta i diskriminacije.

Otvorene izložbe je u četvrtak, 19. ožujka, u 19 sati, a moći će se pogledati do 7. travnja, radnim danima od 8 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

IZVANREDNA IZBORNA SKUPŠTINA PODRUŽNICE DSHV-A SOMBOR

Antun Borovac novi predsjednik

Izvanredna izborna skupština somborske Podružnice DSHV-a održana je u petak, 13. ožujka, u maloj dvorani Gradske kuće uz nazočnost 49 izaslanika. Poziv za Skupštinu potpisao je predsjednik stranke **Petar Kuntić**, kako bi se izabrao novi predsjednik, jer somborska Podružnica predsjednika nema od kraja ožujka prošle godine kada je iz stranke isključen tadašnji predsjednik **Mata Matarić**. Izbornu skupštinu vodilo je radno predsjedništvo, a delegati su izglasali da to budu Petar Kuntić, **Snežana Periškić** i **Zoran Čota**.

POLEMIKA

Prije nego se pristupilo izboru predsjednika uslijedila je rasprava oko toga treba li se predsjednik birati javnim ili tajnim glasovanjem. **Ivan Karan** je rekao da ukoliko postoji samo jedan kandidat glasovanje može biti javno, ali da u slučaju dva ili više kandidata za predsjednika Podružnice glasovanje mora biti tajno. Odgovorio mu je Kuntić koji je rekao da nema tehničkih uvjeta za tajno glasovanje i da će zbog toga glasovanje biti javno. »Ponudio sam pomoći za organiziranje ove skupštine, jer

sam htio da ova skupština bude organizirana kao prošla kada smo birali Matu Matarića. Bila je to najbolje organizirana izborna skupština u stranci. Međutim, jedini kontakt sa mnom je bio ovaj poziv s lošim dnevним redom. Uvijek sam raspoložen da radim, pomoći je nuđena, ali nije tražena. Nisam ni znao tko vodi ovo. Očigledno podružnica ne vodi», kazao je Karan, na što mu je Kuntić odgovorio da je ova izvanredna skupština sazvana jer od sedmog mjeseca podružnica nije imala snage da sama organizira izbore. Te tvrdnje Karan je demantirao riječima da je Vijeće kao najviše tijelo stranke donjelo odluke da do kraja srpnja budu organizirani izbori, ali je predsjednik stranke »stopirao» izbore. Za Karana je sporno i to što je izbore u Somboru raspisalo Predsjedništvo DSHV-a, što je u suprotnosti sa Statutom stranke koji propisuje da odluku o izborima donosi Vijeće.

DVA KANDIDATA

Kada se pristupilo izboru konstatirano je da su u utrci za mjesto predsjednika somborske Podružnice dva kandidata – **Antun Borovac** čiju je kandidaturu potpisima podržalo 33 iz-

slanika i Ivan Karan s 15 potpisa potpore. Radno predsjedništvo je prvobitno bilo na stajalištu da odbije kandidaturu Ivana Karana pozivajući se na Pravilnik o organizaciji Podružnice Sombor u kome stoji da prijedlog za kandidata mora podržati najmanje 30 izaslanika. No, Karan se pozvao na Pravilnik DSHV-a koji kaže da je za izbor predsjednika podružnice potrebno 15 potpisa potpore izaslanika. Karanova kandidatura prihvaćena je iako je izborni povjerenstvo ostalo na stajalištu da ne ispunjava formalne uvjete za kandidaturu. Karan je nakon toga predsjednicu izbornog povjerenstva Snežanu Periškić upitao imaju li svi kandidati podneseno »sve što je potrebno kada se kandidira«, misleći pri tome na obrazložen prijedlog odbora mjesne organizacije koja je kandidirala Antuna Borovca. Napravljena je, zato kratka stanka tijekom koje su MO Sombor I., Sombor II. i MO Monoštor sačinili obrazloženje za kandidiranje Antuna Borovca za predsjednika stranke u Somboru.

Karan je nakon toga istaknuo da je uvijek bio običaj da se kandidati za predsjednika kratko obrate sa svojim programom, pa bi to trebalo uraditi i prili-

kom ovih izbora. »Ako vi kažete da se ne trebam obratiti, ja ću kandidaturu povući, a sigurno je da ću se obratiti Statutarnom povjerenstvu za mišljenje o dešavanjima na ovoj skupštini«, kazao je Karan. Nakon toga on je dobio tri minute za izlaganje svoga programa, dok kandidat Borovac tu mogućnost nije iskoristio.

VELIKI IZAZOVI

Tada su se stekli uvjeti za glasovanje. Za kandidata Antuna Borovca iz Sombora glasovalo je 35 izaslanika, a za Ivana Karana, kandidat MO Stanišić, glasovalo je devet izaslanika. Prve čestitke novom predsjedniku uputio je njegov protukandidat koji je i ponudio svu pomoći u daljem radu u stranci. Za dopredsjednika Podružnice DSHV-a Sombor izabrana je Snežana Periškić iz Monoštora.

»Pred nama su veliki izazovi. Čeka nas teška godina. Počeli smo s pripremama za izbornu godinu. Iznimno je značajno da se aktiviraju i one mjesne organizacije koje nisu aktivne, da se aktivira mladež i forum žena i da i somborska podružnica da svoj doprinos ukupnom radu DSHV-a«, kazao je **Darko Sarić Lukendić**.

Na kraju smo novoizabrani predsjednika Antuna Borovca zamolili za kratku izjavu. »Najbitnije je da se odbori Sombor I. i Sombor II. dogovore oko daljeg rada. Mi nemamo adekvatne prostorije za rad pa ćemo se oko korištenja prostorija pokušati dogovoriti s **Vladimirom Nazorom**. Važno je da se ne razjedinjujemo. Potporu Ivana Karana uvijek sam imao i rado ću prihvati ponuđenu suradnju«, kazao je Borovac.

Zlata Vasiljević

U BEREGU NOVA PLATFORMA ZA RODE

U iščekivanju

Perve rode su već na svojim gnijezdima i proljeće danas službeno počinje. Već dugo u Beregu samuje samo jedan par, koji se desetljećima gnijezdi na vatrogasnem domu. Ipak, mesta za život i prehranu na okolnim staništima ima i za druge parove. Da bi još jednom paru osigurali sigurno mjesto za gnijezdo, u dvorištu obitelji **Tucakov** u Beregu članovi ove obitelji riješili su ga sami napraviti. Rodama su, po savjetu **Marka Tucakova**, ornitologa, ponudili metalnu platformu – korpu koja ima 1 m gornjeg promjera, a koju je majstor **Uroš Krička** postavio i učvrstio na vrh drvenog stupa, na visinu od 8 metara iznad tla.

Prije postavljanja, u korpu platforme postavili su svežanj granja, i poprskali ga bijelom bojom koja ima za cilj da imitira izmet i uvjeri rode da je ovo mjesto odlično za njih i njihovo očekivano potomstvo.

Tucakovljevi preporučuju da se ovim ugroženim pticama pomogne postavljanjem ovakvih ili sličnih gnijezda gdje god to prirodni uvjeti dozvoljavaju, a spremni su pomoći i konkretnim savjetima.

M. H.

GRADNJA KANALIZACIJE U SONTI

Pred novim izazovima

Ulici Marka Oreškovića u Sonti potkraj prošloga tjedna su zabrujali teški strojevi i započeta je realizacija kapitalne investicije, gradnje fekalne kanalizacije u mjestu. Radnici su postavili prve metre glavnog graviracionog kolektora. Po raspisanom tenderu, Komisija za javnu nabavu velike vrijednosti pri MZ Sonta za izvođača radova je odabrala GP *Graditelj NS d.o.o.* Novi Sad. »Aktivnosti u prijavama projekata na natječaje su nam maksimalne pa smo na taj način osigurali i sredstva za gradnju prve faze fekalne kanalizacije u Sonti. Tako smo prošle godine po natječaju dobili skoro 6 milijuna dinara pa uz sredstva iz proračuna za ovu fazu gradnje imamo 12,6 milijuna dinara. Bitno je što je s realizacijom započeto, jer ovih dana pripremamo dokumentaciju za natječaj pokrajinskog Tajništva«, kaže tajnica MZ **Renata Kuruc**. Pred Sončanima je i referendum o uvođenju novog samodoprinosu po stopi od 3 postotka na mjesecne prihode. Iako je općina Apatin jedna od rijetkih u kojoj je još uвijek aktualan ovaj vid prikupljanja sredstava, nesporna je čimjenica da je upravo zahvaljujući istima sončanskim subjektima sporta i kulture znatno olakšan rad, a znatan dio, uz objektivno nisku cijenu vode za piće, osigurava i nesmetanu vodoopskrbu. Izjašnjavanje putem tajnog glasovanja trajat će od 27. ožujka do 2. travnja, a organizirano je na uobičajenim biračkim mjestima.

I. A.

TJEDAN U BAČKOJ

U tom Somboru svega na volju

Čujem od nekih somborskog prosvetara da će im zbog štrajka smanjiti plaću. Nezadovoljni su i gundaju, a njihovi sindikati tvrde da je to protuzakonito. Čujem onda i komentare glede njihovog štrajka u smislu razmišljaju li oni uopće o djeci koju obrazuju i ako im je do štrajka što ne štrajkuju tijekom ferija. Gledajući iz perspektive nekoga tko ima školarca koji je pred upisom u srednju školu dijelim to mišljenje, ali ne mogu se složiti da jedan profesor ima plaću manju od blagajnika u nekom državnom javnom poduzeću, ili manju plaću od nekoga čiji je posao čitanje utroška vode. Ipak je razlika u odgovornosti, pa i u naobrazbi. I sada gdje su tu famozni platni razredi, koji bi sve te probleme riješili? O njima, naravno, više ni rijeći.

Somborska prosvjetna, pa i ona obična javnost, zabavlja se ovih dana i ujdurmom oko izbora ravnatelja somborskog gimnazije. Slična priča kao i prije četiri godine. Doduše za sada bez štrajka glađu, ali i ovoga puta sve se lomi oko različitih, čitaj političkih, interesa. I sve to gledaju i slušaju gimnazijaci i čemu se to uče?

Mene osobno najviše je iznervirala priča o jednoj somborskoj kapiji. I to ne bilo kakvoj kapiji, već onoj iz zaštićene jezgre grada s jednog od reprezentativnih zdanja kojim upravlja grad Sombor. Nestala je ta kapija netragom, ne zna se kada i naravno niti se pokušava doznati tko je za to kriv i na koncu i odgovoran. Pa, ne može tek tako bez traga nestati kapija teška stotine kilograma. A i ako je nestala valjda se zna, ili bi se trebalo znati, tko za to mora po svojoj funkciji odgovarati. No, koga još briga za jednu kapiju i tako je iz preprošlog stoljeća. Zašto imati jedno umjetničko djelo na ulazu u nekadašnju Semzinu palaču kada svrsi služe i ljezne rešetke. I gdje je tu sada pokrajinski Zavod za zaštitu spomenika kulture bez koga se u somborskoj jezgri ni četka za ličenje ne može uzeti u ruke? Strah me sada da nekome ne padne na pamet da iz dvorišta Gradske kuće povadi brački kamen, jer i tako je to dvorište daleko od sjaja koji je nekada imalo, ili da, ne daj Bože, nekome padne na pamet da iz Županije odnese Ajzenhutovu sliku Bitka kod Sente. Jeste da bi za iznošenje čuvene slike trebalo rušiti prednji zid Županijskog zdanja, ali uz malo sreće i to bi moglo proći neprimjećeno. A nestanak jednog od ponosa grada možda bi tek za nekoliko mjeseci primjetio neki dokoni vijećnik dok u tijeku neke rasprave, koju niti prati niti razumije, pogledom šara po skupštinskoj dvorani.

Z. Vasiljević

HRVATSKI JEZIK ZA SREDNJOŠKOLCE U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Veliko zanimanje učenika

*Predmet još uvijek nije uveden u srednje škole tako da se od rujna 2010. godine nastava održava u župnim prostorijama * Mladi su i nakon osnovne škole zainteresirani za pohađanje nastave na hrvatskome jeziku*

Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u ovoj školskoj godini pohađa 36 srednjoškolaca, koji su nakon završetka osnovne škole izrazili želju da izučavaju ovaj predmet i u kasnijem školovanju. Kako međutim Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture još uvijek nije uveden u srednje škole, usprkos obećanjima nadležnih, nastava za srednjoškolce započeta u listopadu 2011. godine održava se u župnim prostorijama za mladež to jest u pastoralnom centru župe svetog Dimitrija.

Zainteresiranost djece tog uzrasta je velika, a svi oni su pohađali taj predmet i u osnovnoj školi. »Nažalost, Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture još uvijek nije uveden u srednje škole tako da od rujna 2010. godine, nastavu održavamo ovdje u župnim prostorijama. Nadamo se da će se nastava početi odvijati i u srednjim školama – svake godine dobivamo obećanja od nadležnih institucija da će se to i ostvariti. Međutim do danas još ništa nije urađeno. Veliki je interes mladih i uglavnom sva djeca koja su

završila osmi razred, nastavila su nastavu u sklopu župnog centra i to je najbitnije, da su mladi i dalje zainteresirani za pohađanje nastave. U svakom slučaju, nama je važna suradnja s Crkvom, jer svi mladi koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, također redovito idu u crkvu i na vjeronauk, tako da se i na taj način međusobno druže«, ističe **Dario Španović** profesor Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture u Srijemskoj Mitrovici.

NASTAVA U PASTORALNOM CENTRU

U sklopu projekta *Upoznajmo domovinu*, djeca uzrasta od 5. osnovne do 4. razreda srednje škole, pripremaju se ovih dana oputovati na ekskurziju skupa sa svojim profesorom. Ovoga puta posjetit će Dubrovnik, a pored djece iz Srijemske Mitrovice, pridružiće im se i četvero djece iz Petrovaradina. »Projekat *Upoznajmo domovinu*, započeo je 2011. godine, a svrha projekta je da djeca koja pohađaju nastavu hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture, upoznaju domovinu Hrvatsku. Svake

godine od 2011. organiziramo ekskurzije i do sada smo posjetili Zagreb, Krk, Rijeku, Osijek i Našice, a ove godine posjetit ćemo Dubrovnik, dubrovačke zidine, Pomorski i Etnografski muzej, Muzej domovinskog rata na brdu Srđ i Cavtat«, kaže Španović, ističući da se djeca svakoj ekskurziji neizmjerno raduju.

I kao što je rečeno, većina djece koja pohađaju Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture pohađa i vjeronauk, pa se zbog toga činilo prikladnim da se ista ta grupa djece spoje u jedan dan kada u večernjim satima nakon sata hrvatskog jezika, pohađaju i vjeronauk. »Važno je da Srijemska Mitrovica ima jedan ovakav pastoralni centar. Osim školskih sati, ovaj centar ovdje služi i za druge potrebe: druženje mladih, u vrijeme došašća određene radionice, susrete mladih itd.«, kaže v.l. **Mario Paradžik**. Kako nam govori, uobičajena je praksa rimokatoličkih župa ne samo u Srijemu i Vojvodini nego i cijelom svijetu, da se bave mladima. Velika zainteresiranost djece kako za pohađanjem nastave na hrvatskom jeziku tako i vjeronauka,

svakako je bio dobar povod za otvaranje jednog takvog pastoralnog centra, koji u Srijemskoj Mitrovici služi za više namjena – kako za vjersku nastavu i izučavanje hrvatskog jezika, tako i za neobvezno druženje mladih. Na pitanje je li bilo teško motivirati mladež u tolikom broju, s obzirom na vrijeme u kome odrastaju, kao i sve ostale zabave koje im se danas nude v.l. Paradžik kaže: »Ukoliko mladi potječu iz obitelji koja je privržena Crkvi i čiji članovi redovito idu na mise, tada će i ta djeca biti naučena na redoviti dolazak u crkvu. Ovdje kod nas, djeca dobivaju određene sadržaje i odgoja i igre, zabave, ali i određene ozbiljnosti. Ono što je danas potrebno jeste zdrava kršćanska obitelj. To je danas problem, jer većina roditelja su rastavljeni i djeca dolaze iz problematičnih obitelji. Djetetu je potrebno ljubavi i druženja, a često to na ulici neće naći. U našim župnim crkvama, nudi im se i određena zabava i nagrada za učinjeno, za redovito pohađanje nastave, mise, vjeronauka i mislim da je to jako dobro«, kaže v.l. Mario Paradžik.

U sklopu projekta *Upoznajmo domovinu*, djeca uzrasta od 5. osnovne do 4. razreda srednje škole, pripremaju se ovih dana oputovati na ekskurziju skupa sa svojim profesorom. Ovoga puta posjetit će Dubrovnik, a pored djece iz Srijemske Mitrovice, pridružiti će im se i četvero djece iz Petrovaradina.

DRUŽENJE, NASTAVA, EKSKURZIJE

O efikasnosti, ali i važnosti odvijanja ove nastave za učenike svjedoče nam dojmovi učenika srednje medicinske škole u Srijemskoj Mitrovici.

»Pohađam nastavu na hrvatskom jeziku od kada je uvedena u osnovnu školu. Mnogo mi znači. Ovdje se prvenstveno dolazimo družiti i saznamo nešto više o povijesti naših predaka. Već od petog razreda idem svake godine na ekskurzije po Republici Hrvatskoj i uviyek se lijepo provedemo i saznamo dosta o povijesti Hrvatske«, rekla je **Ana Gelo**, učenica I. godine Medicinske škole. Učenik IV. godine iste škole, **Igor Lamešić** kaže da dolazi na sate hrvatskoga jezika jer to želi, ali i zbog druženja i vjerouauka.

Igor nam priča da puno toga naučen na ovim satima koje imaju jedanput tjedno, ali ističe i značaj ekskurzija kao pomoći pri učenju i naravno druženju.

»U osnovnoj školi sam pohađala nastavu na hrvatskom jeziku, a nastavila i u srednjoj školi. Znači mi mnogo, prevashodno zbog očuvanja nacionalnog identiteta, a i zanimljivo mi je jer sam profesor čini sate još zanimljivijim«, kazala je **Katarina Soldo**, učenica srednje škole.

Iako trenutačno imaju sve uvjete što se tiče prostora, za održavanje nastave na hrvatskom jeziku zahvaljujući župi svetog Dimitrija, svi se nadaju da će se predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture uvesti i u njihove srednje škole.

Suzana Darabašić

GRADSKA UPRAVA GRADA SUBOTICE TAJNIŠTVO ZA GRAĐEVINARSTVO

U skladu s članom 50. Zakona o planiranju i izgradnji (Službeni glasnik RS, br. 72/09, 81/09-ispr., 64/10-US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14) i članovima od 60. do 73. Pravilnika o sadržaju, načinu i postupku izrade planskih dokumenata (Službeni glasnik RS, br. 31/10, 69/10 i 16/11)

oglašava

JAVNI UVID

U nacrt plana detaljne regulacije za izgradnju kompleksa prihvatilišta za napuštene i izgubljene životinje (pse i mačke) u bloku 11.5. sjeverozapadno od ulice Ganjo šor (IX. Nova) u Subotici

I

U izvještaj o strateškoj procjeni utjecaja uz plan detaljne regulacije za izgradnju kompleksa prihvatilišta za napuštene i izgubljene životinje (pse i mačke) u bloku 11.5. sjeverozapadno od ulice Ganjo šor (IX. Nova) u Subotici, na životni okoliš

Javni uvid može se obaviti od 23. ožujka do 21. travnja 2015. godine, radnim danima od 8 do 15 sati, u Gradskoj upravi Subotice, Trg Slobode 1.

Zainteresirane pravne i fizičke osobe mogu izvršiti uvid u Plan i Izvještaj i dobiti informacije o Planu i Izvještaju u Gradskoj upravi Grada Subotice, u Tajništvu za građevinarstvo, Stara gradska kuća, ured br. 202/1.

Primjedbe na planirana rješenja u tijeku javnog uvida, mogu se u pisanoj formi dostaviti Tajništvu za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15), do 21. travnja 2015. god.

Javna sjednica Komisije za planove održat će se 29. travnja 2015. god. u 13 sati u zgradi Stare gradske kuće (u Plavoj dvorani), Trg Slobode br.1. Pravne i fizičke osobe mogu pred Komisijom za planove obrazložiti svoje primjedbe koje su u pisanim oblicima dostavljene tijekom javnog uvida.

TJEDAN U SRIJEMU

Sporni ribnjaci?

I onda kada mi u ovom dijelu Srijema konačno dočekamo da se dogodi nešto lijepo i korisno za građane, u ovom slučaju šidske općine, dogodi se to da se cijeli slučaj mora ponovno ispitati kako bi se dokazalo je li postupak bio zakonit i ispravan.

Radi se o izgradnji dva ribnjaka koja su prošle godine izgrađena na mjestu gdje se nekada nalazila divlji deponij u Kukujevcima. Ovih dana medijsku pažnju zaokupilo je pitanje tko je u momentu izdavanja zemljišta u zakup investitoru iz Kukujevaca bio nadležan dati suglasnost? Zemljište u Kukujevcima izdano potencijalnom investitoru, vlasništvo je Republike Srbije dok je korisnik Mjesna zajednica Kukujevci, čiji su članovi Savjeta prošle godine obavijestili općinu Šid o svojoj odluci da se zemljište na tim parcelama ustupi vlasniku Agropapuk iz Kukujevaca. Općinsko vijeće tada je dalo samo načelnu suglasnost i da prihvataču inicijativu. Uprava za poljoprivredno zemljište prošle godine u svom odgovoru protivila se upisu zabilježbe dugoročnog zakupa, jer Mjesna zajednica Kukujevci, prema njihovim navodima, nije bila ovlaštena da zaključuje bilo kakve vrste pravnih poslova. Na prošlotjednoj konferenciji za novinare u općini Šid predsjednik općine **Nikola Vasić** i općinski javni pravobranitelj **Milan Filipović** izjavili su da u ovom slučaju ne postoji odgovornost općine za sklapanje predmetnog ugovora, jer ona nije vlasnik i korisnik spornih nepokretnosti. Iz općine je stigla i obavijest od strane samog predsjednika, u kojem se navodi da je on osobno obavijestio Upravu za poljoprivredno zemljište Republike Srbije, sa zahtjevom da se na terenu utvrdi stanje i ispita ima li bilo čije, pa i njegove krivične odgovornosti. Ukoliko se utvrdi da ima, Vasić traži podnošenje krivične prijave i provodenje kaznenog postupka. Ovakav zahtjev podnio je, kako kaže, kako bi se skinula ljaga koja se prethodnih dana prema njegovim navodima, baca na pojedince i institucije. Povodom sporne situacije oglasio se i sam predsjednik Mjesne zajednice Kukujevci koji tvrdi da ugovor koji je on potpisao nije štetan, navodeći da u ugovoru stoji da će se zemljište urediti, a da će Mjesna zajednica na ime zakupa dobiti oko 150.000 dinara godišnje.

Što će se dogoditi u budućnosti upitno je. Trenutačno su na izdanim parcelama napravljeni ribnjaci porobljeni jednogodišnjim i dvogodišnjim mlađi i bilo je u planu da ta riba pored suhomesnatih i svježih proizvoda Agropapuka, bude također jedan od proizvoda u njihovoj ponudi, a uposlen je i određeni broj radnika.

S. Darabašić

KAKO MLADI RJEŠAVAJU EGZISTENCIJU

S pogledom na onu stranu granice

*Praksa je nebrojeno puta pokazala koliko je tržiste rada nemilosrdno za mlade * Mnogi žele pobjeći iz ruralnih sredina zbog nemogućnosti osiguravanja egzistencije*

Većina mlađih u Srbiji nije motivirana za ostanak u sredinama iz kojih je potekla. Bez obzira na stupanj obrazovanja najveći dio sanja uposlenje u javnom sektoru, smatrajući da je državni posao jedino sigurno uposlenje. Rijetki se upuštaju u poduzetništvo, a i oni koji pođu tim stopama ubrzano osjete da tu nema sigurnosti, niti zarade adekvatne uloženom radu i vremenu, a osobito u odnosu na rizik koji preuzimaju. Sonta nije izuzetak. Poduzeća koja su nekada upošljavala zavidan broj radnika nestala su u procesu privatizacije, broj žitelja se, u odnosu na prijeratne godine, drastično smanjio. Razočarani nemogućnošću masovnijeg uposlenje mlađi sve češće odlaze, vezujući svoju egzistenciju za urbane sredine ili za inozemstvo.

OTIŠLA ZBOG RADA U STRUCI

Jedna od onih koji su kruh potražili u većem gradu je i izučena kuharica Sonja Anić. Bila je odlikaš u osnovnoj i učenica generacije u srednjoj školi, ali u bližoj okolini svoga mjesta ponude je dobivala samo za prodaju pljeskavica u kioscima, uz radno vrijeme od desetak sati dnevno i uz mizernu plaću. Nije dugo razmišljala, prihvatile je prvu ponudu iz Novog Sada. »Kuharsku školu sam upisala isključivo zbog toga što volim ovaj poziv i sva-kako, sanjala sam posao u struci. U međuvremenu, radila sam na sezonskim poslovima u poljoprivredi, kako bih dala bar neki doprinos u kućni proračun, a nešto novca sam uspjela i ušte-

djeti. Tako je prošla jedna sezona, pa druga. Vremenom sam spoznавala da snove ne mogu ostvariti u sredini u kojoj živim, a ideja o odlasku u veći grad u meni je sazrijevala. Roditelji su me podržali, pa sam se maksimalno aktivirala u traženju odgovarajućeg posla. Uspjela sam, sada sam na pokusnom radu u jednom od boljih novosadskih restorana«, priča ova visprena djevojka. No, kako kaže, ne namjerava ostati ni u Novom Sadu, planovi joj sežu puno dalje. »Planiram dugoročno, a nadam se i da će mi se planovi ostvariti. U Novom Sadu namjeravam ostati nekoliko godina, kako bih stekla neophodno radno iskustvo. Nastojat ću promijeniti i više restorana, jer svaki od njih ima neku svoju specifičnu kuhinju. Kad budem osjetila da sam naučila dovolj-

no za odlazak, potražit ću kruh dalje. Vrlo je moguće da mi naredna destinacija bude jedan od dalmatinskih gradova, kasnije ću pokušati s radom na nekom od kruzera, a ako ne uspijem, alternacija mi je rad u nekoj od europskih zemalja«, otkriva nam svoje planove mlada kuharica. Nije zadovoljna ni tretmanom svoje struke u Srbiji. »U ovoj državi kuhari nemaju tretman kojega imaju u Europi. Naš rad sa svim svojim specifičnostima jako je podcijenjen. Možda je to utjecaj mentaliteta, pa se u mnogim krajevima Srbije još uvijek posprdno gleda na muškarce koji su odabrali ovo zanimanje, a i materijalna strana nije sjajna. Kuhari su kod nas među najslabije plaćenim zanimanjima, tako da nemam nikakvih motiva za ostanak«, završava priču Sonja.

UMJETNOST ZA DŽEPARAC

Nasuprot većini, Sončanka Iva Dekan (24) pošla je obratnim smjerom. Završila je poljoprivredni fakultet, smjer horti-

kultura, u Novom Sadu i stekla zvanje dipl. ing. poljoprivrede, a upisala je i postdiplomski studij, kojega namjerava završiti ove godine. Brat blizanac **Ivan** apsolvent je na istom fakultetu. Oboje trenutačno puno vremena provode kod roditelja **Josipe** i **Siniše** u Sonti. Pored učenja Ivi ostaje dosta slobodnog vremena. Za razliku od mnogih svojih vršnjaka nije velika spavalica, a ne traći puno vremena ni po kaficima. Slobodno vrijeme posvetila je svojem hobiju, dekupažu. »Posao još nisam tražila, želim prvo završiti i postdiplomski studij. Tada ću potražiti uposlenje u

sebi priskrbim solidan džeparac, što je roditeljima itekako velika pomoć. Većina mojih kolega ostala je u Novom Sadu, rade različite poslove preko studentke zadruge. Meni je ovo prihvatljivije rješenje, da ne kažem puno povoljnije za kućni proračun, jer ne moramo plaćati stan, a podstanarstvo u Novom Sadu baš i nije jeftino«, priča Iva.

PERSPEKTIVE U STRUCI

Kadrovi Ivine i Ivanove struke trenutačno u Srbiji sve teže dolaze do posla. U sve evidentnijoj krizi poljoprivrede je pala

liziralo, mislim da bi trebalo biti više posla i za našu struku svih obrazovnih kategorija. Prisutne su i šanse u vlastitom biznisu, poput osnivanja rasadnika i slično, no, opet se pojavljuju problemi finansijske naravi. Mladim kadrovima nedostaju finansijska sredstva za pokretanje vlastitog biznisa, a oni koji sredstva imaju, u većini slučajeva nemaju adekvatno znanje i kvalitetne ideje. Tu se stvara jedan začaran krug, kojega bi mogla razriješiti samo država odgovarajućim mjerama. Nije problem u tehnologiji proizvodnje bilo kojega artikla, nije problem ni u kadrovima, obra-

naša uloga je znatno izmijenjena u odnosu na prijetranzijska vremena. Jednostavno, zainteresiranimi više ne tražimo posao, jer bi to u ovom sustavu bio prekomplikiran proces, koji bi zahtjevao prevelik broj uposlenika. Umjesto toga educiramo ih u aktivnom samostalnom traženju posla. Obučavamo ih u izradi životopisa, u traženju uposlenja, u načinu obilazjenja potencijalnih poslodavaca, a inicijatori smo i organizatori sajmova upošljavanja. Ovi sajmovi su za svakog pojedinca prilika da unutar samo jednoga sata razgovara s 20-30 potencijal-

ZAČARAN KRUG

Mladim kadrovima nedostaju finansijska sredstva za pokretanje vlastitog biznisa, a oni koji sredstva imaju, u većini slučajeva nemaju adekvatno znanje i kvalitetne ideje. Tu se stvara jedan začaran krug, kojega bi mogla razriješiti samo država odgovarajućim mjerama. Nije problem u tehnologiji proizvodnje bilo kojega artikla, nije problem ni u kadrovima, obrazujemo se po najnovijim programima. Najveći problem je u izostanku angažmana države na stvaranju povoljnijega poslovnog ambijenta. Puno mojih kolega ozbiljno razmišlja i o odlasku van granica naše države, jer ovdje ne vidi nikakvu perspektivu.

jalnih poslodavaca. Nažalost, još uvijek dobar dio neuposlenih nerado dolazi na te sajmove, nerado se odaziva našim edukativnim akcijama. Na sve van ovoga jednostavno nemamo nikakvog utjecaja, pravila liberalnog kapitalizma su nemilosrdna, pa je i to jedan od najozbiljnijih uzroka odljeva velikog broja visokoobrazovanih kadrova.

Ivan Andrašić

Iva Dekan

struci, ukoliko je to danas u našoj državi i moguće. Za sada sam se posvetila dekupažu. Vidjela sam da ga radi moja baka **Nada**, to mi se dopalo, pokušala sam i otprije sam uspjela. Početni uspjeh me je tijerao sve dalje pa sam došla na ideju da organiziram i prodaju svojih uradaka, kako na internetu, tako i uživo. Izložila sam ih na sončanskoj tržnici i na svoje veliko iznenađenje dobila mnoge pohvale, čak i od ljudi kojima je umjetnost dio života, poput gospođe **Ane Tudor**. Dobar dio urađenoga već sam uspjela i prodati. Tako ne gubim dane uludo,

na vrlo niske grane. Svi veliki sustavi uništeni su u beskurpulznom procesu privatizacije, radnici svih dobi i svih obrazovnih struktura našli su se na tržištu rada bez nade u nova upošljavanja. »Situacija glede uposlenja u struci uopće nije ohrabrujuća. Planovi, ili bolje rečeno želje, okrenuti su mi školstvu, voljela bih raditi u nekoj od poljoprivrednih škola na obrazovanju novih kadrova. Suvremena poljoprivreda bi se trebala bazirati na primjeni cjelovitim agrotehničkim mjerama pa ukoliko bi se to u skorijoj budućnosti rea-

zujemo se po najnovijim programima. Najveći problem je u izostanku angažmana države na stvaranju povoljnijega poslovnog ambijenta. Puno mojih kolega ozbiljno razmišlja i o odlasku van granica naše države, jer ovdje ne vidi nikakvu perspektivu.

EDUKACIJA MLADIH

O odlascima mladih i načinu njihovog sprječavanja govorim Goran **Predojević** iz NSZ Sombor: »Odlaske mladih iz naših sredina ne možemo spriječiti. U sustavu upošljavanja i

Kultura u medijima

Nedavno je jedan moj poznanik imao zanimljiv komentar, upitavši – što se klasična glazba u medijima pušta samo kada je dan žalosti? Naravno, mislio je pritom na privatne, komercijalne medije, a koji čine značajniji dio medijskog prostora. Iako je situacija u javnim medijima bolja, komentar je potvrdio ono što smo odavno čuli: priču o marginaliziranom statusu kulturnih sadržaja u tisku, na televiziji, radiju... To što se ovakva stajališta najviše čuju iz krugova kulturnjaka, navedeni problem ne čini manje bitnim.

Tranzicija je utjecala i na izgled medija, ali i medijske scene. U tom procesu, promjenio se i medijski odnos spram kulture. Kulture je manje, izvješća su sve kraća i površnija, rubrike kulture integriraju se u zabavne (famozni hibrid zvani *showbiz*).

Ipak, nije sve tako crno. Tko ne želi da mu ukus kreiraju surove zakonitosti tržišta, *slamčiću spasa* može potražiti u preostalim medijskim javnim servisima. A tu je situacija, moram pomenuti, ipak bolja. Iako su u pitanju oni kasniji termini (primjerice 22:40 ili 23:10) specijaliziranih emisija iz kulture ima i na Radioteleviziji Srbije (*Metropolis*, *Beokult*, *Art zona*, *Vavilon*, *Ad libitum...*), Radioteleviziji Vojvodine (*Folder kultura*, *Plavi krug*) te Hrvatskoj radioteleviziji (*Drugi format*, *Dobro jutro - kultura*, *Noćna kavana*, *Trikultura...*). Odnedavno RTS ima svoj *Kulturni dnevnik*, a HRT od ranije emitira sličnu formu – *Vijesti iz kulture*. Posljednji branici kulture, svakako su treći programi Radio Beograda i Hrvatskog radija, koji još uvijek njeguju ono što je danas najrjeđe, a to je kritika. Treba znati kako ovakvi programi iziskuju znatno više uposlenika i novca, što prosječni privatnik, budući da kultura ne donosi (ozbiljniji) profit, nije spreman osigurati za svoj medijski proizvod.

Tu su i internetski portali, ali tu, kao i u bilo kojem drugom području na *mreži*, ima svega i svačega. Ovom prostoru, i po pitanju kulturnih sadržaja, nedostaje stalnosti i ozbiljnijih uređivačkih intervencija.

Premda situacija nije idealna, kulture u medijima, kao i same kulturne produkcije, ima. Jeste da njezino praćenje podrazumijeva nešto veću posvećenost, ali se *de facto* može pronaći. Međutim, ona bi trebala biti zajedničko dobro, a ne samo onih posvećenih. A to je već neko drugo, složenije pitanje.

D. B. P.

IZLOŽBA DJELA S UMJETNIČKE KOLONIJE STIPAN ŠABIĆ 2014.

Ravnica kao neiscrpna ljepota

Umjetnička kolonija Stipan Šabić, koju organizira Hrvatska likovna udruga Croart iz Subotice, posljednjih godina slovi za jedan od najvažnijih likovnih događaja u prostoru kulture vojvođanskih Hrvata. Iza nas je četiri njezina saziva, a koji su rezultati prošlogodišnjeg, četvrtog po redu, subotičkoj je javnosti predstavljeno na izložbi Galeriji Otvorenog sveučilišta koja je otvorena u ponedjeljak, 16. ožujka.

Izloženo je preko 40 djela, među kojima, izuzimajući dvije grafike, dominiraju slikarska ostvarenja. Umjetnici su stvarali inspirirani lokalnim okruženjem, posebice ravničarskim jezerom Palić, u čijoj se neposrednoj blizini ovaj međunarodni likovni susret odvijao. Kolonija je okupila 14 stvaralača, a to su: Ovidiu Corneliu Sălăgean, Šerban Sabin Roșca, Francu Tudor i Dates Cimpeanu (Rumunjska), Dubravko Mokrović, Iris Dvornik - Bondora i Damir Medvešek (Hrvatska), István Nemes i János Sebestyén (Mađarska), Andrej Német Endre i Slavoj Melcr (Češka) te Sándor Kerekes, Nora Evetović i Mirko Molnar (Srbija).

Svoj pogled na stvaralačke domete i značaj Umjetničke kolonije Stipan Šabić, prigodom otvorenja izložbe iznio je višestruki sudionik kolonije, slikar Sándor Kerekes. On je ukazao na »želju da slika pobegne iz prostora i da se nastavi« koja je vidljiva u prikazanim likovnim ostvarenjima. »To je tendencija rođena na ovoj koloniji. Ravnica jeste beskrnjana, i iza horizonta postoji svijet koji mi slikari vidimo i taj dio želimo prenijeti. Ravnica je neiscrpna ljepota i ideja svakom slikaru. Čak i kod kolega koje su dolazile iz brdovitih krajeva, kada su počeli razrađivati svoje pejzaže, ne u stilu imitacije, već razmišljajući sa samim životom te zemlje, nastale su izvanredne stvari«, kazao je Kerekes.

Izložbu je otvorio generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Dragan Đurić istaknuvši kako Umjetnička kolonija Stipan Šabić pridonosi europskoj dimenziji Subotice. »Na prošlogodišnjoj koloniji sudjelovali su slikari iz srednje, jugoistočne i istočne Europe. Nedostaje još samo jedan segment, a ja sam uvjeren da će organizatori potruditi da na petom sazivu kolonije sudjeluju i slikari iz zapadne Europe. Lijepo vas je krenulo i čestitam vam na prikazanom stvaralaštvu«, rekao je Đurić. U programu otvorenja izložbe sudjelovali su Komorni sastav HGU Festival bunjevačkih pisama pod ravnateljem prof. Mire Temunović i recitator Hrvatske čitaonice Davorin Horvacki.

Izložena djela mogu se pogledati do 29. ožujka.

D. P.

Deseta obljetnica Šokačke grane

OSIJEK – Svečanom sjednicom skupštine, Šokačka grana iz Osijeka obilježila je 10. obljetnicu svoga djelovanja. Udruga je dobila novog predsjednika, a to je dr. **Marko Josipović**, doktor agronomskih znanosti i uposlenik Poljoprivrednog instituta u Osijeku. Prva predsjednica udruge **Vera Erl** imenovana je počasnom doživotnom predsjednicom, a za životno joj je djelo uručena *Zlatna tkanica*, koja je posthumno dodijeljena i **Vladimiru Remu te Juliju Njikošu**. U okviru večeri, prikazan je dokumentarac *Naših 10 godina* autora **Bojana Drakslera**.

Proslavi desetljeća postojanja Šokačke grane, udruge koja usko surađuje i s Hrvatima u Srbiji, nazočili su i **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i **Mata Matarić**, predsjednik HKUD-a **Vladimir Nazor** iz Sombora.

S. Ž.

Suradnja Prepreka i Šida

ŠID – Šidani su u subotu imali priliku pogledati predstavu *Noć bogova* koju su izveli glumci dramske sekcije HKUPD *Stanislav Preprek* iz Novog Sada – **Mladen Dražetić, Branka Dačević i Marijan Sabljak**. Predstava je izvedena u dvorani Kulturno obrazovnog centra Šid.

»Ovo je, nadam se, samo početak jedne uspješne suradnje, jer mi u našoj udruzi u Šidi, imamo namjeru u bliskoj budućnosti osnovati dramsku sekciju, gdje bi interes našli naši kako mlađi, tako i stariji članovi. Tako da će nam razmjena iskustva sa članovima dramske sekcije iz Novog Sada itekako dobro doći«, kaže predsjednik HKD-a **Šid Josip Pavlović**.

S. D.

Tavankutske slamarke u Privilaci kod Vinkovaca

PRIVLAKA – U selu Prvlaka kod Vinkovaca održana je XVI. po redu manifestacija *Ruvom kroz korizmu*, a u sklopu programa Radionica ručnih radova sudjelovale su i članice slamarskog odjela HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta. Izložba radova nastalih na radionicama priređena je u nedjelju 15. ožujka, dok je u večernjim satima, u mjesnoj crkvi sv. Martina održan koncert korizmenih pjesama, na kojem je nastupilo devet zborova iz Privlake i okolnih sela. Osim tavankutskih slamarke na manifestaciji su bili i gosti iz Otoka, Cerne i Gradišta.

I. D.

Promocija zbornika s okruglog stola *Urbani Šokci 8/9*

SOMBOR – Zbornik radova s Međunarodnog okruglog stola *Urbani Šokci 8/9 Panonia-Europa-Šokci, Bunjevci* bit će predstavljen sutra (subota, 21. ožujka) u Pastoralnom centru župe Uzvišenja sv. Križa u Somboru (Georgi Dimitrova 1, kod katoličkog groblja). Početak je u 11 sati. Sudjeluju: dr. sc. **Helena Sablić Tomić**, mr. sc. **Vera Erl**, **Katarina Čeliković** i **Marija Šeremešić**.

Međunarodni okrugli stol organiziraju Šokačka grana iz Osijeka i *Urbani Šokci* iz Sombora, a zbornici radova tiskaju se uz potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Z. V.

Večer u čast Franje Štefanovića

NOVI SAD – Treću godinu za redom, HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina obilježit će spomendan rođenja **Franje Štefanovića** (1879. – 1924.), skladatelja i tvorca opere za djecu. Glazbeno-scenski program u znak sjećanja na tog velikana održat će se u nedjelju 22. ožujka u amfiteatru SPENS-a u Novom Sadu, s početkom u 18 sati. U program će, uz mješoviti pjevački zbor i tamburaški orkestar HKPD-a *Jelačić*, sudjelovati i dječji pjevački zbor *Bajićevi slavuji* niže glazbene škole u Novom Sadu.

I. D.

Uskršnja izložba u Subotici

SUBOTICA – Povodom uskršnjih blagdana, u srijedu, 25. ožujka, u vestibilu Gradske kuće bit će otvorena prodajna izložba rukotvorina Likovno-slamarskog odjela HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta i Likovnog odjela HKC *Bunjevačko kolo* iz Subotice. Otvorenje je u 18 sati.

I. D.

Uskršnja izložba u Tavankutu

TAVANKUT – Uskršnja izložba, koja se organizira u suradnji HKPD *Matija Gubec* i Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame, bit će otvorena u petak, 27. ožujka, u Galeriji u Tavankutu. Otvorenje je u 19 sati.

I. D.

Natječaj za književnu nagradu *Tin Ujević*

ZAGREB – Društvo hrvatskih književnika (DHK) raspisalo je natječaj za književnu nagradu *Tin Ujević*, koja se dodjeljuje za novu zbirku pjesama objavljenu u razdoblju od svibnja 2014. do svibnja 2015. godine. Na natječaju mogu sudjelovati i hrvatski nakladnici i autori izvan Republike Hrvatske.

Zainteresirani trebaju do 1. svibnja 2015. poslati tri primjerkapzbirke na sljedeću adresu: Društvo hrvatskih književnika, Trg bana Jelačića 7 / I, 10000 Zagreb, Za nagradu *Tin Ujević*.

Nagrada se sastoji od plakete – rad akademskog kipara **Krune Bošnjaka**, diplome i novčanog iznosa.

Poziv pjesnicima za *Liru naivu 2015.*

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2015.*

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2015.* bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret), u Wordu, treba poslati do 10. travnja 2015. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-3186.

GRADSKA KNJIŽNICA KARLO BIJELICKI U SOMBORU

Knjige na hrvatskom – rijetkost

Gradska knjižnica je prošle godine kupila 4.800 knjiga, ali ni jedna nije na hrvatskom jeziku

Gradská knjižnica Karlo Bijelicki u Somboru bogatija je od početka ove godine za više od 200 naslova na mađarskom jeziku, a sredstva za kupovinu knjiga osiguralo je Mađarsko nacionalno vijeće. Potaknula me je ta informacija za tekst o tome koliko u knjižnici vode računa o nabavi knjiga na jezicima nacionalnih zajednica koje žive u Somboru i okolnim selima, a posebice ima li knjiga na hrvatskom jeziku.

KUPUJU SE NAJTRAŽENIJI NASLOVI

Somborska knjižnica u pozajmnom odjelu raspolaže s više od 176.000 knjiga na srps-

kom, mađarskom, engleskom, francuskom i njemačkom jeziku, dok zavičajni fond ima više od 5.300 monografskih publikacija. Ako se izuzme period prije raspada države knjiga na hrvatskom jeziku skoro i da nema. »Knjižni fond somborske knjižnice raspolaze s više od 350.000 različitih naslova, među kojima je i više primjera po jedne knjige. Najveći broj knjiga je iz 60-tih, 70-tih i ranih 80-tih godina kada je izdavačka djelatnost bila na objedinjenoj teritoriji tadašnje Jugoslavije i veliki broj izdanja tiskan je na latinici i tadašnjem srpsko-hrvatskom jeziku. Od 90-tih godina nabava knjiga ide spor, jer za to raspolažemo skromnim sredstvima. I sada je pro-

blem nabava knjiga jer Gradska uprava i Odjel za društvene djelatnosti direktno odlučuju koji iznos novca će biti određen za kupovinu knjiga i mi nemamo utjecaja na to», kaže za *Hrvatsku riječ* ravnatelj somborske knjižnice **Vladimir Jerković**. Knjižnica tako godišnje iz proračuna grada dobiva 800.000 dinara, od čega se 300.000 troši za nabavu časopisa i periodike, a ostalo za kupovinu novih naslova. Kupuju se knjige koje su najtraženije, ali se u tome kasni, jer takva kupovina podliježe javnim nabavama. No, nisu to jedina sredstva kojima somborska knjižnica raspolaže za kupovinu knjiga, jer za te namjene dobiva od Ministarstva kulture Srbije 900.000 dinara godišnje,

te je u 2014. godini kupljeno 4.800 knjiga, čime je ispunjen standard.

OPRAVDANJE NOVAC

No, gdje su u toj priči nacionalno-manjinske zajednice, koje čine značajan postotak stanovništva u Somboru i okolnim selima? Podsetimo najbrojnijih Mađara je prema posljednjem popisu više od 12.000, a drugih po brojnosti Hrvata je iznad 7.000. »Početkom ove godine zahvaljujući donaciji Mađarskog nacionalnog vijeća od 200.000 dinara kupljeno je više od 200 knjiga, odnosno stotinu naslova. Dio knjiga na mađarskom jeziku dobili smo od knjižnice *Adi*

PRVI U SRBIJI

Gradska knjižnica u Somboru vodeća je knjižnicom u Srbiji po broju članova u odnosu na broj stanovništva, ali i po broju pozajmica knjižničke građe. Knjižnica ima oko 15.000 članova, a godišnje bilježi oko 115.000 pozajmica.

Vladimir Jerković

Endre iz Baje. Također dobivamo i knjige iz Bunjevačkog informativnog centra iz Subotice», nabralja Jerković. S druge strane, situacija s naslovima na hrvatskom jeziku sasvim je drugačija, jer somborska knjižnica nije do sada nabavljala knjige na tom jeziku. »Žao mi je jer nakladničke kuće u Hrvatskoj daleko bolje rade nego nakladničke kuće u Srbiji, jer imaju veću potporu, dok kod nas teško ide i s dobitnicima Nobelove nagrade, jer je i prevođenje i objavljivanje u rukama privatnih nakladnika. Nama je problem što moramo ispoštovati proceduru javnih nabavi i ne možemo kupovati knjige u inozemstvu», pojašnjava ravnatelj knjižnice. I ne samo da nema knjiga na hrvatskom nakladnika iz Hrvatske, već su rijetkost i knjige koje se na hrvatskom tiskaju ovdje. Naš

živi na području naše knjižnice, a kao što sam rekao mi imamo šest puta manje novca», kaže Jerković.

AUTORI I NAKLADNICI

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** kaže da od prije dvije godine javne knjižnice od sredstava Ministarstva kulture mogu kupovati i knjige na jezicima nacionalnih zajednica i da su neke od knjižnica kupovale knjige ZKVH-a, ali među njima nije bila somborska knjižnica, niti je somborska knjižnica pokazala inicijativu za suradnju sa Zavodom, a Žigmanov smatra da bi inicijativa za suradnju trebala krenuti iz knjižnica. »Sva izdanja Zavoda dobiva svaka hrvatska udruga u Vojvodini i na

taj način one su dostupne čitateljima», kaže Žigmanov. Nekih knjiga na hrvatskom tiskanih ovdje ipak ima u knjižnici i to zahvaljujući autorima ili nakladnicima. Među njima su *Tragovi sjećanja Marije Šeremešić*, *Dukat ravnice Marije Šeremešić i Antonije Čote*, *Tajanstvenosti trag Stipana Bešlina*, *U sjenama ravnice Alekse Kokića* *Na dvoru Pašinog Tune Antuna Kovača*, monografija HKUD-a *Vladimir Nazor*, tu su i knjige izabranih pjesama *Lira naiva*, zbornici radova s međunarodnih okruglih stolova *Urbanih Šokaca* i *Šokačke grane* iz Osijeka. Marija Šeremešić zaslужna je što je veliki dio gore pobrojanih knjiga u somborskoj knjižnici i drži da je to iznimno važno. Osim što se pobrinula da knjige čiji je nakladnik udruga *Urbani Šokci* ili čije je ona autor, odnosno koautor nađu u knjižnici, ona je stotinu knjiga, na hrvatskom i srpskom jeziku, poklonila odjelu knjižnice u Monoštoru.

Tako za sada obogaćivanje pozajmnog odjela i zavičajne zbirke izdanjima na hrvatskom jeziku ovisi o agilnosti autora ili nakladnika, a za neka značajna djela budući čitatelji ili istraživači ostati će uskraćeni.

Zlata Vasiljević

AGILNI MNV

Iz donacije Mađarskog nacionalnog vijeća kupljena je strana i mađarska literatura za odrasle i djecu, zatim referentna literatura i djela iz školske lektire. Svaka od ovih knjiga obilježena je žigom Mađarskog nacionalnog vijeća. »Ovdje ima naslova kojih do sada nije bilo u knjižnici, tako da je sada proširena ponuda knjiga na mađarskom jeziku. Dio knjiga bit će upućen u odjele u Telečkoj, Doroslovu, Lemešu i Bezdaru», kazao je **Josip Slako**, vijećnik Mađarskog nacionalnog vijeća.

Z. V.

MANIFESTACIJA U SANTOVU

O monoštorskem ruvu na Pasionskoj baštini

USantovu je u subotu, 14. ožujka, održana III. *Pasionska baština* koju su organizirali časopis *Zornica nova*, Hrvatska narodnosna samouprava Santovo i Udruga *Pasionska baština Zagreb*. Tema manifestacije bila je *Hrvatski korizmeni i uskrsni običaji*, a na noj su sudjelovali i Hrvati iz Vojvodine. **Marija Šeremešić** iz Sombora govorila je o tradicijskom korizmenom ruhu šokačkih Hrvata iz Monoštora, uz **Evu Pašić** koja je prezentirala način oblačenja žene i **Anitu Đipanov** koja je prezentirala način oblačenja djevojke.

»Hrvati Šokci iz Monoštora prepoznatljivi su po izrazitom lijepom i bogatom ženskom tradicijskom ruhu. Ono pripada tipu odjevanja Hrvata Šokaca u selima oko Sombora – Bereg i Monoštor i Santovo u Mađarskoj. Bez obzira na granicu, stanovnici ovih mjesto žive na plodnoj ravnici Panonije i nositelji su mahom panonskih kulturnih odlika te im i ruhu ima odlike panonskog tipa. Žene i muškarac i ljeti i zimi nose ručno izrađenu platnu odjeću. Osnovnu platnenu odjeće čine sastavljene ravne pole platna koje se ukrojavaju i nabiraju. Suknje se nose u više slojeva i mogu biti od vunenog štofa, a dopunjene su pregačama i pregačima. Zimsko ruho dopunjeno je krvnenim ogrtčem različitog oblika i dužine i vunenim maramama koje se nose preko ramena«, kazala je Šeremešićeva.

SKUPINA AUTORA, SVJETLA STARIH FOTOGRAFIJA, UN CRO-INFO, SUBOTICA, 2014.

Tragovi našeg življena na ovim prostorima

Unakladi Udruge novinara Cro-info iz Subotice objavljena je knjiga pod nazivom *Svetla starih fotografija*. U pitanju je izbor od 66 tekstova i pratećih fotografija objavljenih u tjedniku *Hrvatska riječ* u prije sedam godina pokrenutoj rubrici *Priča o fotografiji* od strane novinara Dražena Prćića. Ovo je druga po redu knjiga takve vrste, a prethodila joj je *Priča o fotografiji* objavljena 2011. od strane NIU *Hrvatska riječ*.

Svetla starih fotografija podijeljena su u tri tematske cjeline. Prva od njih, *Stopljeni u vojvodanski krajolik* posvećena je osobama, *Bez njih se nije moglo bavi se* nekadašnjim zanimanjima i stilovima življjenja; a treća cjelina *Tko to da zaboravi?* donosi tekstove posvećene običajima.

Autori tekstova zastupljenih u knjizi su: **Ivan Andrašić, Grgo Bačlija, Branimir Miroslav Cakić, Stanka Čoban, Suzana**

Darabašić, Jelena Dulić, Bojan Kujundžić, Anica Manger, Zdenka Mitić, Zvonimir Pelajić, Dražen Prćić, Ruža Silađev, Lucija Tošaki, Zlata Vasiljević, Ljudevit Vučković Lamić i Slavko Žebić.

Knjigu je uredio **Mirko Kopunović**. »Djelo je to šesnaest autora koji su zapisali ispojivesti vlasnika fotografija iz Srijema, Banata i Bačke i sačuvali svjedočanstva o osobama koje

su ostavili traga u našim mjestima na ovom našem prostoru poput Josipa Buljovića, Petka Vojnića Purčara, Jovana Mikića Spartaka, Balinta Vujkova, Antuna Cvrkovića..., o zanimanjima koja i danas traju i onima kojih više nema, kao što su čoban, brijač, šoper, ribar, dobošar, vodar, pudar..., te običajima koje i danas nastavljamo – pokladama, prelu, korizmi, čuvarima groba, prvoj pričesti, svatovima... Svjetla tih

Natječaj za HosanaFest 2015.

Deseti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – *HosanaFest* bit će održan u nedjelju, 20. rujna 2015. godine u Subotici. Slogan ovogodišnjega *HosanaFesta* je *Snagom Ljubavi!*. U tu svrhu Organizacijski odbor *HosanaFesta* raspisao je natječaj za prijem novih skladbi koji je otvoren od 1. veljače i traje do 1. travnja 2015. godine.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obavezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti, neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom *HosanaFesta*.

Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. travnja 2015. godine. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po javljanju rezultata.

Redoslijed nastupa na *HosanaFestu* određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

»HosanaFest 2015.«, Georgi Dimitrova 1, 25000 Sombor, Srbija,
tel. +381(0)64/4616-394, ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

starih fotografija pokazuju i dokazuju tragove, bogatstvo i vrednotu našega življenja na ovim prostorima, borbu, napredak i ostvarenja. Vjerujem da će čitateljima koji će imati prigodu pregledati i pročitati ovu knjigu – album, navrijeti sjećanja i nabujati emocije te ih podsjetiti na vlastite fotografije koje čuvaju kao blago i ponukati ih da i oni pišu o njima», zapisao je Kopunović u pogovoru knjige.

U knjizi se može naći i *Rječnik manje poznatih riječi* (iz mjesnih govora bunjevačkih, šokačkih te srijemske Hrvata) kojeg je sačinio Ivan Andrašić, a grafičko oblikovanje knjige i pripremu fotografija potpisuje Darko Vuković.

NIU *Hrvatska riječ* ustupila je tekstove i pružila stručnu pomoć u izradi ove knjige. Knjiga je tiskana potporom Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje.

D. B. P.

HAD OBJAVIO PUBLIKACIJU O BUNJEVIMA U MAĐARSKOJ

Stručan prinos politički motiviranim identitetskim prijeporima

Unakladi Hrvatskog akademskog društva tiskana je publikacija *O Bunjevcima u Mađarskoj*. Publikacija donosi drugo prošireno stajalište Mađarske akademije znanosti u povodu narodnih inicijativa za priznavanje Bunjevaca kao samostalne nacionalne manjine u Mađarskoj. Autori su dr. sc. Ágnes Tóth i dr. sc. Balázs Dobos, a prijevod s mađarskog na hrvatski jezik potpisuje Đorđe Dragojlović. U odnosu na prijašnji hrvatski prijevod ovoga stajališta, u ovome je objavljena stručna redaktura teksta (koju potpisuju Slaven Bačić i Živko Mandić), uključujući i komentare redaktora, a kao dodatak u publikaciji je objavljena i selektivna bibliografija o podrijetlu i identitetu Bunjevaca (koju su uz Bačića, sačinili Tomislav Žigmanov i Mario Bara).

Inače, stajališta Mađarske akademije znanosti glede navedenog pitanja, do sada su dva puta objavljena u Subotici u prijevodu na hrvatski jezik. Prvo stajalište iz 2006. godine, na temelju kojega je Mađarski parlament iste godine odbio inicijativu objavljeno je u prijevodu Eszter Mészáros Lénárt u glasilu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Glas ravnice* (br. 109, 110 i 111 iz 2007.), a drugo prošireno stajalište iz 2010., temeljem kojeg je Mađarski parlament 2011. također odbio inicijativu objavljen je u prijevodu Đorđa Dragojlovića u *Godišnjaku Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata* (br. 3 iz 2011.), zajedno s dopisom predsjednika Mađarske akademije predsjedniku Državnog izbornog povjeren-

stva te predgovorom uredništva.

»Kako su oba prijevoda danas već teže dostupna (*Glas ravnice* novinska je publikacija, a *Godišnjak* je stručni časopis ograničene naklade), Hrvatsko akademsko društvo odlučilo je tiskati kao samostalnu publikaciju drugo stajalište Mađarske akademije znanosti, prije svega da bi ga učinilo dostupnijim širem čitateljstvu i stručnoj javnosti u Vojvodini i Hrvatskoj, kao važan stručan prinos politički motiviranim identitetskim prijeporima o Bunjevcima«, navodi se u predgovoru priređivača ove publikacije Slavena Bačića.

Publikacija ima 50 stranica. Objavljena je u nakladi od 5.000 primjeraka, a njezino tiskanje pomogao je Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

D. B. P.

KORIZMENA DUHOVNA VEČER U SOMBORU

Sjedinjavanje s voljom Božjom

Mistične milosti i duhovno izrastanje slike Terezije Avilske, tema predavanja koje je u okviru Korizmenih duhovnih večeri Duhovnog centra oca Gerarda u Somboru održao otac Petar Janjić. On je na početku objasnio što je milost, mistika i duhovno izrastanje. Pojašnjavajući običnim riječim on je rekao da je milost sve ono što Bog nama dariva, što nam čini u životu, kako bi mi ostvarili zajedništvo s njime, kako bi mogli živjeti po Njegovoj volji. Mistične milosti su neredovito Božje djelovanje u čovjeku, koje Bog ne podarjuje svima. »Terezija Avilska kaže kako je jedna milost doživjeti mistično iskustvo, druga je razumjeti o kakvoj milosti se radi, a treća milost je znati to izreći drugima«, kazao je otac Janjić. Terezija Avilska također pojašnjava kako ćemo vidjeti rastemo li u ljubavi prema Bogu. Tko raste u ljubavi prema Bogu raste i u ljubavi prema svojim bližnjima.

»Sjedinjavanje s voljom Božjom ima za cilj da naša volja bude praktički sjedinjena s voljom Božjom i da ništa drugo ne želimo do ono što Bog želi. I to se događa svecima i misticima. Sveta Terezija je rekla – ne živim više ja njego Krist u meni», kazao je otac Janjić. Govoreći o prvom mističnom iskustvu slike Terezije otac Petar je citirao poglavljje iz knjige *Moj život*. »Dogadalo mi se u molitvi kada sam zamišljala da stojim uz Krista da bi me odjednom obuzeo osjećaj Božje nazročnosti. Nisam mogla posumljati da je bio u meni ili ja sva uronjena u njega. Volja ljubi, pamčenje, mislim, da je gotovo izgubljeno, a razum ne razmišlja«, napisala je sveta Terezija. Poslije toga uslijedila su brojna mistična iskustva i milosti.

Na Korizmenim duhovnim večerima narednog ponedjeljka govorit će prior Karmeličanskog samostana u Somboru otac **Stjepan Vidak**.

Z. V.

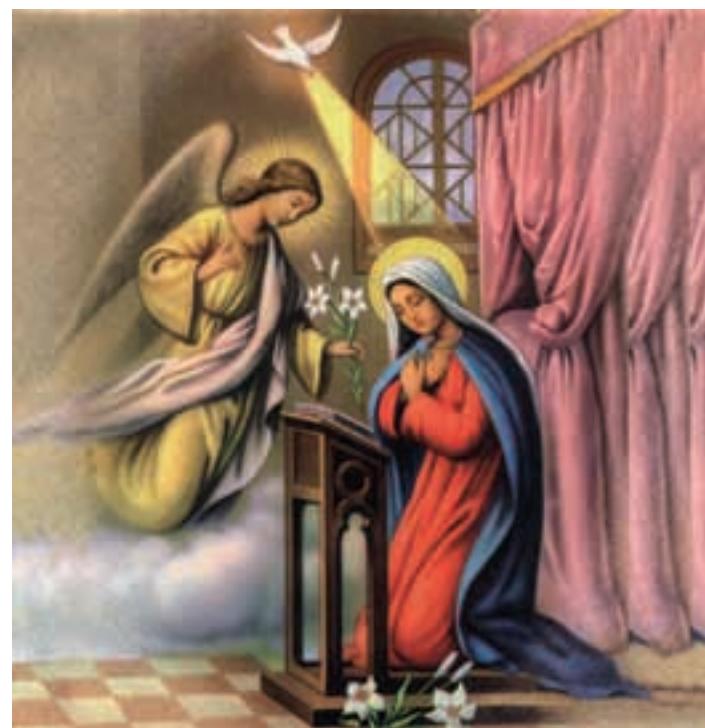
U SUSRET BLAGDANU

Blagovijest

Katolička svetkovina Blagovijest ili Navještenje Gospodinovo slavi se 25. ožujka u spomen na događaj, kada je arkanđeo Gabrijel navijestio Mariji da će začeti Isusa po Duhu Svetom. Ovaj blagdan se slavi 9 mjeseci prije Božića.

Navještenje Gospodinovo dogodilo se u Nazaretu, u vrijeme kada je Marija bila zaručena s Josipom. Poznate su riječi kojima se arkanđeo obratio Blaženoj Djevici Mariji »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s Tobom«. Marija je prihvatile Božji naum riječima: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« Ovo Kristovo utjelovljenje događaj je spasenja. Sin Božji utjelovio se da postane Spasitelj, da izvrši djelo spasenja. Blagovijest se slavi u korizmi, čime se naglašava radost zbog začeća djeteta, ali i žalost zbog muke koja ga čeka.

U Nazaretu se nalazi Bazilika Navještenja Gospodinova. Prema predaji, Marijina kuća, gdje se dogodilo navještenje, nalazila se u Nazaretu do kraja 13. stoljeća. Tada joj je prijetilo rušenje pa su je anđeli prenijeli na Trsat u Hrvatsku. Na Trsatu je bila od 10. svibnja

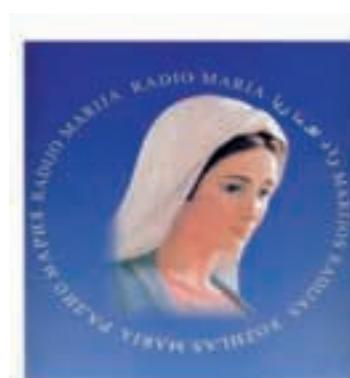

1291. do 10. prosinca 1294. Tada su je anđeli, odnijeli u Loreto u Italiju, gdje je i danas. Za utjehu, papa **Urban V.** 1367. godine šalje na Trsat čudotvornu sliku Majke Božje imena *Majka milosti*. Predaja kaže da je slika osobno naslikao sv. Luka Evandelist.

NAVJEŠTENJE ISUSOVA ROĐENJA (LK 1, 26-38)

U šestom mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi Sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uviike i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.« Nato će Marija anđelu: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?« Anđeo joj odgovori: »Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanou, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!« Nato Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« I Anđeo otiđe od nje.

Priredila: Ž. V.

RADIO MARIJA

NOVI SAD
SUBOTICA
SOMBOR
VRDNIK
NIŠ
LEŠKOVAC

90,0 MHz
90,7 MHz
95,7 MHz
88,4 MHz
102,7 MHz
107,4 MHz

VIJESTI

Pobožnost križnoga puta na subotičkoj kalvariji

Nedjelja 22. ožujka u 15 sati – pobožnost predvode mladi Petak 27. ožujka u 20.30 sati – noćni križni put (potrebno je ponijeti svjeće) Cvjetnica (nedjelja) 29. ožujka u 15 sati – pobožnost predvode obitelji

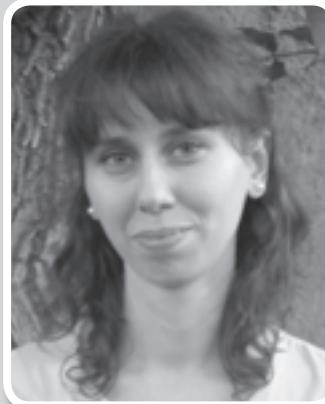
Veliki petak 3. travnja u 10 sati – tijekom i nakon pobožnosti prilika za svetu ispovijed

Susret u duhu Taize-a

U subotu, 21. ožujka, kelebijska župa Razlaz Apostola organizira Susret u duhu Taize-a, na kojem će biti nazočna dvojica braća iz ove ekumenske zajednice: brat Richard i brat Andras. Pozivaju se svi oni koji su već iskusili duhovnost i zajedništvo Taize-a, kao i oni koji to tek planiraju.

PROGRAM SUSRETA:

- 13.30 dolazak gostiju
- 14.00 kratka molitva
- 14.30 Biblijski uvod, razgovori u malim grupama
- 15.45 pauza
- 16.00 molitva

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Svaki ljudski život ispušten je različitim željama. Čovjek stalno teži k ispunjenju tih želja, pa možemo reći kako su one to što nas pokreće, jer želja proizvodi djelovanje. Ali, često mnoge želje ostaju nedostizne. Tako ponekad u nemoci ostvarenja vlastitih želja, u mnoštvu želja koje nas saliječu i mnogo obećavaju dolazimo do paradoksa: mnogo želimo, ali više ništa posebno ne očekujemo. Dolazi do zasićenja željama, a nemogućnost njihovog ostvarenja vodi u apatiju i bezvoljnost. U mnoštvu banalnosti prestajemo biti sposobni prepoznati i prihvati ništa više od onoga što nam nosi svakodnevica.

OSTVARITI ŽELJU

Ivan nam u svom evanđelju spominje Grke koji imaju jednu, u Isusovo vrijeme čestu želju. U težnji njenog ostvarenja stupaju Filip i govore: »Htjeli bismo vidjeti Isusa« (Iv 12, 21). Njihova želja nam pokazuje što bi to trebalo biti ključ razumijevanja i usmjeravanja naših želja – htjeti vidjeti Isusa. Uronjeni u svoju ljudsku i kršćansku svakodnevnicu, okruženi mnoštvom manjih ili većih želja koje raduju i rastužuju, tište i pokreću maramo se u ovoj korizmi zapitati želimo li stvarno susresti Isusa. Je li to zaista naša želja koja nas pokreće, koja usmjerava naše djelovanje, ili je duboko zakopana i prekrivena mnoštvom nekih drugih želja? Čeznemo li uistinu za Bogom? Bez te temelj-

Želja za Isusom

ne čežnje za susretom s Bogom sve drugo u našem vjerničkom životu postat će veliki napor i teret, besmisleno ponavljanje te čemo se, nošeni nekim drugim željama, od Boga udaljiti, a vjeru prestati živjeti. Želja za susretom s Gospodinom rađa se u srcu sposobnom nositi čežnju i ići dalje od onoga što mu se čini da može ostvariti, ali i u srcu sposobnom dijeliti i izricati svoje želje.

Međutim, da bi netko imao želju susreta s Isusom treba prvo odgovoriti na pitanje je li spreman za taj susret i sve ono što iz njega proizlazi. U odnosu na ovu želju, ako ona iskreno postoji, oblikuju se sve druge želje i kroz nju sve dobiva novo značenje.

Isus nije poput modernog svijeta. On ne obećava brza rješenja, lako i bezbolno oticanje problema. On u susretu s onima koji u sebi nose istinsku želju za njegovom blizinom opominje da želja mora proći skustvo umiranja i patnje, da se treba pročistiti na logici njegovog života, muke i smrti na križu. Tek kroz to skustvo vjernik može osjetiti što znači vidjeti Isusa. Život i ljubav u kršćanskoj perspektivi stječu se umiranjem vlastitom shvaćanjem želja, života i ljubavi te njihovim pročišćenjem kroz mjeru služenja Kristu.

POKAZATI ISUSA SVIJETU

Mnogi danas, razočarani društvom, neostvarenim željama i neispunjениm obećanjima, tragaju za nečim drugaćijim, za nečim što neće izazvati nova razočarenja, zapravo tragaju za Isusom. »Htjeli bismo vidjeti Isusa« želja je mnogih današnjih ljudi koji su daleko od Crkve, a vjernici su samo na papiru. Oni imaju želju susresti ga i upozna-

ti, ali ne znaju kako ni gdje to ostvariti. Crkva mora biti mjesto gdje će takvi ljudi moći tražiti Gospodina sa sigurnošću da će ga naći. To je velika odgovornost za Crkvu. Ona se mora trajno pitati je li doista tako, jeli ona svojim životom mjesto Kristove nazočnosti i njegove blizine svim ljudima.

Ali, Crkva nije netko drugi, nisu to samo svećenici, redovnici i redovnice. To smo svi mi, članovi Božjeg naroda koje on okuplja dajući nam sebe u svakom susretu. Tako odgovornost Crkve postaje odgovornost svih nas da omogućimo drugima susret s Gospodinom. Cijela zajednica svojim zajedništvom, međusobnom ljubavlju i podrškom, čežnjom za okupljanjem na molitvu i slušanje Božje riječi, na slavlje euharistije, treba pokazati da u njoj Krist živi i da se u pridruženju njoj on može susresti.

No zajednicu čine pojedinci te da bi se Kristova prisutnost osjetila u zajednici on mora biti prisutan u životu svakog njenog člana. Živjeti s Kristom i dopustiti mu prisutnost u svom životu znači umirati sebi i svojim željama, nesebično se davati i Bogu i ljudima, podnositi žrtve za druge. »Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, pavši na zemlju ne umre ostaje samo; ako li mure, donosi obilat rod« (Iv 12, 24). Tako je i s našim životom. Ako se određnemo sebičnosti otvorit ćemo vrata svoga srca za Boga, ali i za bližnjega. Tada ni u jednom trenutku nećemo biti sami, jer smo Bogu dopustili da uđe naš život. Tako ćemo postati i njegovi svjedoci u svijetu te ćemo moći mnogim suvremenim tražiteljima Boga pomoći da ga pronađu.

UDRUGA PROTEGO PREDSTAVILA NOVI INTERNET PORTAL O GRADITELJSKOM NASLIJEĐU

Kulturna baština i razvoj naselja u prošlosti

Ideja je bila predstaviti dostupne informacije građanima na razumljiv i atraktivan način i potaknuti ih na bolje upoznavanje našeg nepokretnog kulturnog dobra, našeg građevinskog nasljeđa, a u perspektivi i na aktivniju ulogu u njegovoju zaštiti i valorizaciji

Podaci o nepokretnim kulturnim dobrima u Srbiji (oko 2.500 ih je) s brojnim zanimljivim detaljima i pristupima, i višegodišnje istraživanje o razvoju gradova u srednjem stoljeću na području južne Panonije, najširoj javnosti su odnedavno dostupni na novom internet portalu Udruge Protego iz Subotice, na internet sajtu orijentiranom k podacima i temama o graditeljskom nasljeđu. Ovaj internet portal javnosti je predstavljen na konferenciji za tisak u subotičkom Mediju centru u srijedu, 11. ožujka, i Arhus centru narednog dana. Publicirani podaci i teme o nepokretnoj kulturnoj baštini

mogu se naći na adresi www.gradovi.protego-org.org.

»Portal je rezultat rada na projektu 'Nepokretna kulturna baština s elementima razvoja naselja – interaktivni WebGIS portal', podržanog od Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija«, iznio je dr. **Gábor Meszárós**, predsjednik Upravnog odbora Udruge Protego i voditelj projekta. »Ideja je bila predstaviti dostupne informacije građanima na razumljiv i atraktivan način i potaknuti ih na bolje upoznavanje našeg nepokretnog kulturnog dobra, našeg građevinskog nasljeđa, a u perspektivi i na aktivniju ulogu u njegovoju zaštiti i valorizaciji«, naveo je dr. Meszárós predstavljajući novi portal.

VIRTUALNO I STVARNO UPOZNAVANJE BAŠTINE

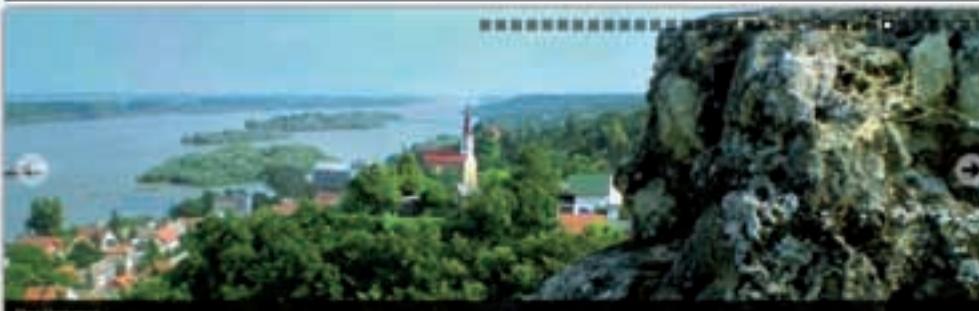
Portal ima četiri cjeline: prva sadrži podatke i teme o nepokretnim kulturnim dobrima, u drugoj su predstavljene tematske karte, treća je namijenjena stručnim tematskim područjima, i u četvrtom su prilozi. Pojašnjavajući sadržaj tematskih mapa dr. Meszárós je naveo kako mnogi nemaju saznanja o preciznoj lokaciji objekata graditeljskog nasljeđa, te su u ovakvim slučajevima od pomoći pripremljene tematske karte.

Baza podataka o nepokretnim kulturnim dobrima koja se nalaze na središnjem registru NKD Republičkog zavoda za zaštitu spo-

menika kulture Republike Srbije sadrži oko 2.580 različitih objekata. Na portalu je dana mogućnost interaktivnog pretraživanja baze i po složenijim zahtjevima i upitima, nakon klasifikacije prema vrsti kulturnog dobra (arheološka nalazišta, spomenici kulture, prostorne kulturno-povijesne cjeline), utvrđenom statusu (od velikog značaja i izuzetnog značaja), prostornom određenju (općina, mjesto, adresa) i s imenom Zavoda za zaštitu spomenika kulture kojem je povjereni briga o određenom kulturnom dobru. Dr. Gábor Meszárós je iznio kako je značajan broj kulturnih dobara i tipiziran (gradska jezgra i urbanističke cjeline, kule, utvrđeni gradovi i tvrđave, sakralni objekti, groblja i spomenici...) i opremljen i drugim važnim podacima. Do sada je georeferenčirano 1968 objekata a od toga za sada publiciran manji dio – 343, i pripremljene tematske karte za pretragu. Jedna od zanimljivosti portala je i mogućnost planiranja putanje do odabranih lokacija.

STARE KARTE I NASELJA

U prilozima, kao četvrtoj cjeliini portala, publicirane su stare karte, kao što je najstarija očuvana karta centralno-europskih zemalja iz razdoblja oko 1528. godine; zatim karta područja Karpatske kotline prije početaka regulacije poplavnih područja i formiranja mreže za odvodnju; Subotica krajem XVIII. stoljeća – detalj s

Protego
graditeljsko nasleđe

Početna [Pretraži našu stranicu](#) [Urediti profil](#)

TEME

[Naučni rad i razvoj graditeljske znanosti prema evropskim stilima](#)

[Graditeljska praksa](#)

[Graditeljski i arhitektonski rad u Srbiji](#)

IZDVAJAMO

[Obnovljena crkva brvnara u Takovu](#)

Tokom 2010. godine na izložbi
projekta Restauriranje crkve sv.
Simeona obnovljene kulture Srbije
na konferenciji održanoj u Beogradu
nominovan je za nagradu za
izuzetno dobročinstvo i profesionalizam.

PRILOZI

- [Slanica](#)
- [Mreža](#)
- [Lokacija](#)
- [Predmeti](#)

Projekti i radovi proteklih godina

Projekti predviđeni za ovu godinu

Projekti u toku i restauraciji

Monumentika (područje, Venecija, 1964)

Odvajmo naše graditeljsko nasleđe

listova topografskih mapa iz 1780. – 1784. godine; Zrenjanin i okolica u prvoj polovici XIX. stoljeća – list topografske karte, vojni premjer, 1806. – 1869. godine. Tu je i popis povijesnih ličnosti, kao i pojmovnik izraza korištenih u istraživanju razvoja naselja u prošlosti.

Nastanak i razvoj gradova u srednjem stoljeću na području južne Panonije je tema doktorske disertacije arhitekta dr. Zsombora Szabóa, u ovom slučaju i stručnog suradnika u projektu nastanka portala o graditeljskom naslijedu, i prvo stručno istraživanje publicirano na novom portalu u segmentu *Teme*. Istraživanje je predstavljeno s pregledom obuhvaćenih lokaliteta i mapom spomenutog područja. Na karti su prikazani najznačajniji lokaliteti koji su detaljno obrađeni radi sagledavanja procesa naseljavanja i razvoja gradova na području južne Panonije od najranijih vremena do danas, s težištem na srednjovjekovne događaje koji su ubočili ovaj prostor. Na konferenciji za tisak dr. Zsombor Szabó je istaknuo kako svaki grad, naselje ima dvije strukture. »Prva struktura je njena fizička struktura, koju smo nazvali građenom oko-

linom ili urbanom morfologijom (zgrade, ulice, trgovci, parkovi, kao i prirodno okruženje grada). Druga struktura je društvena struktura

ili društvena morfologija (stalni ili povremeni, privremeni stanovnici). Osim opće karakteristike gradskog društva, svaki grad, a time

i njegovo društvo, ima svoj *genius loci*, duh mjesta, koji svakom gradu daje karakteristična i specifična obilježja. Ove dvije strukture su u tjesnoj vezi, te mijenjanje parametara unutar bilo koje od njih dovodi do promjena, i to do razvoja, stagnacije ili čak razaranja grada kao cijeline.«

Dr. Szabó ukazao je na još jednu zanimljivu pojavu iz srednjovjekovnih gradova, koju bi kao iskustvo trebalo imati u vidu i danas: »Sva naselja, odnosno gradovi u promatranom razdoblju bili su organski, tj. postojali su i živjeli u suživotu s prirodom, bez pokušaja njenih stanovnika po svaku cijenu pokoriti prirodu. Ako su imijenjali prirodu, onda je to uviđek bilo uz poštivanje temeljnih prirodnih zakonitosti. Novi nardi koji su se naseljavali, zauzimali su iste lokacije, što znači postojanje željezne logike naseljavanja, i pojedine točke u prostoru gdje su nastajali gradovi, odnosno naselja, u najtješnjoj vezi su s prirodnim uvjetima i okolinom (bar do XIX. stoljeća).« U radu je identificirano 45 naselja, a većina njih i danas postoji i živi

Katarina Korponaić

protego
graditeljsko nasleđe

Fotogalerija | Prepoznavanje kulturnih vrednosti | Tematske mape

TEME

- Prepoznavanje kulturnih vrednosti u
mestima srednjovjekovne i
zgodnječetvrtinske arhitekture
- Mapa zemalja
- Mapa Srbije

PRILOD

- Slane mape
- Atlas
- Ciljani
- Pravilnik

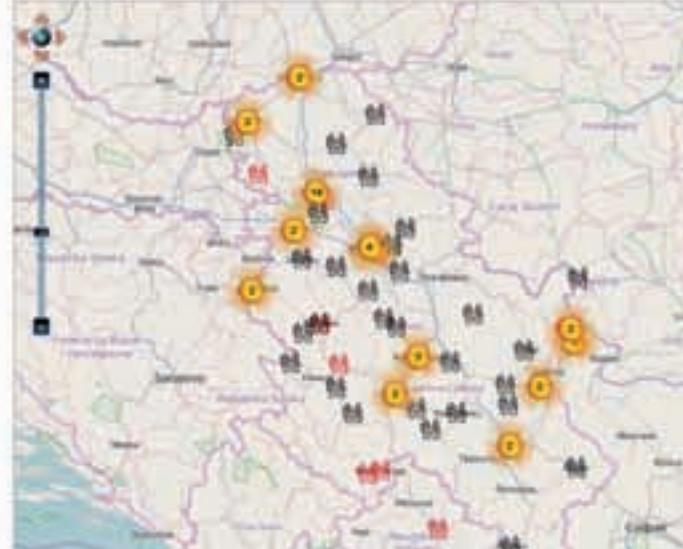

Ministarstvo za kulturu
Republike Srbije
Upravljanje i razvoj kulturnog
nasledja
Prepoznavanje kulturnih
vrednosti

Prepoznavanje kulturnih vrednosti

Prepoznavanje kulturnih vrednosti vredno je uzbacati 10 satelitskih mrežica ili satelitskih značajki, zabilježiti preostale u vrednost neopoznatoj kulturnoj dobitku od prepoznavanja kulturnih i prirodnih vrednosti (član pravila 10/II, član 11/II, član 20).

Mapa prepoznavanja kulturnih vrednosti vrednosti u Srbiji.

Prepoznavanje kulturnih vrednosti vrednosti i razvojivanje značajki (H) i satelitske prepoznavanje kulturnih vrednosti (M).

Trgovačke povlastice Dubrovčana

Nesporazumi koji su postojali između Dubrovnika i Srbije diplomacija je izgladila pa je 1349. godine car **Stefana Dušan** izdao povelju Dubrovčanima kojom im je zajamčio nekadašnja prava slobode trgovanja i kretanja uz plaćanje carine, ali pod uvjetom da ne izvoze oružje u susjedne zemlje. Opstanak kolonija u Srbiji i svoje trgovačke interese Dubrovčani su i pored povremenih sukoba sa srpskim vladarima i velikašima štitili diplomacijom i novcem. Od 1358. Dubrovčani priznaju vlast ugarsko-hrvatskog kralja (**Ludovika I. Anžuvinaca**), prije 1358. su pod Venecijom, iako vode samostalnu politiku te se u svojim sporovima u Srbiji služe i utjecajem ugarsko-hrvatskog kralja. Zbog rasula nekadašnjega srpskog carstva, međusobnih ratova i carinskih zapreka obim trgovine te broj trgovaca u kolonijama se smanjivao. Zbog toga su Dubrovčani sa svojom sposobnom diplomacijom obnovili nekadašnje povlastice i regulirali odnose sa svim osamostaljenim dinastima nekadašnje države Nemanjića. Krajem XIV. stoljeća trgovina je opet oživjela, da bi u prvoj polovici XV. stoljeća trgovali na područjima pod kontrolom **Lazarevića i Brankovića**. **Stefan Lazarević** koji je do 1402. godine bio turski vazal posredovao je kod turskog sultana koji im je 1396. izdao povlastice o slobodnoj trgovini po Turskoj i teritoriju njezinih vazala (Brankovića i Lazarevića).

MAČVANSKA BANOVINA

Ovdje ćemo spomenuti i nazočnost Dubrovčana u Srijemskoj Mitrovici zbog povezanosti iste s Mačvom (gradom) i područjem Mačvanske banovine. Nazočnost Dubrovčana se spominje 1302. godine, no zasigurno su tamo bili i prije. Mitrovica je

Mercante Raguseo

bila važno stjedište dubrovačkih trgovaca tijekom XIV. stoljeća i jedna od prvih u južnoj Ugarskoj (prve obitelji dubrovačke vlastele u toj koloniji: Menčetići, Gučetići i Petranje, spominju se još i Sorkočevići, Gundulići, Ranjine i dr.). U gradu Mačvi trgovina se razvijala zbog položaja uz Savu (do danas nije točno lociran) bližine Mitrovice te Drine uz koju su vodili putovi iz bosanskih i srpskih rudnika. Dubrovčani su držali u zakupu trgovista Mačvu i Lipnik te je uspon tih naselja bio vezan uz trgovinu. Dubrovačka republika 1313. imenovala je konzulu za Mačvu i okolinu što svjedoči o porastu broja njezinih građana na tom području. Pojedini predstavnici kolonija živjeli su

na relaciji Mačva, Mitrovica, Beograd. Nedaleka kolonija u Mitrovici naročito je bila uspješna u razdoblju 1356. – 1396. Mitrovica je upravno bila uređen grad, imala je svoje pravo građanstva, no dubrovačka vlada 1361. godine zabranila je svojim građanima da ga prihvataju. Tamošnja trgovačka kolonija Dubrovniku je bila važna za širenje trgovačkih veza dalje po Srijemu i Ugarskoj pod kojom je u to vrijeme Beograd i Mačva. Njezini trgovci tako stižu do Bača, Kovina, Temišvara, Velikog Varadina, Budima itd. Dubrovčani su prema podacima iz 1396. godine imali i izvjesne privilegije u Mitrovici od Kraljevine Ugarske. Iste godine u Mitrovicu su upali Turci i popalili

ju, a dio stanovništva preselili u Malu Aziju, nakon čega njezino značenje kao trgovačkog centra opada, ali također i zbog razvitka Beograda koji je sve više privlačio pozornost Dubrovčana.

DOLAZAK FRANJEVACA

O podrijetlu Slavena katolika u Mačvi, pored kolonija dubrovačkih trgovaca, tragove možemo tražiti u bosanskim krstjanima. Franjevci dolaze u te krajeve na poziv srpskog raskrila **Dragutina** koji je ženidbenim vezama od ugarskog kralja (1284.) dobio na upravu Mačvu s Beogradom i Usoru u Bosni. Budući da je bio oženjen katolkinjom i od majke katolkinje, obiteljski vezan s ugarskom krunom, zbljazio se s katoličkom crkvom (tj. prihvatio jedinstvo s katoličkom crkvom). Papa **Nikola IV.** primio ga je pod zaštitu sv. **Petra** i uputio mu dva franjevca hrvatske provincije da na području pod njegovom upravom vrše službu inkvizitora. Iako su bosanski krstjani obitavali prvenstveno u Bosni, bilo ih je i u susjednim područjima. U *Žitiju kralja Dragutina* стоји bilješka da je u tim krajevima Dragutin mnoge od heretičkih obratio na vjeru kršćansku i krstio ih. Kasniji papa Bonifacije VIII. 1298. franjevcima je povjedio službu istraživanja i pobijanja heretičke zablude ne samo u Bosni, nego i u Srbiji (Mačva i dio Bosne pod vlašću Dragutina), Raškoj, Hrvatskoj i Istri. Uprava nad Mačvanskom banovinom hrvatskih i ugarskih velikaša tijekom XIV i XV. stoljeća pridonijela je daljnjem suzbijanju krivovjerja. Budući da se nalazila u susjedstvu područja čestih migracija (Srijema i Bosne), a i sama je bila tranzitni prostor Mačva je primačila kulturne obrasce iz okoline kao i tamošnje stanovništvo.

(Preuzeto sa sajta Hrvatskog nacionalnog vijeća)

Ljudevit Vujković Lamić

Atletika u današnjem smislu je nastala početkom dvadesetog stoljeća. Ranije se pod atletikom smatralo svako upražnjanje raznih sportskih grana – plivanje, boks, mačevanje, gimnastika, trčanje, nogomet, bacanje diska, kugle itd. Sav sportski život i razvitak sporta u Subotici veže se za ime **Lajoša Vermeše**, rođenog 27. srpnja 1860. godine, a sve je to započelo 1878. godine kada se kao student prilikom boravka u Rimu zainteresirao za **Mironovog Diskobolosa** i uzeo mjere diska, kojeg je dao izradići od željeza u Subotici. Od održanog prvog atletskog natjecanja 26. kolovoza 1880. godine preko puta današnje *Rotografike* pa preko **Nikole Matkovića, Đure Stantića**, nogometara **Bačke** počinje razvitak atletike u današnjem smislu. Nesumnjivo najveći promotor sporta, od upražnjanja tjelesnog odgoja do natjecanja bio je upravo Lajoš Vermeš.

ZALJUBLJENIK U SPORT

Ljudevit Vujković Lamić (12. kolovoza 1907. – 26. veljače 1972.) za sport se počeo zanimati veoma rano. Zanio se klizanjem i želio je naučiti klizati se. U vremenima nakon završetka I. svjetskog rata od starijih mlađića saznao je da na igralištu **Bačke** postoji umjetno klijalište u zimskom periodu koje nije bilo načinjeno na teniskom igralištu na zapadnom dijelu terena. Odlasci s đacima, poznanicima na **Bačku** su bili puni doživljaja jer se odazvili i na košarku, nogometu i tenisu. Inficiran sportom i naravno crveno bijelom bojom, **Bačku**, jablanove je doživotno obožavao, a nije ih nikada iznevjerio. Za vrijeme studija u Zagrebu bio je član Hrvatskog akademskog športskog kluba (HAŠK) ali i ovdje tokom dvije godine opet je nosio dres crveno bijele boje jer je to bila i HAŠK-ova boja. Kao član HAŠK-a bio je prvak Jugoslavije u utrci na 4 x 10 000 m u sastavu **Valenteković, Lapena, Vujković i Vedriš**.

Kao perspektivnog šesnaestogodišnjeg nogometara **Bačke** ga je povela 1923. godine na proslavu 20 godina od osnivanja HAŠK-a u Zagreb. To je bilo prvo natjecanje koje je Ljudevit Vujković – Moca uopće video. U prodavaonici knjiga u Ilici »natrefio« je na knjigu *Moderna atletika*, nakon prelistavanja ju je i kupio. Ova knjiga je osim pravila i opisa disciplina bila ilustrirana pokretima nogu, stopala, ruku, držanja tijela i sprave. Po njegovim riječima, kako je znao često govoriti, bilo je: »Otišao sam u Zagreb kao nogometar, a vratio kao atletičar.«

ZAPAŽENI REZULTATI

Svoje istomišljenike je našao među ostalim nogometarima: **Petru Šarčeviću, Antu Prćiću, Benu Cvijanoviću** pa čak i Čiku – **Andriju Kujundžiću** i uspio ih nagovoriti da nastupaju i kao atletičari. Već 15. kolovoza 1924. godine atletska sekacija je organizirala atletski miting na kome je Vujković

osvojio II. mjesto u trčanju na 1500 m. U Bečkereku (Zrenjanin) utrci na 4500 m 6 atletičara **Bačke** je stiglo među prvi osam te su osvojili I. mjesto u ekipnoj konkurenciji i bili osvajači *Gliksmanovog* pokala a u pojedinačnoj konkurenciji prvi je bio Vujković i to je njegova prva pobjeda u atletici.

U svom prilazu atletici predstavio se i kao trener i među gimnazijском omladinom zapazio **Jovana Mikića**, kojeg je uspio dovesti na atletsku stazu **Bačke** i trenirao ga je do njegovog odlaska u beogradsku *Jugoslaviju* u kojoj je postao član reprezentacije Jugoslavije, dvostruki pobjednik na Balkanijadama i olimpijac 1936. u Berlinu. U nogometu njegov trenerски instinkt je došao do izražaja jer je zajedno s Benom Cvijanovim organizirao pionirsku nogometnu školu već 1930. – pionire, petliće i kadete za dopunu I. i II. nogometnog tima.

Kao član *Hrvatskog katoličkog orla* 1929. godine na velikom sletu u Pragu bio je prvi na 3000 m,

a lovov vjenac mu je uručio lično predsjednik Češke **Tomas Masaryk**. Jedan od najvećih uspjeha mu je bila utrka na 1500 m u Ljubljani kada je oborio dodašnji rekord Jugoslavije, ali nažalost već nakon tri sata **Ivo Krevs** postavio novi rekord.

SUDAČKI POZIV

Vrlo rano, pored trenerskog poziva opredijelio se i za sudačko zvanje. Bio je međunarodni atletski sudac (član vrhovne sudačke komisije na PEA 1962. u Beogradu), savezni sudac u nogometu i republički sudac u rukometu. Osnivač i dugogodišnji voditelj Opcinske, Sreske atletske i trenerske te nogometne sudačke i trenerske organizacije. Bio je član Pokrajinske, Republičke te Savezne organizacije u sva tri ova sporta. Za vrijeme služenja vojnog roka (1932) u Bileći prisustvovao je s vojnim garnizonom utakmicu *Velež – Hajduk*. Nije platilo ulaznicu jer je imao sudačku legitimaciju. Službeni sudac nije stigao na utakmicu pa su preko razglosa pozvali lice koje je ušlo sa sudačkom legitimacijom. Našli su ga i u vojnoj opremi studio je utakmicu na zadovoljstvo oba tima i gledatelja.

Kao bankarski službenik bio je dugogodišnji službenik i omiljeni voditelj te finansijski inspektor i kao takav otiašao u zasluženu mirovinu.

Oprobao se i u novinarskom zvanju i bio dopisnik zagrebačkog *Sporta*, te *Subotičkog sportskog lista* od 1935. do 1941.

PRIZNANJA

U svom relativno kratkom životu dodijeljena su mu značajna priznanja od kojih treba izdvojiti Orden rada sa zlatnim vijencem, Zasluzni sportski radnik Jugoslavije, Zasluzni sportski dječatnik i sportaš SOFK-e Subotice, Zlatna plaketa u povodi 50 godina FSJ, Zlatna plaketa Saveza nogometnih trenera i još pedesetak raznih priznanja, diploma i nagrada u atletici, nogometu, rukometu i filateliji.

Ljudevit Vujković Lamić ml.
i Dražen Prćić

Zašto? Kako? Molim?

Kako nastaje vremenska prognoza?

Svjetski meteorološki dan obilježava se 23. ožujka. Tim povodom evo nekoliko zanimljivih podataka o predviđanju vremenskih uvjeta. Vremenske prilike označavaju stanje u Zemljinoj atmosferi i promjena u njoj, a grana znanosti koja proučava promjenu vremenskih prilika (oborine, oluje, tornada, cikloni...) zove se meteorologija. Postoji više grana meteorologije, kao što su biometeorologija, klimatologija, agrometeorologija... Nekada se promatrao nebo i

ponašanje biljaka i životinja da bi se saznalo kakvo će vrijeme biti. Danas se za prognoziranje vremena svakodnevno prikupljaju podaci iz meteoroloških postaja s prilično velikog područja. Meteorološke postaje su opremljene termometrima, higrometrima, anemometrinama, menzurama i živinim barometrima. Podaci se prikupljaju iz više od 8 000 meteoroloških postaja koje su postavljene na raznim mjestima. Svaka tri sata podaci se šalju u 13 glavnih meteoroloških središta Svjetske meteorološke organizacije, gdje se pohranjuju u računala, a meteorolozi na temelju njih rade vremenske prognoze. Prognoza vremena može biti kratkoročna i dugoročna. Dugoročna prognoza je prognoza dva tjedna unaprijed i njome se točno može predvidjeti opća meteorološka situacija. Kratkoročna prognoza je prognoza za dva-tri dana unaprijed i točna je u 90 posto slučajeva.

Neispavana ljepotica u Maloj Bosni

Đečji dramski odjel Hrvatsko kulturnog centra Bunjevačko kolo s predstavom *Neispavana ljepotica* (prema prići Sanje Lovrenčić *Bajka o Ružici i naopakoj tkalji*) gostovalo je u Maloj Bosni. Suradnja HKC Bunjevačko kolo, osnovne škole Ivan Milutinović i Mjesne zajednice Mala Bosna urodila je plodom

te se predstava odigrala 11. ožujka u prostorijama spomenute mjesne zajednice. Glumci su svoje umijeće prikazali učenicima nižih i viših odjeljenja škole u Maloj Bosni i djeci iz vrtića. Redateljica predstave Nevena Mlinko i nastavnik hrvatskog jezika u Maloj Bosni Silvester Bašić dogovorili su se oko izvedbe ove predstave. Glumcima koji se pripremaju za natjecanje ovo je bila treća izvedba te je poslužila i kao dodatno ohrabrenje, a djeci iz Male Bosne bilo je zanimljivo pogledati predstavu koju glume njihovi vršnjaci. Neispavana ljepotica je divno primljena te je preko sedamdeset djece i nešto malo odraslih pogledalo ovu predstavu. Ovim putem se i zahvaljujemo glumačkoj trupi, redateljici, marljivim radnicima iza scene te svima onima koji su pomogli da se ova predstava postavi na »daske« doma kulture u Maloj Bosni.

S. B.

Zapažen uspjeh učenika hrvatskih odjela

Učenici hrvatskih odjela u Subotici i okolici i ove godine na školskim i općinskim natjecanjima postigli su više nego zapažene rezultate. Po ovim podacima možemo vidjeti i rad i dostignuća hrvatskih odjela te ovo ujedno može biti i motivacija roditeljima budućih školaraca.

Evo rezultata:

KEMIJA

VII. razred

II. mjesto na općinskom natjecanju:
Martina Buljovčić i **Maja Imrić** – OŠ Matko Vuković

VIII. razred

I. mjesto na općinskom natjecanju:
Petar Huska – OŠ Ivan Milutinović

Plasirali su se na daljnje natjecanje

BIOLOGIJA

V. razred

I. mjesto na općinskom natjecanju:
Lucija Ivković Ivandekić – OŠ Ivan Milutinović

II. mjesto na općinskom natjecanju:
Donna Karan – OŠ Matko Vuković

III. mjesto na općinskom natjecanju:
Leona Matković – OŠ Matko Vuković
 Prve dvije učenice su se plasirale na daljnje natjecanje

VI. razred

II. mjesto na općinskom natjecanju:
Matija Mamužić – OŠ Matija Gubec

II. mjesto na općinskom natjecanju:
Marija Dulić – OŠ Matko Vuković

III. mjesto na općinskom natjecanju:
Zdenko Ivanković – OŠ Ivan Milutinović
Matija Mamužić se plasirao na daljnje natjecanje

VII. razred

I. mjesto na općinskom natjecanju:

Martina Buljovčić – OŠ Matko Vuković

II. mjesto na općinskom natjecanju:

Maja Imrić – OŠ Matko Vuković

Obje su se plasirale na daljnje natjecanje

VIII. razred

II. mjesto na općinskom natjecanju:

Mario Evetović – OŠ Matko Vuković

III. mjesto na općinskom natjecanju:

Petar Huska – OŠ Ivan Milutinović

MATEMATIKA

III. razred

Od 62 učenika na općinskom natjecanju, tri učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku.

Pohvala: **Petar Pećerić** – OŠ Matko Vuković.

IV. razred

Od 85 učenika na općinskom natjecanju, tri učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku. Svi troje su se plasirali na okružno natjecanje:

II. mjesto: **Matea Rudinski** – OŠ Sveti Sava

Pohvala: **Ivan Huska** – OŠ Ivan Milutinović

Pohvala: **Luka Mrkaljević** – OŠ Vladimir Nazor

V. razred

Od 81 učenika na općinskom natjecanju, 5 učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku. Sljedeći učenici su se plasirali na okružno natjecanje:

III. mjesto: **Ivan Skenderović** – OŠ Matije Gubec

Pohvala: **Donna Karan** – OŠ Matko Vuković

VI. razred

Od 60 učenika na općinskom natjecanju, 4 učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku. Nitko se nije plasirao na okružno natjecanje.

VII. razred

Od 43 učenika na općinskom natjecanju, 2 učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku. Obje su se plasirale na okružno natjecanje

III. mjesto: **Martina Buljovčić** – OŠ Matko Vuković

Pohvala: **Maja Imrić** – OŠ Matko Vuković

VIII. razred

Od 40 učenika na općinskom natjecanju, 3 učenika se natjecalo na hrvatskom jeziku. Jedan učenik se plasirao dalje na okružno natjecanje.

Pohvala: **Mario Evetović** – OŠ Matko Vuković

PETAK
20.3.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:05 Oscar Niemayer - Arhitekt i njegovo stoljeće, dokumentarni film
11:05 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:15 Sport
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan: Moje drugo lice
13:40 Labirint
14:25 Riječ i život: Otići ili ostati?
14:55 Pozitivno
15:20 Kulturna baština
15:35 Crno-bijeli svijet, serija
16:35 Hrvatska uživo
17:43 I to je Hrvatska
17:57 Iza ekranu
18:30 Javna stvar
19:00 Dnevnik
20:00 Ciklus James Bond: Casino Royale, britansko-američki film
22:25 Dnevnik 3
22:53 Najava
22:55 Otvoreno
23:45 Noćna kavana
00:35 Značka, američki film - Filmski maraton
02:15 Uzimam, ne uzimam - kanadski film
03:40 Reprizni program
04:20 Svaki dan dobar dan: Moje drugo lice
04:50 Riječ i život: Ostati ili otići?
05:20 Hrvatska uživo
06:25 Dolina sunca, telenovela

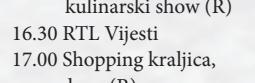

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Klokan Dundee, dokumentarni film
10:00 Action Man, serija za djecu
10:25 Puni krug
10:40 Ni da ni ne: Privatizacija vodoopskrbe
12:00 Glee , serija
12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna seirja
13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija
14:00 Uzimam (ne uzimam) - kanadski film
15:35 Najljepši vrtovi

Australije , dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatki svijet Charlyjevih andela , dokumentarna serija (R)
17:00 Klokan Dundee, dokumentarni film
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:00 Dodjela Večernjakove ruže 2015.
21:15 Vrijeme na Drugom
21:19 Dobra žena , serija
22:05 Viši inspektor Banks, serija
23:40 Zločinački umovi , serija
00:25 Garaža: Steve Wolfman Band
00:55 Potraga za ubojicom, američki film
02:25 Noćni glazbeni program

05.35 RTL Danas, (R)
06.20 Virus attack, animirana serija
06.35 Tenkai vitezovi, animirana serija
07.00 Timon i Pumbaa, animirana serija
07.25 Sve u šest, magazin (R)
07.55 TV prodaja
08.10 Hitna služba, dramska serija (R)
09.05 TV prodaja
09.20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
10.15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11.15 TV prodaja
11.30 Hitna služba, serija
12.25 Shopping kraljica, show (R)
13.25 Pet na pet, kviz (R)
14.20 Vatre ivanjske, serija (R)
15.20 Tri, dva, jedan - kuhalj, kulinarски show (R)
16.30 RTL Vjesti
17.00 Shopping kraljica, show (R)
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas,
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Alamo,igrani film, akcijski
22.30 Rambo 3, film, akcijski
23.05 Eurojackpot
23.10 Rambo 3, film, akcijski
00.35 Tavan,igrani film, horor
02.00 Divlja orhideja 2,igrani film,erotika drama
03.55 RTL Danas, (R)
04.40 Kraj programa

SUBOTA
21.3.2015.

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Klokan Dundee, dokumentarni film
10:00 Action Man, serija za djecu
10:25 Puni krug
10:40 Ni da ni ne: Privatizacija vodoopskrbe
12:00 Glee , serija
12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna seirja
13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija
14:00 Uzimam (ne uzimam) - kanadski film
15:35 Najljepši vrtovi

07:25 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Dolina osvete, američki film

09:05 Normalan život
09:55 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma - multinacionalni magazin
14:35 Djeveruša na zadatku, američki film
16:20 Potrošački kod
16:55 Seoska gozba , gastropotpis
17:45 Manjinski mozaik
18:00 Lijepom našom: Labin
19:00 Dnevnik
19:55 LOTO 7/39
20:00 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
22:00 Vikički , serija
23:00 Dnevnik 3
23:20 Kraljevstvo nebesko, američki film - Filmski maraton
01:40 Dolina osvete, američki film - Filmski maraton
03:15 Reprizni program
04:10 Duhovni izazovi
04:40 Veterani mira
05:25 Prizma - multinacionalni magazin
06:10 Lijepom našom: Labin

05:45 Generalna špica - zastava, himna
05:50 Biblia
06:00 Juhuhu
09:00 Laboratorij na kraju svemira
09:10 Film za djecu - strani
11:25 Meribel: Svjetski skijaški kup (Ž) - slalom, prijenos 2. vožnje
12:25 Meribel: Svjetski skijaški kup (M) - veleslalom, prijenos 2. vožnje
13:30 Lidjina kuhinja, dokumentarna serija
13:56 Sveti vrtlara , dokumentarna serija
14:25 Ciklus James Bond: Casino Royale, britansko-američki film
16:45 Subotom ujutro
18:00 Košarka, finale Kupa (Ž), prijenos
19:45 Dječja usta
20:00 Top Gear (21), dokumentarna serija
20:55 Vrijeme na Drugom
21:00 Ray Donovan, serija
21:45 Village folk: Sanduci s voćem i povrćem
22:00 Igra prijestolja , serija
00:30 Noćni glazbeni program

05.05 RTL Danas, informativna emisija (R)

05.50 Timon i Pumbaa, animirana serija
06.40 Aladdin, animirana serija
07.05 Tenkai vitezovi, animirana serija
07.30 TV prodaja
07.45 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
08.50 TV prodaja
09.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
10.05 TV prodaja
10.20 Vrlo zapetljana priča,igrani film, animirani (R)
12.15 Cirkus, zabavna emisija
14.30 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
15.30 Svetogruči Evan,igrani film, komedija (R)
16.30 RTL Vjesti, informativna emisija
16.40 Svetogruči Evan,igrani film, komedija (R)
17.30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.15 Galileo - nove epizode, zabavna/ obrazovna emisija
20.00 Prisila na brak,igrani film, komedija
22.10 Četiri vjenčanja i sprovod,igrani film, romantična komedija
00.25 Laka lova,igrani film, kriminalistička komedija
02.25 Astro show, emisija uživo
03.25 RTL Danas, informativna emisija (R)
04.10 Kraj programa

NEDJELJA
22.3.2015.

07:27 Klasika mundi: Hampson, Kremer, Bašmet, Muti i Bečka filharmonija u Salzburgu
08:20 Zlatna kinoteka: The Whole Town's Talking, američki film
10:00 Press klub
10:50 Istrage gospodice Fisher, serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro

15:30 Posljednji tango u Halifaxu , serija
16:25 Vrtlarica

17:00 The Voice - Najljepši glas Hrvatske

19:00 Dnevnik

19:55 LOTO 6/45

20:00 Baršunasti teroristi, dokumentarni film

21:27 Vikički , serija

22:30 Dnevnik 3

22:50 Damin gambit

23:35 Zlatna kinoteka: The Whole Town's Talking, američki film

01:10 Press klub

01:55 Nedjeljom u dva

02:55 Damin gambit

03:35 Reprizni program

04:25 Mir i dobro

04:50 Plodovi zemlje

05:40 Rijeka: More

06:10 Vrtlarica

HRT 2

06:20 Generalna špica - zastava, himna

06:25 Juhuhu

09:25 Ninin kutak: Robot od metalnog otpada Ninin kutak

09:30 Čarobna ploča: Širimo vidike

09:45 Serija za djecu - strana

10:15 Pozitivno

10:40 Biblia

10:50 Portret crkve i mesta

11:00 Krk: Ređenje biskupa Ivica Petanjka, prijenos

14:05 Meribel: Svjetski skijaški kup (M) - slalom, snimka

16:00 Olimp

18:25 Magazin LP

19:00 Juhuhu

20:00 Sri Lanka - Elephant Island, dokumentarni film

20:55 Vrijeme na Drugom

21:00 Ray Donovan, serija

21:50 HNL - emisija

22:40 Igra prijestolja , serija

00:30 Noćni glazbeni program

RTL

05.10 RTL Danas, informativna emisija (R)

05.55 Timon i Pumbaa, animirana serija (R)

06.45 Aladdin, animirana serija (R)

07.10 Tenkai vitezovi, animirana serija

07.40 TV prodaja

07.55 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)

08.55 Shopping kraljica,

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa... Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

www.pogrebno.rs

KONTAKT TELEFON
ZA DETALIJNE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

lifestyle emisija (R)
 09.55 TV prodaja
 10.10 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 11.10 TV prodaja
 11.25 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
 12.00 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija (R)
 12.55 Prisila na brak,igrani film, komedija (R)
 15.00 Četiri vjenčanja i sprovod, romantična komedija (R)
 16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16.40 Četiri vjenčanja i sprovod, romantična komedija (R)
 17.30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.15 Galileo - nove epizode, zabavna/obrazovna emisija
 20.00 X Factor Adria, show
 21.20 Neka bolji pobijedi, igrani film, akcijska romantična komedija
 23.10 CSI: Miami, kriminalistička serija
 00.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
 01.00 Astro show, emisija uživo
 02.00 RTL Danas, informativna emisija (R)
 02.45 Kraj programa

**PONEDJELJAK
23.3.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Romantičnim rijkama, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Treća dob
 13:40 Rijeka: More
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Glas domovine
 16:00 Da, ministre - humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Odmori se, zasluzio si - humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Pogledi: Božidar Violić u znaku blizanaca,

dokumentarni film
 21:00 Počivali u miru, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Otvoreno
 23:20 Drugi format
 00:05 Kino Milenij - filmovi Claudea Leloucha: Une pour toutes, francuski film
 02:00 Društvena mreža
 03:05 Glas domovine
 03:30 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Dolina sunca, telenovela

06.45 Tenkai vitezovi, animirana serija
 07.10 Timon i Pumbaa
 07.35 Sve u šest, magazin (R)
 08.05 Pet na pet, kviz (R)
 09.00 TV prodaja
 09.15 Hitna služba, serija (R)
 10.10 TV prodaja
 10.25 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.25 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 12.20 TV prodaja
 12.35 Hitna služba, serija
 13.35 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.35 Neka bolji pobijedi, igrani film, akcijska romantična komedija (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show

05:55 Generalna špica - zastava, himna

09:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija
 10:00 Action Man, serija za djecu
 10:27 Notica
 10:42 Školski sat
 11:12 Briljanteen
 11:52 Najava
 12:00 Glee, serija
 12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna serija
 13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija
 14:00 Keeping Up With Rendalls, američki film
 15:35 Najlepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih andela, dokumentarna serija
 17:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:00 Dobra žena, serija
 20:45 Vrijeme na Drugom
 21:00 Romantičnim rijkama, dokumentarna serija
 21:25 Boja strasti, telenovela
 21:55 CSI: Las Vegas, serija
 00:10 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade
 21:55 Bivši dečko, američki film
 23:25 CSI: Las Vegas, serija
 00:10 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade
 00:55 Noćni glazbeni program

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Romantičnim rijkama, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Treća dob
 13:40 Rijeka: More
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Glas domovine
 16:00 Da, ministre - humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Odmori se, zasluzio si - humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Piramida
 21:05 Počivali u miru, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Paralele
 23:20 Hollywood Between Paranoia & Sci-Fi - The Power of Myth,

05.45 RTL Danas, (R)
 06.30 Virus attack, animirana serija

dokumentarni film
 00:20 Šimun Cirenac, snimka kazališne predstave
 01:55 Svaki dan dobar dan
 02:25 Društvena mreža
 03:30 Turistička klasa
 03:55 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 09:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija

10:00 Action Man, serija
 10:25 Dječja usta
 10:37 Školski sat
 11:07 EBU dokumentarni film za djecu
 11:22 Ton i ton
 11:37 Kokice
 12:00 Glee, serija

12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna serija

13:10 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
 14:05 Lone Rider, američki film
 15:35 Najlepši vrtovi Australije, dokumentarna serija

16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih andela, dokumentarna serija

17:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija

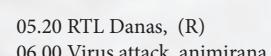
18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:00 Dobra žena, serija
 20:45 Vrijeme na Drugom
 21:35 DW: Shift (R)

21:55 Rocky 4, američki film

23:25 CSI: Las Vegas, serija

00:10 Noćni glazbeni program

**UTORAK
24.3.2015.**

05.20 RTL Danas, (R)
 06.00 Virus attack, animirana serija
 06.15 Tenkai vitezovi, animirana serija
 06.45 Timon i Pumbaa, animirana serija
 07.10 Sve u šest, magazin (R)
 07.40 Pet na pet, kviz (R)
 08.30 TV prodaja
 08.45 Hitna služba, dramska serija (R)
 09.45 TV prodaja
 10.00 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.55 Pomorska ophodnja,

akcijska serija
 11.55 TV prodaja
 12.10 Hitna služba, serija
 13.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.10 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

**SRIJEDA
25.3.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Romantičnim rijkama, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Potrošački kod
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Eko zona
 16:00 Da, ministre - humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Odmori se, zasluzio si - humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 19:55 LOTO 7/39
 20:00 Seoska gozba, gastropotopis
 21:00 Počivali u miru, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Otvoreno
 23:20 Kino Europa: Zatvoreni krug, poljski film
 01:15 Svaki dan dobar dan
 01:45 Društvena mreža
 02:50 Eko zona
 03:15 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 07:00 Juhuhu najava + špica
 09:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija
 10:00 Action Man, serija za djecu
 10:25 Čarobna ploča
 10:40 Školski sat
 11:10 Boli glava
 11:25 Generacija Y
 12:00 Glee, serija
 12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna seirja
 13:10 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
 14:05 Taj talijanski život, njemačko-talijanski film
 15:35 Najlepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih andela, dokumentarna serija
 17:00 Špijun među pingvinima, dokumentarna serija
 18:00 Kod Sunca u šest
 18:45 Vaterpolo, EL: Primorje - Partizan, prijenos
 20:00 Dobra žena, serija
 20:45 Vrijeme na Drugom
 20:49 U potrazi za Markom Polom, dokumentarna serija (R)
 21:45 Američka nevjesta, britanski film
 23:20 CSI: Las Vegas, serija
 00:05 Noćni glazbeni program

05.20 RTL Danas, (R)
 06.00 Virus attack
 06.15 Tenkai vitezovi
 06.45 Timon i Pumbaa
 07.10 Sve u šest, magazin (R)
 07.40 Pet na pet, kviz (R)
 08.30 TV prodaja
 08.45 Hitna služba, serija (R)
 09.45 TV prodaja
 10.00 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.55 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.55 TV prodaja
 12.00 Hitna služba, serija
 13.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.10 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhanj!
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

ČETVRTAK
19.3.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Željeznice pod zastavom dvoglavog orla, dokumentarni film
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Paralele
 14:25 Društvena mreža
 15:30 Međimurski plesovi, emisija pučke i predajne kulture
 16:00 Da, ministre - humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Odmori se, zasluzio si
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Večer na 8. katu
 21:00 Počivali u miru, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Labirint
 23:20 Pola ure kulture
 23:55 Svaki dan dobar dan
 00:25 Društvena mreža
 01:30 Pučka i predajna kultura
 01:55 Reprzini program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 07:00 Juhuhu najava + špica
 09:00 Machli - Kraljica tigrova, dok. film
 10:00 Action Man, serija za djecu
 10:25 Laboratorij na kraju svemira
 10:32 Navrh jezika
 10:42 Školski sat
 11:12 Kokice
 11:30 Indeks
 12:00 Glee, serija
 12:40 Boemska kuhinja Chrisa Saleema, dokumentarna seirja
 13:10 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
 14:05 The Way Back Home, američki film
 15:35 Draga Genevieve, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih andela, dokumentarna serija
 17:00 Machli - Kraljica tigrova, dokumentarni film
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 19:02 Oskarove priče
 19:17 Hello Kitty, crtana serija
 19:33 Lijeni grad, crtana serija
 19:58 Juhuhu
 20:00 Dobra žena, serija
 20:45 Vrijeme na Drugom
 20:49 Večer s Joolsom Hollandom
 21:55 Drugi muškarac, američki film
 23:20 CSI: Las Vegas, serija
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

05.20 RTL Danas, (R)
 06.00 Virus attack, animirana serija
 06.15 Tenkai vitezovi, animirana serija
 06.45 Timon i Pumbaa, animirana serija
 07.10 Sve u šest, magazin (R)
 07.40 Pet na pet, kviz (R)
 08.30 TV prodaja
 08.45 Hitna služba, serija (R)
 09.45 TV prodaja
 10.00 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.55 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.55 TV prodaja
 12.10 Hitna služba, serija
 13.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.10 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhanj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno - razgovor* na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svjetionik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD *Vladimir Nazor* iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
 Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Boja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Gоворимо хрватски*

19.00 - 19.30

- Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbe - tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba* (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

- *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom)
- *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

- *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom)
- *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur cafe* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za modernu vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

- Narodna glazba • *Blic* vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
- 18.15 *Vojvodanski tjedan*
- 18.30 *Kronologija* - Dogodilo se na današnji dan
- 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
- 20.00 *Divni novi svijet*
- 20.55 Odjava programa

Nedjelja

- 18.00 Najava programa, Vijesti dana
- 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
- 18.30 *Kronologija* - Dogodilo se na današnji dan
- 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
- 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
- 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

VESNA ZELENIKA, PODUZETNICA IZ BEZDANA

Vesnina obitelj

Komunikacija i rad s ljudima

Trgovkinja, poduzetnica, vijećnica HNV-a, majka, baka, ljubiteljica orijentalne kuhinje...

Vesna Zelenika bavi se trgovinom, voli svoj posao, komunikativna je, voli rad s ljudima i kako kaže, to je čini ispunjenom i sretnom. U ovoj struci je već 15 godina. Vesna je uodata, a prije dvije i pol godina postala je i baka. Ima dva sina, **Mladena**, kojemu je 30 godina i **Stojana** kojemu je 27 godina. Unučice su malene, **Elena** ima 2 i pol godine, a **Nera** 7 mjeseci.

Rodom iz Mostara, poslje udaje nastanila se u Bezdaru, mjestu na obali Dunava koje je po mnogočemu poznato, a ono što bi mi izdvojili su nadaleko čuveni, ručno i unikatno tkani damast, stolnjaci, posteljno platno, kako za ugostiteljstvo tako i za domaću uporabu. Bezdanski damast bit će prvi proizvod iz Vojvodine s priznatim geografskim podrijetlom koji nije iz oblasti prehrabrenih proizvoda i time staje u rang s već zaštićenim pirotskim čilimom.

»DEMOKRATSKI« PREDZNAK

»Što se tiče politike i društva, u politici nisam uspjela jer sam osoba koja želi razmišljati svojom glavom. Politika ne pozna je razum, samim time ne bih o njoj, pogotovo ne o ovakvoj koja ima predznak 'demokratski', kaže Vesna i dodaje da je vijećnica Hrvatskog nacionalnog vijeća. »Osnivačica sam udruge s Hrvatskim predznakom i cilj mi je očuvanje kulture i običaja naroda kojemu pripadam. Skromni projekti do sada su realizirani preko naše udruge.«

CVIJEĆE - NAJVEĆI HOBI

»Moj najveći hobi i ljubav u slobodno vrijeme je cvijeće. Uglavnom je to nešto što me ispunjava i usrećuje. Svoje želje ostvarujem razmjerno mogućnostima i vremenom. U prvom

planu je moja obitelj, pa posao.«

S obzirom na to da Vesna ima veliku obitelj sigurno i nešto lijepo kuha, ili ima neke dobre recepte u svojoj kulinarškoj bilježnici. »Kuhati stvarno volim. Volim bilo slano ili slatko, a pripremanje kolača me posebno uveseljava. Između ostalog volim pripremati orijentalne specijalitete svih vrsta», kaže Vesna.

Naše pretpostavke su potvrđene, a Vesna je rado podijelila recept koji voli s nama. Budući da je ljubiteljica orijentalne kuhinje i recept stiže iz ove oblasti.

Branka Dulić

DIJELIMO S VAMA RECEPT!

Sarma je izvorno tursko jelo koje se posebice na istoku Europe priprema na brojne načine. Jedan od njih je i japrk, najčešće u listu vinove loze ili u listovima raštike kakav je i Vesnin recept koji je podijelila s nama.

Japrak

SASTOJCI:

500 g većih listova raštike / 1 kg mljevene teletine od buta / 100 g luka / 100 g riže / sol / 1 žlica vegete / 2 žlice ulja / papar / 1 žličica nasjeckane metvice

Za posluživanje:

400 ml kiselog mlijeka.

PRIPREMA:

Listove raštike potopite u vrelu posoljenu vodu, izvadite, a zatim stavite u hladnu vodu te ocijedite. Mljevenom mesu dodajte sitno narezan luk, rižu, sol, vegetu, ulje, papar te sve zajedno dobro izmiješajte.

Listove raštike napunite pripremljenim nadjevom i savijte ih u sarmice. U širu posudu posložite sarmice u jednom redu, podlijte s malo vode i ospite narezanim metvicom.

Posudu poklopite i kuhajte na laganoj vatri oko sat vremena. Posudu povremeno protresite, a po potrebi podlijte s malo vode.

USPJEŠNA PREKOGRAĐIČNA SURADNJA VINARA IZ SRIJEMA

Ljubav prema vinu

»Zajednički nam je Srijem, fruškogorsko vinogorje i dobra vina, a najznačajnija nam je mogućnost pisanja zajedničkih IPA projekata i ostvarivanje dalje prekogradične suradnje u ovoj oblasti«, kaže Ivan Tatić

Udruga štovatelja vina Marcus Aurelius iz Srijemske Mitrovice, nedavno je posjetila udrugu vinara i vinogradara Srijem iz Lovasa u Republici Hrvatskoj. To je bila uzvratna posjeta štovatelja vina nakon posjete udruge vinara iz Republike Hrvatske na internacionalnoj manifestaciji *Zlatni dan vina* u Srijemskoj Mitrovici.

SRIJEM U DVije DRŽAVE

Tijekom jednodnevnog druženja s vinarima iz Lovasa i Opatovca, vinari iz Srijemske Mitrovice imali su priliku družiti se i upoznavati vina i područme svojih prijatelja iz Republike Hrvatske. Mitrovčani su se po povratku iz Lovasa vratili s prekrasnim dojmovima koje su poželjeli podijeliti s nama, govoreci da su ih domaćini upoznali sa svim poznatim fruškogorskim sortama bijelog vina, traminca i graševinom i da su ih tom prigodom ubijedili da oni skupa nisu dva različita Srijema, nego da je to Srijem u dvije države i da je buduća suradnja sasvim izvjesna. »Značaj našeg zajedničkog druženja je veliki, zato što

premoščava jaz nastao prethodnih decenija između naše dvije susjedne države. Zajednički nam je Srijem, fruškogorsko vinogorje i dobra vina, a najznačajnija nam je mogućnost pisanja zajedničkih IPA projekata i ostvarivanje dalje prekogradične suradnje u ovoj oblasti«, rekao je Ivan Tatić predsjednik Udruge štovatelja vina iz Srijemske Mitrovice.

FRUŠKOGORSKO VINGORJE

Nastavak prekogradične suradnje očekuje se kroz razmjenu

iskustava, a u planu je da vinari iz Republike Hrvatske dođu u uzvratnu posjetu Srbiji. »Došli smo do zaključka da srpska i hrvatska vina nemaju gotovo nikakve razlike. To su vina fruškogorskog vinogorja i jedna i druga su podjednako dobra, ali ima prostora za usavršavanje i mislim da će prekogradična suradnja do toga i dovesti«, istakla je članica udruge štovatelja vina iz Srijemske Mitrovice Jelena Kuzminac. Očito je da se priča o prekogradičnoj suradnji dvije

države popularizira na više polja, a čini se da je vino jedno od prvih stvari pomoći kojih će se susjedi najlakše povezati.

Ono što je zajedničko za Srijem kako s jedne tako i s druge strane jeste ljubav prema vinu odakle se i stvorila suradnja između ove dvije vinarske udruge, a budućnost ove suradnje ogleda se u prekogradičnim projektima, koja će prema očekivanjima, donijeti obostranu korist.

S. Darabašić

Föth optika
SUBOTICA
024/ 551 045

Preljetna akcija!
-50%
NA SVE dioptrijske okvire i sunčane naočale!
-20%
SEZONSKOG POPUSTA na pojedina multifokalna leća!

od 01.04.2015. do 31.05.2015.

Privatna stomatološka ordinacija
Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge
dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert
24000 SUBOTICA Dure Dakovića 7/a Tel.: 024/554-136

POGLED S TRIBINA

Derbi

Sreća prati hrabre, stara je narodna izreka, ali u nogometu ona je mnogo češće saveznik jakih.

Tako je bilo prošle subote na Poljudu, u još jednom izdanju najvećeg hrvatskog klupskega derbija.

Hajduk je golom **Balića** vodio s 1:0 sve do 94 minute, a onda je lopta sjela na nogu **Machadu** i **Dinamov** internacionalac je fenomenalno pogodio mrežu vratarja **Kalinića**. I vodeća momčad prvenstva ostala je neporažena na gostovanju kod najvećeg rivala.

Nakon neodigranog derbi susreta u Zagrebu, splitsko izdanje je ipak odigrano pred za hrvatske prilike respektabilnih 16.000 gledatelja, koliko **Dinamo** ne može skupiti u nekoliko susreta.

Split i cijela Dalmacija žive za **Hajduku**, i to su ponovno dokazali. Dolaskom na utakmicu, ali i iskrenim suzama nakon nje. Da, možda će se nekome tko ne poznaje tamošnje nogometne prilike, činiti čudno i smiješno da netko može zaplakati zbog *baluna*. Ali, to je upravo zato što ih ne poznaje.

Ljubav prema **Hajduku** je nešto posebno na svehrvatskim prostorima, jer bila boja se voli i nosi od malih nogu. Naslovi i pobjede nemaju ništa s time, jer maksima brojnih navijača majstora s mora je već odavno Nije mi ţa ča te volim.

Neodlučeni ishod susreta na Poljudu samo je, još jednom, potvrdio kako je **Dinamo** ipak za kopanje ispred svih svojih suparnika u domaćem šampionatu. Objektivno govoreći, modri su imali više šansi i mnogo prije četvrte minute sudačkog produžetka su mogli osigurati povoljan ishod meča.

Na veliku žalost svih Hajdukovaca, golčina **Dinamovog** veznjaka u posljednjim trenutcima donijela im je dvostruku radost. Nisu poraženi i rival su nanjeli bol.

No, to je sve sastavni dio derbija. Derbija između dvaju najveća hrvatska nogometna kluba.

Na koncu, susret je završio bez pobjednika, ali je pobijedio nogomet.

O navijačkim nereditima nekom drugom prilikom...

D. P.

NOGOMET

Hajduk – Dinamo 1:1

Golovima **Balića** i **Machada**, **Hajduk** i **Dinamo** su remizirali u najvećem hrvatskom derbiju. S novim bodom Dinamo je sačuvao prednost nad Rijekom na, čini se, nedostiznih dvanaest bodova. Ostali rezultati 25. kola: Slaven – 4:0, Rijeka – Zadar 4:0, Istra 1961 – Osijek 1:0, Zagreb – Split 1:2

Tablica 1. HNL: Dinamo 63, Rijeka 51, Lokomotiva 38, Hajduk (1-) 37, Zagreb 30, Split 29, Slaven 27, Osijek, Istra 1961 22, Zadar 20

KOŠARKA

Cedevita drži korak

Pobjedom protiv **Budućnosti** (80:70) izravnog konkurenta za najviši plasman, košarkaši **Cedevite** su ostali u igri za bolju poziciju pred polufinalno doigravanje. **Cibona** je poražena na gostovanju kod **MZT Skoplja** (78:65), dok je **Zadar** doživio katastrofu u Beogradu protiv **Partizana** (87:53). **Cedevita** je i dalje četvrti, **Zadar** deveti, dok je **Cibona** pala na dvanaesto mjesto.

RUKOMET

Zagreb na +5

Rukometari hrvatskog prvaka **PPD Zagreba** svladali su dansku momčad **KIF Koldinga** (22:17) u prvom susretu osmine finala rukometne Lige prvaka. Izuvez posljednjih nekoliko minuta Zagrepčani su potpuno kontrolirali susret, pa je za očekivati kako će u uzvratnom susretu Kopenhagenu pet golova prednosti biti dovoljno za plasman među osam najboljih klubova u Europi.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internet: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun

za iznos posmrtnе pomoći koju daje PIO.

Molim Zvonka Rodenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatali. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Dajem satove engleskog jezika za sve uzraste. Tel.: 528-944.

Prodajem kuću u Kuru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje, 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlaki, a prodaju: »IMT« jednobrazni plug. tel.: 528 682 i kukuruz u klipu. tel.: 532 570.

Tražim mladu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvati oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotreboom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu - 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG, u središtu Sombora. Tel.: 025-5449220 ili 064-2808432.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lombardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se rolikja za glaćanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namještanj stana na Radjalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel.: 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo, gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlakie štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670 m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinjska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regul 3,8, klupska stol, škrinj za jastuke i regul 2, v / 2. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica *Gobell* 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavonska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatlju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavonska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajnožareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat i male, muško odijelo, šubara, čizme i poklanjaju se bijele mace i žuto štene nižeg rasta, kratke dlake. Tel.: 024 528 682

Besplatni mali oglasi uz kupon iz *Hrvatske riječi* VAŽI DO 27. 3. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:
Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prćić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREĐNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREĐNICE:**
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:
Davor Bašić Palković (kulturni i urednik *Kužišta*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prćić (sport i zabava)

Željka Vukov (društvo) i urednica *Hrcka*
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTVA I KOREKTOR:
Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:
Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:
Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREĐNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prćić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeva 4, radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ZIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: *Rotografika*
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila Agencije za privredne registre Republike Srbije pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija

u publikaciji Biblioteka

Matiće srpske, Novi Sad

32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO SVIM BUDUĆIM MAJKAMA

Blagoslov trudnica

»Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!« Ovim dijelom najljepše Marijine molitve trebalo bi se обратiti svakoj ženi koja u sebi nosi novi život. Ove godine uoči devetnice svetom Josipu, četrnaest trudnica primilo je blagoslov koji im je podijelio mons. **Andrija Aničić**. On je istaknuo je kako je dragocjeno njihovo svjedočanstvo o ljubavi prema novom životu upravo u ovo vrijeme kada je postalo sasvim normalno i veoma jednostavno odreći se istoga. Pohvalio ih je kako su one najljepši ukras naše Crkve. Na njihovim licima vidjela se vedrina, video se mir, te velika vjera u Gospodina. Jer samo s vjerom u Gospodina teška trudnoća, postaje laka, naporan i dug porod teče mirno i zaboravlja se brzo, a susret s novim životom stvara ozračje blaženstva.

Trudnice su na misi predvodile molitvu vjernika, a majka **Julijana** koja očekuje treće dijete, nakon pričesti pročitala je meditaciju *Velika majčina želja* iz koje vam donosimo dio: »...O, kako čeznem, Gospodine, da mi pogled zrači vjerom i sigurnošću, da mi ruka nad čedom bude blaga i onda kad mi leđa pritišće teško breme; da ljubim i kad se ljutim, da pjevam i kad plaćem! Dopusti mi, Gospodine, da im budem: utjeha u patnji, radost u tuzi, bogatstvo u siromaštvu; da mi srce bude mali čuvar velikih tajni, da bdijem nad njihovim danima, ne oduzimajući im slobodu! ...A onda, Gospodine, kad od svega ostat će im samo sjećanje na radost zajedničkih dana, neka njihova djeca pričaju djeci svoje djece da sam im jednostavno bila majka!«

Ovom prigodom čestitamo svim majkama i njihovim obiteljima te im želimo brz i lijep susret s njihovim novim članom.

A. D.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Use i u svoje kljuse

Piše: Branko Ivković

Faljnis čeljadi moja.

Ta kad već pitate moram vam i kajst, baš jevo nas trojica sidimo na njivi i ručamo posli prve ture razbacivanja mitrađa i Pera mi tu mlati bricom isprid nosa pa se samo moram sklonjat. Ta kaki je čorav još će mi otkinit vr nosa!

Sriča što mu ni brica već nije oštra kako triba... Latijo nam se ukazivat kako ne triba da priopravimo televiziju, a za te novce bolje da kupimo nove karte, jel na televiziji i nako samo nikne politikunske fantazije od koji mi paori polak ne razumimo, a ti koji kaki reseveri su i nako skupi. No što jest jest, bome za to malo škatulje triba dat tri nadnica, i to dobre a ne vake ko naše. Ode kod nas sve jeptinije, u našoj varoši dvared manja plata neg u glavnoj varoši. No Joso se smije priko zaloga, a ociko je slanine kugod dobar palac i sve strpo usta, a i fajin kruva. Doduše, smijemo se i mi jel njemu mrve ispadaju pravac u zdilicu s kiselnom.

»Ta šta vi divanite čeljadi moja, pa ne vidite da nas niko nizašto ni ne zareziva pa tako ni za te televizije. Jeto na priliku kad su bile one knjige o našem svitu nisu nas puštili ni u gradsku kuću, a još se oglasili i oni 'drugi' što su naši od nika nedilje i njima je baš još i drago što je to zabranjeno – toliko nas cinidu. Još i divanidu da to nisu nikake knjige. Dobro je čeljadi moja moj baćo Đeno divanijo u Ivković šoru da nama ne triba veći neprijatelj od nas sami. Sad niki dan kad su tili ić opet zaustavit drumove zbog mesa i mlika seljacima nisu ni dali kodbjage 'dobićete' jednog dana kad na vrbi rodi grožđe. I imade dosta tog zbog čeg mi ta televizija ne triba. Jedva čekam čeljadi moja da bidne ovo prolično čišćenje sela pa da donešedu te velike plevane škatulje i da ovaj moj stari rđav televizijon vućim u njeg. Neće mene niko više omlaćat, kad triba plaćat porez u našoj varoši 'rvati su prvi na tapeti, a kad se štograd triba za 'rvate uradit onda ne da gradonačelnik«, sve to kaže Joso.

Gledimo ja i Pere u nj pa se sve začudili otkud mu tolike pameti. Alal vera, jeste da je sedam godina išo do četvrtog razreda, al bome mu divan skroz na mistu. Prija desetak lita nas natirali da pravimo ambulantu, ova je rđava, mi opravili a oni sad šaljedu doktora kako njim se ćefne. Samo divanidu kako smo matoro selo, kandar bi ovi sadašnji doktori ličili samo zdrave i mlade, al kad triba divanit i politizirat ondak su oni glavni... Samo što nisu spasli svit! Baš sam skroz bisan čeljadi moja, kazao sam ovoj mojoj da će jedared napumpat bicigu pa lipo obać malo na šire ovu našu ravnicu da vidim jel je svudan tako jel samo u ovoj našoj varoši. No moždar ni ne tribam, dosta je i na drugim mistima velika sirotinja, samo par veliki varoši malkoc bolje žividu. Svi se kunu u boljitat sela, a u selu sve manje čeljadi. Na kraju će to biti prazna sela kako ja vidim. Eto opet sam se zadihanju a još triba koji mereš razbacit pa na salaš, a i ova dvojica se niki ulinili pa i moram povijat. Zbogom čeljadi moja, budte mi lipi i zdravi, a za drugo se morate sami snać.

Vaš Braniša

BAĆ IVIN ŠTODIR

Pile bi učilo kvočku

Vrime se popravilo, pa bać Iva oma malo i živnijo. Vi dana je stalno po dvoru, kljaštri voćke, komat vinograda što imade doma već davno isiko i nada se da će godina bit bolja neg lancka, pa će i katarka bit slada. Evo, odjutros i vitar pristo. Osto mu jedan komatić za priašovit, pa veli to će danas. Taman se najlipše zaufto s poslim, Taksa sto lajat, da se iskida. Na vraci niko rda, vada ne zna da ji triba malko podignit ka se otvaru. Priko zime su malo spala, pa će morat na petice metnit kakegod šarofe, vada onda više neće zapinjat. Ostavijo ašov i ošo otvorit, jel vaj kako je navro, još će ji i izvalit. Samo što je otkučijo vraca, nikaki deran se provuko nuž njega i sto mu ništa divanit. Veli da su se vi dana okupili i napravili nikaku novu partiju, al da ko nji neće bit lopovšaga ko što ima ko svi dosad. Gledi ga bać Iva, pa se malo i naškobijo. Ne zna jel imade i dvajst godina, a navučen, božem prosti. Doli farmerice i patike, a gore reklja i kravatna. Crnpurast je i malo šepav, a na glave ima nikaku miciku ko što je kadgoda nosijo naj Slavko iz crtani romana Nikad robom. Još mu samo fali petokraka. »Dera-ne, ajde ti prvo kaži Faljenisus, taki je red ka se unide komugod u kuću, pa čemo onda unit unutra i tamo se podivanit«, veli mu i unide u kujnu. Sili su, a njegova oma ponudila kafu. »Znadete, u naše partije su sve poštena čeljad, a u velike smo brige, jel vidimo da je u ve države sve više sirotinje. Eto, vi će sad dignit struju, pa će za misec dana ope smanjit plate i penzije, a ka se digne struja, digniće se i sve u dućana. E, mi čemo se borit da ne bude tako«, veli deran dok je bać Ivina naljivala kafu. »Dite, a čiji si ti, ka tako pametno divaniš? Ništa si mi jako poznat«, pita mu bać Iva i pruži mu bukaricu katarke. »Ta ne virujem da mi znadete, moji su se u vo selo doselili pri dvajst godina, a ja sam tude, priko štreke i došo na svit. Cigurno poznajete mojega dadu, prominjijo već vraganajst poslova. Ščim mu digoda ni bilo dobro, oma otkazo i zaposlio se dalje. Ja imam divojku o vaši, pa sam zoto i unišo u vu partiju što se stara o svi, a ne samo o svoji. Eto, na jesen čemo se vada ope izbirat, pa sam vam došo reć da bi bilo pametno da izbirnete nas. Ka dojdemo na vlast, mi čemo oma sve ve što kradu u rešt, a što su pokrali, to čemo jim ezekvirat. Dosta je već toga njevoga. A vama čemo spuščat sve što možemo, prvo struju i kruv. Nećete morat plaćat ni porez, a napravićemo vam i nove fabrike i dat nove traktore, pa će moć ko oče u fabriku, ko na paoršag«, divani deran ko navučen, a zagledo se čak u komšijski zid. »E, derane, derane, deder ti samo izduni tu bukaricu, pa idi to ispripovidaj i drugima. To bi tribalo čut što više čeljadi. Baš je lipo ka pilići počmu koičemu učit kvočku«, veli bać Iva i isprati nezvanoga gosta.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Fonda:** Džentlemen je muškarac koji štiti ženu sve dok s njom ne ostane nasamo.
- **Sand:** Um traži, ali srce nalazi.
- **Sagan:** Brak je lutrija u kojoj muškarac stavlja svoju slobodu, a žena sreću.

KVIZ

Silvije Strahimir Kranjčević

Koje godine i gdje se rodio hrvatski pjesnik Silvije Strahimir Kranjčević? Što je ostavilo neizbrisiv trag u njegovom životu? Kojim se pozivom bavio? Kada je i gdje objavio svoju prvu pjesmu? Kako se zvala njegova prva zbirka? Koje su bile glavne uporišne točke njegove poezije? Što je Silvije Kranjčević bio po političkom usmjerenju? Kada i gdje je u umro?

Umro je 29. listopada 1908. godine u Sarajevu.

Stavstveni hrvatski pravas.

Domovina - Čovjek - svemir

Bugarski je (1884).

Pjesmu Zavjet je objavio u Hrvatskoj VIII 1883. godine.

Biо je utjecaj.

Bosnavek u Rimu.

Rodio se 17. veljače 1865. godine u Šenju.

FOTO KUTAK

Izložba Kordej!

VICEVI

Pričaju dvije drugarice. Kaže prva:

- Doktor mi je rekao da idućih par tjedana živim samo na jabukama.

Kaže druga:

- A što ako padneš?

Pita sin oca:

- Tata što su to negativni brojevi?

- Vidi sine ovako: U autobusu je bilo 28 ljudi, a na stanici izašla 32 čovjeka.

Znači trebalo bi ući još 4 čovjeka da bi bus bio prazan.

NK Radnički Bajmak

Nogometni klub *Radnički* iz Bajmaka osnovan je 1905. godine na inicijativu nogometnih entuzijasta **Kalmana, Josipa i Alekse Fajvera, Lajče Budanovića, Josipa Hegera, Lajoša Kiša, Stevana Branta, Nikole i Stevana Merkovića, Horvatskog i Kemenjia**. Klub se od osnivanja natječe u svim ligama Subotice, a najveći mu je domet Vojvođanska liga, gdje je nekoliko godina igrao zapaženu ulogu. Najveći uspjeh kluba bilo je osvajanje drugog mesta u Vojvođanskoj ligi u prvenstvu 1975./76. godine.

NK *Radnički* danas natječe u PFL Subotica pod nazivom *Radnički 1905*.

Predsjednici kluba: **Dragutin Pejović, Savo Pavličević, Nikola Ivošević, Boro Radojičić, Ilija Kovačević, Mile Maravić, Milutin Kosanović, Sava Vukelić, dr. Ilija Trbović i Čedo Maravić**. Treneri u klubu: **Nikola Beneš, Aleksandar Marganić, Jeremije Kopas, Mihajlo Kečkeš, Borko Radojičić, Andrija Pavličević, Ranko Leškov, Aleksandar Petrović, Branko Roksandić, Rade Maravić, Ratimir Aprcović, Sima Mlovanov, Josip Zemko, Đerđ Major i Stevan Pozder**. Najbolji strijelci: **Nikola Maravić, Milan Vukelić, Arpad Likar, Aleksandar Marganić i Đeno Gršić**.

Najpoznatiji igrači: **Nikola Beneš (kasnije BSK - Beograd, Radnički - Niš), Aleksandar Marganić (BSK i Iskra - Beograd), Dušan Maravić (Spartak - Subotica, Crvena zvezda - Beograd), Rade Maravić, Bogdan Vitković, Stevan Vitković, Ivan Budanović, Sava Ivošević, Đerđ Sabo (Spartak - Subotica), Josip Feher, Stipan Milunović (Metalac - Osijek)**. Najbolji sastav nogometnika koji su nosili dres *Radničkog*: **Milan Ivancević, Mirko Perković, Josip Bašić, Vaso Tatalović, Sava Ivošević, Nedeljko Maravić, Jovan Žigić, Mićo Pavličević, Stevan i Rade Birovljev, Radovan Đelbabin, Stipan Milunović, Đorđe Rončević, Janoš Margit i Mile Dulić**.

Sportski savez Grada Subotice

NOGOMET

Bačka 1901 startala pobjedom

SUBOTICA – Nogometari najstarijeg nogometnog kluba u državi pobjedom su započeli nastavak prvenstva u Srpskoj ligi skupina Vojvodina. Dobrom igrom i s tri postignuta pogotka *Bačka 1901* je sviadala gostujuću momčad *Jedinstva* iz Satre Pazove (3:1) i navjestila lijepo nogometno proljeće. U sljedećem, 17. kolu, »crveno – bijeli« su ponovo domaćini, i u dočekuju subotu 21. ožujka od 14.30 sati dočekuju *Dinamo* iz Pančeva.

Zgoditak za nadu u opstanak

MONOŠTOR – Prvo proljetno kolo Područne lige Sombor donijelo je radost igračima *Dunava* iz Bačkog Monoštora. U utakmici protiv izravnoga rivala u borbi za opstanak, *NK Kule*, postigli su minimalnu, ali zlata vrijednu pobjedu od 1:0. Strijelac zgoditka vrijednog tri boda bio je **Stipan Kovač** u 65. minuti. Na novopostavljenim tribinama okupilo se blizu 150 navijača, koji su ovu pobjedu bučno proslavili.

I. A.

Umjesto utakmice radna akcija

SONTA – Nogometari *Dinama*, na iznenadjenje mnogih navijača, nisu u tjednu prije početka proljetnoga dijela zakazivali pripremne utakmice. Umjesto lopte, u nedjelju su se prihvatali alatki za uređenje okoliša svojeg sportskog objekta. Kako je u Srbiji bio dan žalosti, na početku akcije minutom šutnje su odali poštu stradalnicima, a po svršetku su imali zajednički ručak i opušteno druženje.

I. A.

Pobjeda Tavankuta

TAVANKUT – Minimalnom, ali izuzetno vrijednom pobjedom *Tavankut* je protiv *Zadrugara* iz Srpskog Miletića (1:0), osvojio tri važna boda na startu nastavka prvenstva Bačke lige. U nedjelju 22. ožujka, Tavankučani gostuju *OFK Mladosti* Apatinu.

KLIZANJE

Zapažen rezultat Leone Rogić

Budimpešta – Talentirana klizačica subotičkog *Spartaka*, **Leona Rogić** postigla je izvrstan rezultat na jakom međunarodnom natjecanju u Budimpešti. U konkurenciji mlađih juniorki predstavnica osam zemalja, iako po godinama još uvijek pionirka, osvojila je jedanaesto mjesto i još jednom potvrdila raskošan talent.

I. A.

MARINKO POLJAKOVIĆ, IZBORNIK NOGOMETNE REPREZENTACIJE HRVATA IZ SRBIJE

Igrati za reprezentaciju je velika čast i obveza

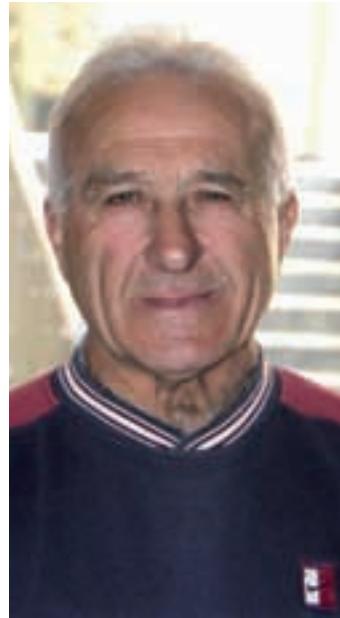
Razgovor vodio: Dražen Prćić

Koncem lipnja Zagreb će biti domaćin Svjetskog nogometnog prvenstva hrvatskih klubova i selekcija država u kojima Hrvati žive kao nacionalna manjina. Nogometna reprezentacija Hrvata iz Srbije od svog osnutka bilježi zapažene rezultate na velikim natjecanjima, a predstojeće SP bi za mnoge starije igrače moglo predstavljati i svojevrstan oproštaj od aktivnog nastupanja u izabranoj vrsti. Natjecateljska sezona je već uveliko u tijeku, a do puta u glavni grad Hrvatske ostalo je nešto više od tri mjeseca pa je pravo vrijeme za kraći razgovor s izbornikom reprezentacije, Marinkom Poljakovićem.

Polako se bližimo tom našem najvećem cilju, nastupu na Svjetskom prvenstvu hrvatskih klubova i reprezentativnih selekcija u Zagrebu i polagano se počinjemo pripremati za nastup na najvećoj smotri najboljih nogometnih momčadi iz cijele hrvatske dijaspora, započeo je priču izbornik Poljaković i dodaо: »Obavljeni su razgovori sa svim igračima koji su nositelji naše momčadi i postignut je dogovor da se svatko od njih pobrine za što bolju osobnu pripremu i održavanje igračke forme. Osobito, kada su u pitanju iskusniji nogometari koji su i započeli cijeli natjecateljski ciklus naše reprezentacije, a nastup na Svjetskom prvenstvu za nekolicinu od njih bi mogao biti i oproštajni u reprezentativnoj majici.«

PRIPREMNO RAZDOBLJE

Na naše pitanje kada su planirani prvi pripremni su-

sreti koji su zbog specifičnosti igračkih obveza u maticnim klubovima izabranih reprezentativaca ujedno i jedine prilike za praktičnu provjeru, izbornik Poljaković nam kaže kako je prvo okupljanje planirano za početak svibnja.

»Stručni stožer će analizirati situaciju u prvenstvima u kojima nastupa najveći broj naših reprezentativaca i izabrati slobodne termine za dva planirana prijateljsko-ogledna susreta na kojima bi željeli isprobati i provjeriti sve potencijalne kandidate za odlazak na SP. Planiramo odigrati meč protiv NK Osijeka i protiv momčadi Baje iz Mađarske, to bi za nas bile dvije vrlo atraktivne, a napose i vrlo korisne utakmice nakon kojih bi već posve profilirali sve konture budućeg sastava,«, kaže izbornik Poljaković.

REPREZENTATIVNI POPIS

Na koliko igrača se objektivno može računati u sastavljanju

U Zagrebu ćemo nastupiti s najjačim mogućim sastavom

reprezentacija Hrvata iz Srbije koja će koncem lipnja nastupiti na SP u Zagrebu?

»Okvirni popis ima osamnaest imena iako se to u kočnicama može precizirati na petnaest igrača na koje u Zagrebu najozbiljnije računamo. S obzirom na to da je u pitanju turnir koji traje nekoliko dana i na kome je moguće uzastopno dan za danom odigrati nekoliko jakih susreta, to je veliko opterećenje i zbog toga je nužan minimalni broj od petnaest reprezentativaca.«

Hoće li doći do pomlađivanja momčadi?

»Moram biti iskren i priznati kako za ovo veliko natjecanje nije planirano veće pomlađivanje reprezentativne momčadi, i okosnicu ekipe i ovoga puta će činiti iskusniji igrači. S druge strane, mlađe i talentirane nogometare nijihovi klubovi nerado ili nikako ne žele pustiti na ovakva natjecanja. Prvo, potrebni su im u prvenstvenim ligaškim susretima, a drugo postoji realna opasnost i od mogućih ozljeda. U perspektivi svakako je u planu generalno pomlađivanje momčadi, jer djelom Vojvodine ima vrlo talentiranih, mlađih nogometara na koje bi se u budućnosti moglo ozbiljno računati.«

SVJETSKO PRVENSTVO

Našim čitateljima koji slabije prate ovaku vrstu nacionalnih natjecanja moramo pojasniti kako je predstojeće Svjetsko prvenstvo hrvatskih

klubova i selekcija država u kojima Hrvati žive, prije svega amatersko natjecanje na kojemu pravo sudjelovanja nemaju igrači pod profesionalnim ugovorom.

Očekujemo kako ćemo ove godine okupiti zbilja dobru i kvalitetnu reprezentativnu postavu, jer nam iz Švedske i Danske dolaze Nimčević i Babić, Ušumović trenutačno igra u Albaniji, veterani Ilovac i Kekezović su sigurni, i vjerujem kako neće biti nikakvih problema. Želio bih naglasiti kako nam je sada mnogo lakše okupiti momčad, nego što je to bio slučaj na samim počecima stvaranja reprezentacije Hrvata iz Srbije odnosno Vojvodine. Naš prvi odabir se svodio na starije iskusnije igrače na zalasku aktivne igračke karijere i mislim da smo pogodili, jer se oni nisu plašili prihvati naš poziv i zaigrati kao transparentno izjašnjeni Hrvati. Kroz protekle godine i natjecanja na kojima su postignuti zapaženi rezultati, reprezentativna momčad se jasno profilirala i svatko tko je obukao njenu majicu davao je svoj maksimum. Igrati za nacionalnu selekciju i predstavljati svoj narod velika je počast i toga su svi naši nogometari itekako svjesni. Zato sam siguran kako će svi koji budu zaigrali na Svjetskom prvenstvu u Zagrebu, igrati punim srcem predstavljajući hrvatsku manjinu u Republici Srbiji, zaključio je na koncu izbornik reprezentacije Hrvata iz Srbije, Marinko Poljaković.

